ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸೆ

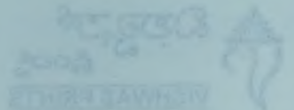
ಡಾ|| ಎಂ.ಬಿ. ಮರಕಿಣಿ

ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

(ಮನೆ ಬಳಕೆಯ ವಿವಿಧ ವಿಷ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಹಾವುಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು, ಕೃಷಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಷ ಸತ್ವಗಳು, ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಪ್ರಥಮೋಪಚಾರ, ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ)

ಡಾ|| ಎಂ.ಬಿ. ಮರಕಿಣಿ

2007

ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆ : ಡಾ|| ಎಂ.ಬಿ. ಮರಕಿಣಿ

Visha Chikitse : Book in Kannada on Poison Treatment written and published by Dr. M.B. Marakini at 272/15, Adarsha Nagar, Arisinakunte Post, Nelamangala Taluk-562 123.

First Impression : 2007

Pages : 138+vi+2 Colour Pages

Paper Used : 70 GSM N.S. Maplitho

Book Size : Crown 1/8

Price Rs. : **332/-**

ಲೇಖಕ, ಪ್ರಕಾಶಕ : ಡಾ|| ಎಂ.ಬಿ. ಮರಕಿಣಿ

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :
272/15, ಆದರ್ಶನಗರ, ಅರಶಿನಕುಂಟೆ
ನೆಲಮಂಗಲ–562 123
ದೂರವಾಣಿ : 080–7725563, 08382–228596
ಮೊಬೈಲ್ : 93411 50642 / 99647 67191 / 98452 77977

ಡಿಟಿಪಿ :
ವೆಕ್ಟರ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು–560 021

ಮುದ್ರಣ :
ವಿಶ್ವಾಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್
VISHWAS PRINTS
23, 3ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ನಂಜಾಂಬ ಅಗ್ರಹಾರ
ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 18
ದೂರವಾಣಿ : 26604835

ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳು

ಈ 'ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆ' ಪುಸ್ತಕವು ವಿಷ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ವಿಷದ ಬಗ್ಗೆ ಭಯವೇ ಹೆಚ್ಚು; ನಿಜಾಂಶಗಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಕಿರು ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ವಿಷವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ಅದು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ವಿವಿಧ ವಿಷಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಉಪಯುಕ್ತ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಸುಧಾ, ಕಸ್ತೂರಿ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ನೆರವಾದ ಶ್ರೀ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳು.

ನವೆಂಬರ್ 2007 ಡಾ|| ಎಂ.ಬಿ. ಮರಕಿಣಿ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - I : ವಿಷ ಪರಿವಾರ

ವಿಷದ್ರವ್ಯಗಳ ವಿಶಾಲ ಪರಿವಾರ

ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಹಾಯ್ದುಹೋಗುವ ಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಹೆಡೆ ಎತ್ತಿ ಕಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ನಾಗರಹಾವಿನ ಚಿತ್ರ. ನಾಗರಹಾವು ಒಂದು ವಿಷ ಜಂತು. ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪ, ಮಂಡಲಹಾವು, ಕಟ್ಟು ಹಾವುಗಳು ಕೂಡ ವಿಷ ಸರ್ಪಗಳೇ. ಚೇಳು, ಕರಿ ಜೇಡ, ಕಣಜದ ಹುಳಗಳು ಕೂಡ ಕುಟುಕಿದರೆ ವಿಷದ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಹಲವಾರು ಮನೆಮದ್ದಿನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವಿಷಸತ್ವವಿದೆ. ದತ್ತೂರದ ಬೀಜ, ಎಕ್ಕೆಗಿಡದ ಹಾಲು, ಕೋಳಿ ಕುಟುಮ ಗಡ್ಡೆ, ನಸುಗುನ್ನಿಯ ರೋಮಗಳು – ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವಿಷದ ಅಂಶವಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದ ವಿಚಾರವೇ. ಕೃಷಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಲೋಹಗಳು, ಖನಿಜಗಳು, ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಕೂಡ ವಿಷ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅನಿಲ ವಿಷ, ಆಹಾರ ವಿಷ, ಮದಕಾರಕ ವಿಷ, ಔಷಧಿ ವಿಷ – ಹೀಗೆ ವಿಷದ ಅಂಶವಿರುವ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಹೋದರೆ ಅದು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಷ್ಟೇ : ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂದರೆ ಹಾವು ಚೇಳುಗಳಂತಹ ವಿಷಜಂತುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮದ ಸೂಕ್ತನಿರ್ವಹಣೆ – ಔಷಧೋಪಚಾರ ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಷ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಹಲವಾರು. ವಿಷ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅನೇಕಾನೇಕ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಪಾಯವೂ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾನಿಯೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ವಿಷ ಎಂದಕೂಡಲೇ ಅಂಜಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವು ಅಪಾಯವನ್ನು ತರುವ ದ್ರವ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಅಪಾಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದರೂ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ರೋಗೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ವಿಷ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ; ಅವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಅಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ; ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ, ಶುಶ್ರೂಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಜ್ಞಾನ.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇದ್ದರೆ ವಿಷ ಅಪಘಾತ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಅಂಜುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲದ ವಿಷ ಅಪಘಾತಗಳಿಲ್ಲ. ಉಪಚಾರವಿಲ್ಲದ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ, ಅಪಘಾತದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಉಪಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅಪಾಯ ಸಂಭವನೀಯ. ತಕ್ಕ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಅಪಾಯದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಖಚಿತ.

ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿತ್ತು. 'ಕಾಶ್ಯಪ ಸಂಹಿತೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳಿವೆ. ಚರಕಾಚಾರ್ಯರು, ಸುಶ್ರುತಾಚಾರ್ಯರು, ವಾಗ್ಭಟ ಆಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲಾದ ಆಯುರ್ವೇದ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಕೂಡ 'ವಿಷ'ಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಭಿಷಗಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮವೇ ಸರಿ.

ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಒಂದು ಘಟನೆ ಉಲ್ಲೇಕಾರ್ಹ. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಭಾರತವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಸೇನೆಯೊಡನೆ ಬಂದಾಗ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮಹಾರಾಜನು ಅವನನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನ ಸೇನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹಾವು ಕಡಿದು ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ಅಪಾಯವುಂಟಾಯಿತು. ಸೇನೆಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ವಿಫಲವಾದವು. ಆಗ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನು ಸೇನೆಯ ಪರವಾಗಿ ರಾಯಭಾರಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ರಾಜಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತನ್ನ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ವಿನಂತಿಸಿದನು. ಪ್ರಾಣಿದಯಾಪರತೆಯಿಂದಲೂ, ಮಾನವೀಯ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಲೂ, ವೈರಿ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮಾನವನೊಬ್ಬನ ಜೀವ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗದೆ ತನ್ನ ಭಿಷಗ್ರತ್ನ ವೈದ್ಯನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿ, ವಿಶ್ವ ಮಾನವತ್ವವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದನೆಂಬುದು ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಭಾರತೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ತಜ್ಞರ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ, ಲೋಕಹಿತ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನೂ ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಸಮುದ್ರ ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಗರದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದ ಹಾಲಾಹಲ ವೆಂಬ ವಿಷವು ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವಕೋಟಿಗಳಿಗೂ, ಜೀವಜಂತುಗಳಿಗೂ, ಸಸ್ಯಾದಿಗಳಿಗೂ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡ ತೊಡಗಿದಾಗ, ಪರಮೇಶ್ವರನು ಆ ಹಾಲಾಹಲವನ್ನು ಕುಡಿದು ತನ್ನ ಗಂಟಲಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಷಕಂಠ, ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನೆಂಬ ನಾಮಾಂಕಿತದಿಂದ ಜಗದ್ರಕ್ಷಕನಾದನೆಂಬ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆ ಹಿಂದಿರುವ ಅರ್ಥ, ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ 'ವಿಷ'ದ ವಿಸ್ತಾರ, ಮೂಲ, ಪರಿಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಎಳೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ! ಇರಲಿ.

13–14ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಗರಸ ಕವಿಯು ಒಂದು ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ. ಇದು ಕನ್ನಡದ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದರ ಹೆಸರು ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ ಎಂದು. ವಿವಿಧ ವಿಷ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥವಿದು. 'ಸರ್ವ ಜನೋಪಕಾರ'ವೆಂದು ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕವಿ ಮಂಗರಸನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇನಲ್ಲ. ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಮೆನ ಈ ಕೃತಿಯಿಂ ರಚಿಸಿದೆನು ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವೇ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೆಲವು ಜನರಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ನಂಜು ಜೋಗಿಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ವಿವಿಧ ವಿಷಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ, ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ನಂಜು ಜೋಗಿಗಳ ಸೇವೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಚಿತವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಅರಮನೆಯ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ, ಶ್ರೀಮಂತರ ದಾನಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವು ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸಕರ ಪರಂಪರೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು, ಅಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗತೊಡಗಿತು. ಅದು ತೀರ ಕನಿಷ್ಠ ಹಂತಕ್ಕೆ ಈಗ ಸರಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಆದರೂ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ತತ್ವವನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೂ ಕಾರಣವೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಬಗ್ಗೆ ಭಯವಿದೆ, ಅಂಜಿಕೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲಿಲ್ಲ. ಹಲವರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಸಡ್ಡೆ; ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ತಿಳುವಳಿಕೆ – ಹೀಗೆ ಅಲ್ಪ ವಿದ್ಯೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೆದರಿಕೆಯು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ.

'ವಿಷ'ಕ್ಕೆ ಸೊರ್ಕು (ಸೊಕ್ಕು), ಮದ, ನೋವುಂಟುಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ಜತೆಗೆ ದೈಹಿಕ–ಮಾನಸಿಕ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ವಿಷಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ, ವಿಷ ಅಪಘಾತದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಚಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಷ ಅಪಘಾತವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಅನಂತ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯದ ಬಗೆಗೆ ಕೂಡ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

1. ವಿಷದ ಅಪಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸ.

2. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ವಿಷ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಿಷದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೊರಗೊಯ್ದು ಮೊದಲ ತಿರವು (ಪ್ರಥಮೋಪಚಾರ) ನಡೆಸಬೇಕು. (ಇದನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಔಷಧೋಪಚಾರದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಲ್ಲ) ವಿಷ ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ/ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ ಹಾಗೂ ರೋಗಿಯ ಬಲವು ತಗ್ಗದಂತೆಯೂ ನೀಡುವ ಸುಲಭ ಉಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ರೋಗಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

***

ಅಧ್ಯಾಯ - II

ಮನೆಮನೆಗಳ ದಿನಬಳಕೆಯ ವಿಷದ್ರವ್ಯಗಳು

ಮನೆಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಬಳಸುವ ಫಿನಾಯಿಲ್, ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್, ಜಿರಳೆಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡುವ ಡಾಂಬರ್ ಗೋಲಿ, ಆರತಿ ಕರ್ಪೂರ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಾವು ಬಳಸುವ ವಿವಿಧ ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ 'ವಿಷ' ಸತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಇವುಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಾಧನಗಳಾದರೂ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಬಳಸಿದರೆ ಅಪಾಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ದೊರಕಿದರಂತೂ (ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಂತೆ ಬಳಸಿದಾಗ) ಅಪಾಯ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದು. ತಿಳಿದಿರಲಿ. ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಭಯವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಮನೆ ಮನೆಗಳ ದಿನಬಳಕೆಯ ವಿಷವಸ್ತುಗಳು

ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್

ಫಿನಾಯಿಲ್

ಡಾಂಬರು ಗೋಲಿ

ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ

ಬೋರಿಕ್ ಪೌಡರ್

ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್

ಕರ್ಪೂರ (ಆರತಿ ಕರ್ಪೂರ)

ಡಿಡಿಟಿ

ಉಪ್ಪು

ಗಾಜಿನ ಚೂರು

ಗೌರಿಹೂವು

ಗುಲಗಂಜಿ

ಗೇರು

ನಸುಗುನ್ನಿ

ಎಕ್ಕೆಗಿಡ

ದತ್ತೂರಿ

ಔಡಲ

ಅಫೀಮು

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಪಾಲುಗಾರ,
ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆತಂಕಕಾರಿ : ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್

ಸಂಜೆಯ ಹೊಂಬಿಸಿಲು ನವಿರಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು ಹೊರಬಯಲಲ್ಲಿ ಚೆಂಡಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ ನಿಂಗಿ ಸಾಹೇಬರ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಸಿಲಾಡಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸಂಚಿ ಬಿಡಿಸಿ, ಒಂದು ಈಡು (ಚಿಟಿಕೆ) ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಗು ಅರುಣಾ ಕಿಟ್ಟನೆ ಕಿರುಚಿಕೊಂಡಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಚೆಂಡನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಬೆಗಾಲಿನ ಮಗು ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ಹೊರಟು, ಜಾರಿಬಿದ್ದು ಮಂಡಿ ಕಿತ್ತುಹೋಗಿತ್ತು. ತುಸು ರಕ್ತಸೋರಲೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ಹಾರಿ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಧಾವಿಸಿದಳು ನಿಂಗಿ. ಅವ್ಮಾವ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಬೈಗಳು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದೆಂಬ ಭಯವೊಂದೆಡೆ; ರಕ್ತ ಒಸರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ತವಕ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ.

ಸೀಸೆ ಉರುಳಿತು

ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಯೋಡಿನ್ ಸೀಸೆಯನ್ನು ತಂದು ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದು ಗಾಯಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಬೇಕೆಂದರೆ – ಹತ್ತಿಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಬತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಹತ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮುಟಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ತರಲೆಂದು ಮಗು ಅರುಣಾಳನ್ನೂ ಔಷಧಿ ಸೀಸೆಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅತ್ತ ಹೋದಳು. ಮರುಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಜಿದ ಹತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನೋಡುವಾಗ ಅರುಣಾ ಅಯೋಡಿನ್ ಸೀಸೆಯನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದ್ದಳು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳದ್ದಿ ಚೀಪುತ್ತಿತ್ತು ಆ ಮಗು!

''ಛೀ! ಇಸ ಕಣಮ್ಮಾ ತಾಯಿ – ಹಾಗಲ್ಲ ತಿನ್‌ಬಾರದವ'' ಎಂದು ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿ ದೂರ ಕೂಡಿಸಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೀಸೆಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಚೆಲ್ಲಿದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಬಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮಗು ಅರುಣಾ ಅಯೋಡಿನ್ ಹತ್ತಿದ್ದ ಕೈಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ

ಅಳತೊಡಗಿದಳು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರು ಯಾರೋ ಬಂದರು. ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೊದಲು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ತೊಳೆದು ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿ, ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ಆಗಲಿದ್ದ ಮಹಾದುರಂತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರು.

ಟಿಂಚರ್ ಅಯೊಡಿನ್ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮನೆಮದ್ದು. ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಾಯದ ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಇದೊಂದು ರಾಮಬಾಣದಂಥ ಔಷಧಿ. ಗೂರಲು ಕೆಮ್ಮಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಯೋಡಿನ್ ಸತ್ವವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ದೇಹದ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಅಯೋಡಿನ್ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಮಿತ್ರ-ಶತ್ರು

ಮಾನವರ ಮೇಲೆ ಇದೊಂದು ಕರುಣೆ ತೋರುವ ಅಯೋಡಿನ್. ಮಾನವ ಮಿತ್ರನೂ ಹೌದು-ಒಗ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಶತ್ರುವೂ ಹೌದು. ಸಾತ್ಮ್ಯವಿಲ್ಲದವರು ಅಯೋಡಿನ್ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು – ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಬಹುದು! ಪ್ರಮಾಣ ತಪ್ಪಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಯೋಡಿನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಲೇಪಿಸುವ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ, ಮಿಕ್ಸ್‌ಚರ್‌ಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಪುಡಿಯನ್ನು ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ – ಹೀಗೆ ತಪ್ಪು ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರೆ ಅಯೋಡಿನ್ ಮಾರಕ ವಿಷ.

ಒಗ್ಗದವರು ಅಯೋಡಿನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರಂತೂ ಮುಗಿದೇಹೋಯಿತು – ಮೇಲುಸಿರು, ಮುಖ ವಿವರ್ಣ, ಕಂಪನಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿದು ಹಠಾತ್ತನೆ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು! ಔಷಧಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಯೋಡಿನನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಮಾಣದ (ಟೆಸ್ಟ್ ಡೋಸ್) ವಿಧಾನದಿಂದ ಸಾತ್ಮ್ಯ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳಿತು. 30 ಗ್ರೈನ್ಸ್‌ನಷ್ಟು ಅಯೋಡಿನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ

– ಅದು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲುದು. ಎರಡು–ನಾಲ್ಕು ಚಮಚಗಳಷ್ಟು ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್ ಕುಡಿದರೂ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಯೋಗ್ಯ ಚಿತಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 6 ಔನ್ಸ್ ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್ ಕುಡಿದರೂ ಗುಣವಾದ ದಾಖಲೆಯಿದೆ.

ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರಬಲ ಶತ್ರು. ನಾಲ್ಕಾರು ಹನಿ ಅಯೋಡಿನ್ ದ್ರಾವಕ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಬಾವು, ನೋವು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ನಡೆಸದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗಬಹುದು. ದುರ್ದೈವದ ಮಾತೆಂದರೆ ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್ ದ್ರಾವಕವು ಕಣ್ಣು ನೋವಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಅಂಜನ (ಐ ಡ್ರಾಪ್ಸ್) ದಂತೆಯೇ ಕಾಣಿಸುವುದರಿಂದ, ಪೊರಪಾಟಾಗಿ ಅಯೋಡಿನ್ ದ್ರಾವಕವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕೈಯಾರೆ ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಸಂಭವಿಸಿವೆ.

ಎಚ್ಚರ ಅಗತ್ಯ

ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನನ್ನು ಕಣ್ಣಿನ ಔಷಧಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇತರೆ ಔಷಧಿಗಳ ಜೊತೆಯಾಗಲಿ ಇಡಬಾರದು. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೀಗಹಾಕಿ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು. ಕೆಮ್ಮಿನ ಮಿಕ್ಸ್‌ಚರ್ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನನ್ನು ಕುಡಿದು ಅಪಾಯ ತಂದುಕೊಂಡ ವೃದ್ಧರೊಬ್ಬರನ್ನು ಈಚೆಗೆ ನಾನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ನಸುಕತ್ತಲು ಮುಸುಕಿದ ಕೋಣೆಯ ಮೂಲೆಯ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದ ಔಷಧ ಬಾಟಲಿಯನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಮದ್ದೆಂದು ಗಂಟಲಿಗೆ ಸುರಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಆ ತಾತ. ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್ ಸೀಸೆಯನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿದುದನ್ನು ನೋಡದೇ ರಾದ್ಧಾಂತವಾಗಿಹೋಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಪಾಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯೆಂದು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ, ಬೀಗದ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಔಷಧಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಯೋಡಿನ್‌ಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣ ಮೀರಿ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ಮೂಗು ಸೋರುವುದು,

ಬಾಯಿ ಕೆಡುವುದು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಅರುಚಿ, ಕರುಳುಬೇನೆ, ಮೈಕೈಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊಡವೆಗಳೇಳುವುದು – ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನಿದ್ರೆಯೇ ಬಾರದೆ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಅಸುಖೀ ಮನೋಭಾವವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಚಂಚಲ ಬುದ್ಧಿ, ನರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಶೀಘ್ರ ಕೋಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭೇದಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ದೇಹವು ಸೊರಗಿ ಕಡ್ಡಿಯಂತಾಗುವುದು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸ್ತನಗಳು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಜೋಲು ಬೀಳುವವು. ಗಂಡಸರ ವೃಷಣಗಳೂ ಜೋಲು ಬೀಳುವವು.

ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೇ ರೋಗಿಗಳು ಅಯೋಡಿನ್ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೂರವಿರಿಸಬೇಕು. ವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ 'ಕಾರ್ಟಿಸೋನ್' ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ದಿವಸ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪ್ಪು ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಅಪಾಯಕಾರಿ

ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್ ಸೇವಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ರೋಗಿಯ ನಾಲಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಛಾಯೆಯೂ, ಲೋಹದ ರುಚಿ–ವಾಸನೆಗಳೂ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಗಂಟಲು, ಬಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ವೇದನೆ, ತುರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಸಹ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ಭೇದಿ, ಬಾಯಾರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 48 ಗಂಟೆಗಳು.

ಅಯೋಡಿನ್ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಲು ಸಿಗದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ವಿಳಂಬಿಸದೆ ನೀರನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಸಬಹುದು. ನಾಲ್ಕಾರು ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಬಿಳಿಯ ಲೋಳೆಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಟೀ ಚಮಚ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟು ಕಲಸಿ, ಇಂತಹ ಹಿಟ್ಟನ್ನು 4 ಲೋಟಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡಬೇಕು. ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕಕ್ಕಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳನ್ನು ಅರೆದುಹಾಕಿ ಕುಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಬೆರಳು ತುರುಕಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನೈರ್ಮಲ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ; ಸೇವಿಸಿದರೆ ವಿಷಕಾರಿ : ಫಿನಾಯಿಲ್

ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮುಂಜಾನೆಯ ಚಹ ನೀಡುವಾಗ ದವಾಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ವಾರ್ಡನ್ನು ಗುಡಿಸಿ, ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡಿ ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಚಿಮುಕಿಸಿ ಒರಸುವ ದೃಶ್ಯ ನಿತ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಶುಚಿತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಮನೆ–ಬಚ್ಚಲುಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸುವಾಗ ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ರೈಲುಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪುರಸಭೆಯ ಶೌಚಕೂಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಹಾಕಿ ತೊಳೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಯ ಫಿನಾಯ್ಲ್ ನಿತ್ಯಬಳಕೆಯ ಉಪಯುಕ್ತ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ. ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ ನಸುಕಂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದರೂ ನೀರು ಬೆರೆಸಿದಾಗ ಹಾಲಿನ ರೂಪದ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿಯುವ ಗಾಟು ವಾಸನೆಯಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದ್ದಲು ಮೂಲದಿಂದ ಫಿನಾಯ್ಲನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಹಾಗೂ ಇದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಾರ್ಬಾಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ (ತಾರು) ಗಳನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಮಿಲಿ ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಅಥವಾ 30ಗ್ರೈನ್ಸ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಸೂಚನೆಗಳು

ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಫಿನಾಯ್ಲಿನ ವಾಸನೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಲಿಗೆ, ಗಂಟಲು ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಶೂಲೆ, ವಾಕರಿಕೆ, ನೊರೆ–ಶ್ಲೇಷ್ಮ ಬೆರೆತ ವಾಂತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ತುಟಿಗಳೂ ಬಾಯಿಯ ಒಳಪದರೂ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡು ಬಿರುಸಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಭೇದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಮುಖ ಕಳೆಗುಂದಿದ್ದು, ಚರ್ಮ ಬಿರುಸುಗೊಂಡು, ಮೈ ಬೆವರುತ್ತದೆ. ಉಸಿರಾಟ ತ್ರಾಸದಾಯಕವೂ, ಮಂದವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಘಾಟನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದವಡೆ ಬಿಗಿತವೂ

ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ರೋಗಿಯ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಇಳಿಮುಖವಾಗುವುದು. ಭಯ ವಿಹ್ವಲತೆ ವಿಕೃತ ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮನೋಭ್ರಮೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಗೋಚರಿಸಬಹುದು. ತಲೆ ತಿರುಕು, ಕಂಪನ, ಶಟೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ ಸುಪ್ತಿ (ಕೋಮ) ಸಂಭವಿಸುವವು.

ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಉಪದ್ರವವೆಂದರೆ ಮೂತ್ರ ವಿಕಾರ – ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂತ್ರ ಅಥವಾ ಮೂತ್ರ ಲೋಪವುಂಟಾಗಬಹುದು. ಮೂತ್ರದ ವರ್ಣ ನಸುಹಸಿರು ಛಾಯೆ ಮಿಶ್ರವಾಗಿದ್ದು ಗಾಳಿ ಸ್ಪರ್ಶವಾದೊಡನೆಯೇ ಕಡು ಹಸಿರು ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಮೂತ್ರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆಲ್ಬ್ಯುಮಿನ್ ಮತ್ತು ರಕ್ತದ ಕೆಂಪು ಕಣಗಳು ಕಾಣಿಸುವುವು. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ಪಾರಾದ ರೋಗಿಗಳು ರಕ್ತಹೀನತೆ ಹಾಗೂ ಅರಿಶಿನ ಮಂಡಿಗೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನಾಲ್ಕು ಔನ್ಸ್ ಹರಳೆಣ್ಣೆ (ಔಡಲ ಎಣ್ಣೆ) ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಹರಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಕರಗುವುದರಿಂದ ಇದು ದಿವ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧವಾಗಿದೆ. ರೋಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆದು ಭೇದಿ ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ವಿರೇಚನ ಮಾಡಿಸಿ ಅನ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಸೋಡಿಯಂ ಬೈಕಾರ್ಬನೇಟ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ಬಾರಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ರೋಗೋಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ರೋಗಿಗೆ ಬಾರ್ಲಿ ನೀರು, ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ನೀರು, ಎಳನೀರು ಮತ್ತು ಧಾರಾಳ ದ್ರವ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ವೈದ್ಯರು ರಿಂಗರ್ ಸೆಲ್ಯೂಷನ್ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಫಿನಾಯ್ಲನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದರಿಂದ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ನವೆ, ಉರಿ, ಜೋಮು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನ ಮಂದವಾಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಉಪದ್ರವ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ರೋಗಿಯನ್ನು ಫಿನಾಯ್ಲ್ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ವಿಷಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಸವರಬೇಕು. ಇಪ್ಪೆ ಎಣ್ಣೆ ಶೇಕಡಾ 10ರ ಶುದ್ಧ ಮದ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಲೇಪಿಸಬಹುದು.

ಮೂಸಲು ತಿನ್ನಲು ನಿಷಿದ್ಧ; ಜಿರಲೆ ಓಡಿಸಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧ : ಡಾಂಬರ್ ಗೋಲಿ (ನೆಫ್ತಾಲಿನ್)

ಕಲ್ಲಿನ ಗಣಿ ನಮ್ಮೂರಿನ ಏಕಮಾತ್ರ ಭಾರೀ ಉದ್ಯಮ. ಗಣಿಯ ಒಡೆಯರನ್ನು 'ಮಹಾರಾಜರು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ನಮ್ಮೂರಿನ ಮಹದೇವಪ್ಪ ಮಹಾರಾಜರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದ ಸಂಭ್ರಮ. ಬಂದವರಿಗೆ ರಾಜೋಪಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಭಾರೀ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮದುಮಗಳ ಪುಟ್ಟ ತಮ್ಮ ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಯಾರೂ ಅವನತ್ತ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಡಾಂಬರ್ ಗೋಲಿಗಳು (ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಗುಳಿಗೆಗಳು) ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದುವು. ಒಂದೆರಡನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂತ ಭಾವಿಸಿ, ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿಕೊಂಡು ಹೊಸದಾಗಿ ಮೊಳೆತ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕರಕರ ಜಗಿದ. ನಾಲಗೆಗೆ ಕಹಿ ಎನಿಸಿತೇನೋ– ಥೂ ಥೂ ಅಂತ ಉಗುಳಿದ. ವ್ಹೆಕ್ ವ್ಹೆಕ್ ಅಂತ ವಾಕರಿಸಿದ. ಆದರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು.

ಮದುವೆಯ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರಿಗೂ ಇತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮುದುಕಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಯಿ ಅತ್ತ ಸುಳಿದಾಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು ಈ ದೃಶ್ಯ. ಮಗುವಿಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿರದಿದ್ದರೂ ಏನೋ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ಅಂತ ಅನಿಸಿರಬೇಕು ಈ ವೃದ್ಧೆಗೆ. ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿ ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು ದನಿ ತೆಗೆದು ''ನಮ್ ಪಾರು ಹೋಯ್ತಪ್ಪೋ'' ಅಂತ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಗದ್ದಲ ಕೇಳಿ ಜನ ಘೇರಾಯಿಸಿದರು.

''ನೆತ್ತಿ ತಟ್ಟಿರೋ, ಕಿವಿ ಊದಿರೋ, ಗಾಳಿ ಬೀಸಿರೋ, ಬೆನ್ನು ಕಾಸಿರೋ'' ಜನ ತಲೆಗೊಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡುವವರೇ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು 'ಭಡಾನೆ ಬಾ ಅನ್ನು' ಎಂದು ಕರೆತರಲು ಆಳುಮಗನನ್ನು ಯಾರೋ ಅಟ್ಟಿದರು. ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಎರಡು ಮೈಲಿ ದೂರದ ಮದುವೆ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಲು ಅರ್ಧ ತಾಸು ಹಿಡಿಯಿತು. ಆ ಜನಜಾತ್ರೆಯ ನಡುವೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ರೋಗಿಯನ್ನು ದವಾಖಾನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು

ಬಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದೆ – ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಐದು ತಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ!

ಎಚ್ಚರ

ನುಸಿಗೋಲಿ, ಎಕ್ಕಳೆ ಮಾತ್ರೆ, ಜಿರಳೆಬಿಲ್ಲೆ, ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಎಂದು ನಾನಾ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡವ ಡಾಂಬರು ಗೋಲಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯದವರಿಲ್ಲ. ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ಇರುವೆ, ಗೆದ್ದಲು ಮತ್ತಿತರ ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಇರಿಸುವ ಈ ಬಿಳಿ ಗೋಲಿಗಳಿಗೆ ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿಂಚುವ ಹೊಳಪಿದೆ. ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಘಾಟು ವಾಸನೆ ಇದೆ. ನೀಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಬಣ್ಣದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಗೋಲಿ ಮಾರಕ ವಿಷ. 75ರಿಂದ 225 ಗ್ರೇನುಗಳಷ್ಟು ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದರೂ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಸೇವನಾ ಪ್ರಮಾಣ 30–40 ಗ್ರೇನ್ಸ್. ನೆಫ್ತಲೀನ್ ಸೇವನಾ ವಿಷವಷ್ಟೇ ಆಗಿರದೆ ಆಘ್ರಾಣ ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಂತೆ ಕಾಣಿಸುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಿಂದು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು. ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಗೋಲಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಒಗೆಯಲೇಬಾರದು.

ಸೂಚನೆ

ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀಲಿ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಅನ್ನು ಬೇಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹೊರಡುವ ಹಬೆಯನ್ನು (ಹೊಗೆಯನ್ನು) ಮೂಸಿದರೆ ತೀವ್ರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ದೃಷ್ಟಿದೋಷ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣೆ, ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುವುವು. ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಿಷದ ಪರಿಸರದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಹವೆಯಾಡುವಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕು. ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಗೋಲಿಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮೂಸುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಬಗೆಯ ಉಪದ್ರವ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ದೀರ್ಘಕಾಲ ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಮೈಕೈಗಳಲ್ಲಿನವೆ, ತುರಿಕೆ ಹಾಗೂ ನೀರು ಸೋರುವ ವ್ರಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುವು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುವುದು. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುವುದು, ದೃಷ್ಟಿ ಮಂಜಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ರೋಗಿಗಳ ಕಣ್ಣನ್ನು ಅಥವಾ ವಿಷಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ವ್ರಣಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬೇಕು.

ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಗೋಲಿಗಳನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಗಾಟು ವಾಸನೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ರೋಗಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಯ, ಭೀತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ವೇಗ, ಚಿತ್ತಚಾಂಚಲ್ಯ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ರೋಗಿಯು ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ ನೋವು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೂತ್ರ ಲೋಪ, ಅರಿಶಿನ ಮಂಡಿಗೆ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಸಹ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಕಂಪನ, ಶಟೆ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಛೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ

ನೆಫ್ತಲಿನ್ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕು. ನೆಫ್ತಲಿನ್ ವಿಷ ನಿಧಾನವಾಗಿ ದೇಹದಿಂದ ಹೀರಲ್ಪಡುವ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಳಂಬವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ – ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ರೋಗಿಗೆ ವಮನ ಮಾಡಿಸಿಯಾಗಲಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸಿಯಾಗಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಸೋಡಿಯಂ ಬೈಕಾರ್ಬೊನೇಟ್ ಮಿಶ್ರಣ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ನೆಫ್ತಲಿನ್ ಸತ್ವವು ತೈಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕರಗುವುದರಿಂದ ಹಾಲು, ಎಣ್ಣೆ–ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು, ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಕೊಬ್ಬು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರೋಗಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು. ರೋಗಿಗೆ ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸಲು ಭೇದಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಹರಳೆಣ್ಣೆ ವರ್ಜ್ಯ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24 ತಾಸು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತುಸು ವಿಳಂಬವಾದರೂ ಗಾಬರಿಯಾಗದೆ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ಗುಣವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಲ್ಯಾಂಪಿಗು ಸ್ಟೌವಿಗು ಬೇಕೇಬೇಕು, ಲೇಪಕ್ಕೂ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೂ ಬೇಡವೇಬೇಡ : ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ

ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಮುಚ್ಚಳ ಮುಚ್ಚಿ ಇರಿಸಿದಾಗ ನಿರಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಅಗ್ನಿಸ್ಪರ್ಶವಾದೊಡನೆ ಭಗ್ಗನೆ ಉರಿದು ಭೀಕರ ಅಪಾಯ ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲುದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉರಿಸುವ ದೀಪದಿಂದ ತೊಡಗಿ ಅಡಿಗೆಯ ಸ್ಟೌವರೆಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಸೇವಿಸಿದರೆ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶವಿಷ, ಆಘ್ರಾಣ ವಿಷವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಸೇವನಾ ಪ್ರಮಾಣ : ಸುಮಾರು 4 ಔನ್ಸ್. ಮಕ್ಕಳು ಅರ್ಧ ಔನ್ಸ್ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಕುಡಿದರೂ ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು.

ರೋಗ ಲಕ್ಷಣ

ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್ ಸಹ ಈ ಎಲ್ಲ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುವು. ಈ ಇಂಧನ ತೈಲಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ದಾಸ್ತಾನು ಹಾಗೂ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರೂ, ತೈಲ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರೂ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸದಾ ಆಘ್ರಾಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಕಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅವರು ದುರ್ಬಲರಾಗುವರಲ್ಲದೆ, ಕೈಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂದು ಕೀಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಂದ ವೇದನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ತಿರಸ್ಕಾರ, ರುಚಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮುಂತಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ಅವರನ್ನು ಇಂಧನ ತೈಲದ ಸಂಪರ್ಕ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಸ್ವಚ್ಛ

ಗಾಳಿಯಾಡುವಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಇಂಧನ ತೈಲದ ಸಂಪರ್ಕವಾಗದಂತೆ ದೂರವಿರಬೇಕು.

ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಳೆದುಕೊಡುವವರು ಮುಂತಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಸಂಪರ್ಕವುಳ್ಳವರು ಕೆಲವರು ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷಕ್ಕೂ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳು, ಬೆರಳ ಸಂದು ಮತ್ತು ಅಂಗ ಮುಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಸುಲಿಯುವುದು, ನವೆ, ತುರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮವ್ಯಾಧಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯ ಘಾಟು ವಾಸನೆಯನ್ನು ಮೂಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಮುಖ ತಿರುವುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲವು ಸಲ ದೊಡ್ಡವರೂ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಕುಡಿದು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ವಾಸನೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ವಾಂತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ವಾಸನೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ವಾಕರಿಕೆ, ಎದೆ ಉರಿ, ಗಂಟಲು–ನಾಲಗೆ ಕೆರೆತ, ವಾಂತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ಭೇದಿ ಉಂಟಾಗುವುದು, ತಲೆ ಭಾರ, ಮುಖ ಬಿಳುಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮೇಲುಬ್ಬಸ, ತೂಕಡಿಕೆ ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸುವುದು, ಉಸಿರಾಟದ ಗತಿ ಮಂದವಾಗುವುದು, ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆಯು ಮೊದಲು ಕಿರಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಅರಳುತ್ತದೆ. ಶಟೆ, ಮೂರ್ಛೆ ಮತ್ತು ಮರಣ ಮುಂದಿನ ಅವಸ್ಥೆಗಳು.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ

ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು. ರೋಗಿಯನ್ನು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸೋಡಿಯಂ ಬೈಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದಲ್ಲದೆ 'ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಪ್ಯಾರಾಫಿನ್' ಕುಡಿಸಿ ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ರೋಗಿಯು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನುಂಗಿ

– ಅದು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಸೇರಿದರೆ ತೀರಾ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ರೋಗಿಯು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಗೆ ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ, ಆಕ್ಸಿಜನ್ ನೀಡಿಕೆ, ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಬೀಳಬಹುದು.

ರೋಗಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಅಗತ್ಯ. ಶರ್ಕ ಪಿಷ್ಟಭರಿತವಾದ ಆಹಾರವನ್ನೂ , ಬಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಜೀವಾತುಗಳನ್ನೂ ನೀಡಬೇಕು. ರೋಗಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಬಾರ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಕೊಬ್ಬು, ತೈಲ ಪದಾರ್ಥ ಕೊಡಬಾರದು. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24 ತಾಸು. ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಇರಿಸಬಾರದು.

ಮಂಗಳಾರತಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಬಳಸಿರಿ, ನಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ಪರಿತಾಪ: ಆರತಿ ಕರ್ಪೂರ

ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡಿ ಮಂಗಳ ಹಾಡಿದ ದಾಸರಾಯ ಆಚಾರ್ಯರು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂರದ ದೊಡ್ಡ ಬಿಲ್ಲೆಯನ್ನಿರಿಸಿ ಉರಿಸಿ, ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಸಭಿಕರತ್ತ ಆರತಿ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರು. ಆರತಿಯ ಕರ್ಪೂರ ಆರುವ ತನಕ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ನಾಣ್ಯ ಬಿದ್ದೇ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು ತಟ್ಟೆಗೆ. ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂರಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ – ಪೂಜೆಯಲ್ಲಂತೂ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ಹಿತಕರವಾದ ವಾಸನೆ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಗುಣ, ಉರಿದ ಮೇಲೆ ಬೂದಿ ಉಳಿಯದೆ ಇರುವುದು ಕರ್ಪೂರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಹಲವು ಉಪಯೋಗ

ಕರ್ಪೂರದಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಕರ್ಪೂರ, ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ ಎಂಬ ಎರಡು ಬಗೆಯ

ಕರ್ಪೂರಗಳನ್ನು ಕರ್ಪೂರ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಟರ್ಪೆಂಟೈನ್ ಮತ್ತು ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರಿಕ್ ಆಮ್ಲಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಕೃತಕ ಕರ್ಪೂರ (ಅಥವಾ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕರ್ಪೂರ) ವನ್ನು ಸಹಾ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕರ್ಪೂರದ ರುಚಿ ಕಹಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಪೂರದ ಬಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಉರಿಸಿ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂರವು ಕಫ ಸಂಬಂಧವಾದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ. ಉಳುಕು ಮತ್ತು ನೋವಿನ ಶಮನಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ಪೂರ ಮಿಶ್ರಿತ 'ನೋವಿನ ಎಣ್ಣೆ' ತಿಕ್ಕುವರು. ಉತ್ತಮ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕವಾದ ಕರ್ಪೂರವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಾನಾ ಕೀಟ ಬಾಧೆಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಲು ಹಿಡಿಯದಂತೆಯೂ ಜಿರಳೆ ಮೊದಲಾದ ಹುಳ ಹುಪ್ಪಟೆಗಳ ಕಾಟ ಬಾರದಂತೆಯೂ ಜೋಪಾನವಾಗಿರಿಸಲು ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಇಂದಿಗೂ ಕರ್ಪೂರದ ಪಕಳೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತೇಜಕ ಗುಣವಿರುವ ಕರ್ಪೂರ ಸತ್ವವು ಆಧುನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷ

ಕರ್ಪೂರವು ತುಸುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷವೂ ಹೌದು. ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತುಟಿ, ನಾಲಗೆ ಇಂತಹ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಉರಿ, ಊತ, ವೇದನೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಚರ್ಮ ಕೆಂಪಾಗುವುದು. 15 ಗ್ರೇನ್ಸ್‌ಗಳಷ್ಟು ಕರ್ಪೂರ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅದು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲುದು. ಮಕ್ಕಳು 2–3 ಗ್ರೇನ್ಸ್ ಕರ್ಪೂರ ತಿಂದರೂ ಮಾರಕ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ನರಳಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣ

ಕರ್ಪೂರ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂರದ ಘಾಟು ವಾಸನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಯಿ, ಗಂಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಅಸಾಧ್ಯ ನೀರಡಿಕೆ, ವಾಕರಿಕೆ, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ವಾಂತಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುವು. ರೋಗಿಯು ತೀರಾ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ದೃಷ್ಟಿದೋಷವೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಅವನ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಅರಳುತ್ತದೆ, ನಾಡಿಬಡಿತ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟ ಮಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಮೈ ಕೈ ಸೆಟೆದುಕೊಂಡು ಬಡಬಡಿಸುವುದು, ಶಟೆ, ಕುಸಿತ, ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪುವುದು, ಕರ್ಪೂರ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಉಸಿರು, ಮಲಮೂತ್ರ, ವಾಂತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕರ್ಪೂರದ ವಾಸನೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ

ಕರ್ಪೂರ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ, ಹಾಲು ಅಥವಾ ಅನ್ನ ಬಸಿದ ಗಂಜಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಬೆರಳು ತುರುಕಿಯಾಗಲಿ, ಉಪ್ಪು ನೀರು ಕುಡಿಸಿಯಾಗಲಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ವಿಷವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಶಟೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಾಮಕ, ಉಪಚಾರ ನಡೆಸಬೇಕು. ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ದ್ರವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ನೀಡಬೇಕು.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24 ತಾಸು.

ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಕರ್ಪೂರ ಸಿಗದಂತೆ ಇರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕರ್ಪೂರವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಿಸಬೇಕು.

ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿರಿ, ಮುಕ್ಕಿದರೆ ದು:ಖಿಸುವಿರಿ : ಬೋರಿಕ್ ಪೌಡರ್

ಸಾಹುಕಾರರ ಮಗಳು ಸುಜಾತಳ ಮದುವೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿತ್ತು ಅವಳು ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಮುಗಿಯುವುದನ್ನೇ ಎಲ್ಲರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದ ವಧು ಸುಜಾತ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಸ್ತಾದಳು. ಕ್ರಮೇಣ ಬಿಳಚಿಕೊಂಡಳು. ಊಟ ತಿಂಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಸಹ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು. ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಓದುವ ನೆಪ ಒಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಆತಂಕಪಡುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ! ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಕೆಯ ಪಗಾರ ತರುವ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ವರನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿಯಲಿದ್ದ ಸುಜಾತ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ!

ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಮೈ ಜಡ್ಡಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಅಂದೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕೊನೆಯ ಪೇಪರ್ ಮುಗಿಸಿದ್ದ ಸುಜಾತ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಬಹು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂದು ಸುಜಾತ ತುಂಬಾ ಉಲ್ಲಾಸವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವಳ ಮೋರೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ ಮಾವ ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

'ವೆರಿಗುಡ್ ಸಂಗಂನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಪಿಕ್ಚರ್ ಇದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಅಂತ ಕಾಣ್ಸುತ್ತೆ ಒಳ್ಳೆಯದು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವಳ ತಂಗಿ ಮಾಲಾ ಸಿದ್ಧಳಾಗಿ ಬಂದು 'ಟಾಟಾ' ಎಂದು ಕೈಯಾಡಿಸಿದಳು.

'ಸುಜೀ, ತುಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಪೌಡರ್ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಒರಸಿಕೊ' ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೇಳಿದೆ.

'ಪೌಡರ್ ಮುಕ್ಕುವಾಗ ಅಂಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಮಾಮ, ಅದು' ಎಂದು ಮಾಲಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಸುಜಾತ ತುಟಿಯನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು,

ತಂಗಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು, ಗೇಟಿನ ಹೊರಗೆ ಕಾದು ನಿಂತಿದ್ದ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡಳು.

ವಿಷ ಲಕ್ಷಣ

ಪೌಡರ್ ಮುಕ್ಕುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದ ಬಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳೋ – ಈಗ ಅದೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವಿಷಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಬೀರಿದೆ. ನಾವು ಬಳಸುವ ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕ ಟಾಲ್ಕಾಂ – ಬೇಬಿ ಪೌಡರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕವೆಂದು ಸೇರಿಸಿದ ಬೋರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಕನಿಷ್ಠ 15 ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 15ಗ್ರೇನ್ಸ್. ಬೋರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ಡನ್ನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಕೆಡದಂತೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಜೋಪಾನವಾಗಿರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಿಹುಣ್ಣು, ಒಸಡು ಬಾವು, ಗಂಟಲು ನೋವುಗಳಿಂದ ನರಳುವ ರೋಗಿಗಳು ಬೋರಿಕ್ ಪೌಡರ್ ಕಲಿಸಿದ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದರೆ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಮಾಯವಾಗುವಂತೆ ಬೋರಿಕ್ ಪೌಡರನ್ನು ಕಲಸಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಬೋರಿಕ್ ಪೌಡರನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ವಾಂತಿ, ರಕ್ತ ಭೇದಿಗಳಿಂದ ರೋಗಿ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮೋರೆಯ ಮಾಂಸಖಂಡ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆಲಸ್ಯ,ಜ್ವರ ಕಂಡು ಬರುವುವು. ಕ್ರಮೇಣ ರೋಗಿಯ ಮೋರೆ ನೀಲಿ ಛಾಯೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಬುಮಿನ್ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಕಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ

ಬೋರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ಮೊದಲು ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧವನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು (ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹ ನಾಲ್ಕು ಔನ್ಸ್+ನಾಲ್ಕು ಔನ್ಸ್ ಮಿಲ್ಕ್ ಆಫ್ ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಾ + ಬ್ರೆಡ್ ಸುಟ್ಟ ಕರಿ 8 ಔನ್ಸ್) ಹಾಲು,

ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ ಅಥವಾ ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಬಹುದು. ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಬೆರಳು ತುರುಕಿಸಿ ಅಥವಾ ಸಾಸುವೆ ಅರೆದು ಹಾಕಿದ ಬಿಸಿನೀರು ಕುಡಿಸಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಉಪ್ಪುನೀರುಗಳನ್ನು ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ನೀಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಶಟೆ ನಿವಾರಣೆಗೂ ರಕ್ತಹೀನತೆಗೂ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೋಪಾಯ ಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ದ್ರವಾಹಾರ, ರೋಗಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಬೋರಿಕ್ ಪೌಡರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದ್ರಾವಕದಿಂದ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದರೆ ನಾಲಗೆ ಗಂಟಲು ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ಗಾಯದಂತೆ ವ್ರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಒಸಡು ಊತ, ಬಾಯಿ ನೋವು ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಎಚ್ಚರ ಅಗತ್ಯ

ಬೋರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ಡನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಅರುಚಿ, ಅಪಚನ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವ ಕ್ರಮೇಣ ಕಾಣಿಸುವುವು ದೇಹದ ತೂಕ ಕುಂದಿ, ಆಸಕ್ತಿ, ದೇಹಾಯಾಸ, ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಭೇದಿ ಆಗುವುದುಂಟು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬೋರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಸ್ಪರ್ಶವೂ ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದೂ ಉಂಟು.

ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ವಿಷ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೋರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಬಳಸದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಚರ್ಮರೋಗ, ವ್ರಣ ಹಾಗೂ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉಪಚಾರ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಬೋರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಮಿಶ್ರವಾದ ಪೌಡರ್ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟು ಬಾಲಕರು ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದ್ರವ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಉಗುರಿನ ಅಂದಕೆ ಲೇಪಿಸಬಹುದು
ಸೇವಿಸಿದರೋ ಅಪಾಯ ಖಚಿತ : ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾಲಿಷ್

ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾಲಿಷ್ ಬಳಿದರೆ ಮೇಜು, ಕುರ್ಚಿಗಳು ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿಂಚುತ್ತವೆ. ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು, ಕಿಟಕಿ, ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಗಾಳಿಗಳ ಹೊಡೆತವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹುಳ ಹುಪ್ಪಟೆಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕೆಡದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ವಾರ್ನಿಷ್ ಬಳಿದರೆ ಉಪಯುಕ್ತ. ಬಣ್ಣದ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ವಾರ್ನಿಷ್‌ಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ಈ ವಾರ್ನಿಷ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾಲಿಷ್ ಉಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇದು ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷವಾಗಿಯೂ ಆಘ್ರಾಣ ವಿಷವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಹದಿನೈದು ಗ್ರಾಮುಗಳಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಅರ್ಧ ಔನ್ಸ್ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ವಾರ್ನಿಷ್ – ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾಲಿಷ್ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಮಾರಕ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು.

ವಿವಿಧ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ನಿಷ್‌ನ್ನು ಅಥವಾ ಇದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಟರ್ಪೆಂಟೈನನ್ನು ಬೇಯಿಸುವಾಗ ಬರುವ ಹಬೆಯನ್ನು (ಹೊಗೆಯನ್ನು) ಮೂಸುವುದು ತೀರಾ ಅಪಾಯಕರ, ಅಂಥ ರೋಗಿಗಳ ಮೂಗು, ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನವೆ, ತುರಿಕೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗುವುದು. ಎದೆ ಉರಿ, ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲು ಬರುವುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಉಸಿರಾಟ ನಾಡಿಯ ಬಡಿತದಲ್ಲಿಯೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಏರುಪೇರು ಉಂಟಾಗುವುವು. ಶಟೆಗಳು ಕಾಣಿಸುವುವು. ಮರಣವೂ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ರೋಗಿಯ ಉಪಚಾರ

ಇಂತಹ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ವಿಷದ ಪರಿಸರದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ಗಾಳಿಯಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಯನ್ನು ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿಸಿ, ಬಿಗಿ ಉಡಿಗೆ, ತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ, ಮೋರೆ ಎದೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಣ್ಣೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಾದರೆ ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ – ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಟರ್ಪೆಂಟೈನ್ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲು– ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆತ, ಉರಿ ಮತ್ತು ನೋವು ಕಾಣಿಸುವುವು. ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭೇದಿಯಾಗುವುದು. ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಮತ್ತು ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೋವು ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಏರುಪೇರಾಗುವುವು. ಮುಖದ ಚಹರೆ ಬದಲಾಗಿ ವಿವರ್ಣತೆಯೂ, ನಡುಕ, ಕಂಪನ ಮತ್ತು ಶಟೆ – ಮೂರ್ಛೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಲ್ಬುಮಿನ್, ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್ ಮತ್ತು ರಕ್ತದ ಕೆಂಪು ಕಣ ತುಂಬಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ

ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಥಮೋಪಚಾರವಾಗಿ ರೋಗಿಗೆ ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ, ಹಾಲು ಅಥವಾ ಅಳ್ಳಿಟ್ಟಿನ ರಾಡಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಬೆರಳಾಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಬಿಸಿನೀರಿಗೆ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳು ಅರೆದು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಸಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ರೋಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಬೇಕು. ರೋಗಿಗೆ ಧಾರಾಳ ನೀರು, ಬಾರ್ಲಿ ಕಷಾಯ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಅಥವಾ ಎಳನೀರು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಗೆ ಹೃದಯದ ಊತ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರ ಲೋಪದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ರೋಗದ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24 ತಾಸು. ಆದರೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಗುಣಮುಖನಾದ ರೋಗಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ವಾರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಅಗತ್ಯ.

ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆ ಬಳಸಿ ಉಳಿದ ವಾರ್ನಿಷ್ – ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾಲಿಷ್ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಒಗೆದು ಬಿಟ್ಟು, ಅವು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಾರ್ನಿಷ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಟರ್ಪೆಂಟೆನ್ನುಗಳ ಖಾಲಿಯಾದ ಅಥವಾ ತುಸು ಉಳಿದ ಡಬ್ಬಿ, ಶೀಷೆ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಅಲ್ಪವೆಚ್ಚದ ನಂಜು ನಿರೋಧಕ, ಪ್ರಮಾಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅತಿ ಬಾಧಕ : ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಆ ಊರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರೊಬ್ಬರು ಬಂದು ಕೆಲವು ದಿನ ತಂಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಡದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯೆಂದರೆ ಭಯ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಕಲ್ಮಷ – ಕ್ರಿಮಿ ಮಿಶ್ರಿತವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಹೇಗೂ ಏನೋ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅವನ್ನೇ ನಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ತಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವನ್ನು ಹಳಿಯುತ್ತ, ಕೋಳಿ ತತ್ತಿಯಿಂದ ತೊಡಗಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಬದನೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆಯೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅತಿರೇಕ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಈ ದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಬಳಸಿದರು.

ಅವರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಅವಲಕ್ಕಿ ತಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ನೀರಡಿಕೆ, ಗಂಟಲು, ನಾಲಿಗೆ ನೋವು, ನವೆ, ತುರಿಕೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಕರೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಛಾಯೆ ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದಲೂ, ಇವರ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕದ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ಅತಿರೇಕದ ಕತೆ ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ವಿಷ ಸೇವನೆಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ, ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ನನ್ನ ತರ್ಕ ನಿಜವಾಯಿತು.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ

ಹಾವು ಕಡಿದ ವಿಷಕ್ಕೂ, ಚೇಳು ಕುಟುಕಿದ ಗಾಯಕ್ಕೂ ಹಾಕಿ ತಿಕ್ಕಿ ವಿಷ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹಳ್ಳಿಗರು ಕೂಡಾ ಬಳಸುವ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ಹರಳನ್ನು ಕಾಣದವರಾರು? ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಈ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕವನ್ನು ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1:1000 ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪೊಟಾಸಿಯಂ

ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ಉತ್ತಮ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕವಾದರೂ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರೆ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷವಾಗಿಯೂ, ಸೇವಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಶನ ವಿಷವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

75ರಿಂದ 150 ಗ್ರೇನ್ಸ್ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಹರಳನ್ನು ನುಂಗಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ದಪ್ಪ ಮುಲಾಮು ಅಥವ ಲೇಪ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ಗಾಯಗಳಂತೆ ವ್ರಣವೂ ಇತರ ನಾನಾ ಉಪದ್ರವಗಳೂ ಕಾಣಿಸುವುವು. ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ 48 ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾಸು, ಅರ್ಧ ತಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮರಣವುಂಟಾಗಬಹುದು.

ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ನಾಲಗೆ ಗಂಟಲು ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೇರಳೆ ಛಾಯೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಟಲು ಊತ, ಕೆಮ್ಮು ನೀರಡಿಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಗಂಟಲು ಊತದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೂ, ಉಸಿರಾಡಲಿಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಡಿಯು ಮಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂತ್ರ ಲೋಪ ಆಘಾತ, ಮತ್ತು ಅರಿಶಿನ ಮಂಡಿಗೆ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ

ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ವಿಷ ನುಂಗಿದ ರೋಗಿಗೆ ತಕ್ಷಣ 4–6 ಲೋಟ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಔನ್ಸ್ ಬ್ರೆಡ್ ಸುಟ್ಟ ಕರಿ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಔನ್ಸ್ ಮಿಲ್ಕ್ ಆಫ್ ಮೆಗ್ನೇಷಿಯಾ ಬೆರಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ, ಅನ್ನ ಬಸಿದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಸಹ ಕುಡಿಸಬಹುದು. ರೋಗಿಯನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ, ರೋಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿರೇಚನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕಬೇಕು.

ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟಿನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸಾಂದ್ರದ ಲೇಪವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗರ್ಭಕೋಶದ ಬಾಯಿಗೆ ಕೆಲವರು ಲೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತೀರಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ, ಉರಿ ವೇದನೆ, ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವ್ರಣಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಕೂಡ ಸಂಭವ. ಇಂತಹ ದುರ್ದೈವಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಲೇಪಿಸಿದ ವಿಷವನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ತುರ್ತಾಗಿ ತಂಪಿನ ಉಪಚಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ವ್ರಣರೋಪಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ವೇದನಾ ಶಾಮಕ ಉಪಚಾರ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅಗತ್ಯವೂ ಬೀಳಬಹುದು.

ಕೃಷಿ ಮಿತ್ರ ಜನ ಶತ್ರು : ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ

ಡಿ. ಡಿ. ಡಿ. ಟಿಯನ್ನು 'ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಬಂಧು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಸಾಂದ್ರತೆ, ಛಾಪು ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಈ ಕೀಟೌಷಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಬಗೆಬಗೆಯ ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಲು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಲೇರಿಯಾ ಸೊಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕೆ, ಇರುವೆ ನೊಣ ಜಿರಲೆಗಳ ನಾಶಕ್ಕೆ ಮುಂತಾಗಿಯೂ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಚಿಮುಕಿಸುವುದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಷ್ಟೆ? ಡಿ. ಡಿ. ಟಿಯು ಮಾನವರ ಸೇವನೆಗೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಿಷ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸ್ಪರ್ಶವಿಷ ಹಾಗೂ ಮೂಸುವಿಷವಾಗಿ ಸಹ ಪರಿಣಮಿಸುವುದುಂಟು.

ಉಪಶಮನ ಕ್ರಮ

ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ ಚಿಮುಕಿಸುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಈ ಕೀಟೌಷಧಿಯ ಸ್ಪರ್ಶ – ಆಘ್ರಾಣಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು. ಅಂತಹ ರೋಗಿಗಳ ಅಂಗೈ ಮುಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಸುಲಿಯುವುದು, ಬಿರುಕು,

ವ್ರಣ, ನೀರುಸೋರುವ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಗಾಯುಗಳು, ಗಂದೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ದೇಹಾಲಸ್ಯ, ಅಶಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ -- ಮೂಗು ಸೋರುವುದು (ನಿರಂತರ) ಕೈಕಾಲು ಜೋಮು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಗಾಬರಿ ಗಲಿಬಿಲಿ, ಮನೋ ವ್ಯಾಕುಲತೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ರೋಗಿಯು ಮನಸ್ಸಿನ ನೆಮ್ಮದಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ನರಳುವ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ ಸಂಪರ್ಕ ತಪ್ಪಿಸಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಸುಣ್ಣದ ಅಂಶ ಕೂಡಿದ ಪುಷ್ಟಿಯಾದ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ.ಯು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದುಬಿಡಬೇಕು.

ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಸೇವನಾ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ 20 ಗ್ರಾಂ (ಸುಮಾರು 2/3 ಔನ್ಸ್‌ನಷ್ಟು). ಆದರೆ 5 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ರೋಗಿಯು ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ ಅರ್ಧತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿ ರೋಗಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ; ಉದ್ರೇಕಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದು ಭಯ ವಿಹ್ವಲತೆ – ಗಾಬರಿಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ – ಕ್ರಮೇಣ ಅವನ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಜೋಮು ಹಿಡಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಭೇದಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚು ವಿಷ ಸೇರಿದಾಗ

ಮಾರಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 20 ಗ್ರಾಂಗಳಷ್ಟು ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಾದರೂ ಮೊದಮೊದಲು ಅಷ್ಟೇನೂ ದುರ್ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಟು ಹತ್ತು ತಾಸುಗಳ ನಂತರ ರೆಪ್ಪೆ ಹಾರುವುದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಮೋರೆಸೆಳೆತ, ಕೊರಳ ನಡುಕ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುವುವು. ಅನಂತರ ಅದಿರುವಾಯುವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನಡುಕಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುವು. ರೋಗಿಯ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ

ವಿರುಪೇರುಗಳು ಗೋಚರಿಸದಿದ್ದರೂ ಉಸಿರಾಟವು ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಮಂದಗತಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ರೋಗಿಯು ದೀರ್ಘಸುಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಕುಸಿತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು.

ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ವಿಷಪರಿಸರದಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಮೈಕೈಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸಾಬೂನು ಹಚ್ಚಿ ನೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅನಂತರ ತುಸು ಉಪ್ಪು ಅಥವಾ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳಿನ ಪುಡಿ ಬೆರೆತ ಉಗುರುಬೆಚ್ಚಗಿನ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಸುವುದು, ಭೇದಿ ಉಪ್ಪು ವಿರೇಚನ ಮಾಡಿಸುವು ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಉತ್ತೇಜಕ ಅನ್ನ ಪಾನಾದಿಗಳೂ ಉಪಚಾರಗಳೂ ವರ್ಜ್ಯ. ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಗ್ಲೂಕೊನೇಟ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು, ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಪೂರಣ, ಶಾಮಕ ಔಷಧಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಚಿಟಿಕೆ ತೂಕ ರುಚಿಗೆ;
ಹಿಡಿಕೆ ಗಾತ್ರ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ : ಉಪ್ಪು

ನಮ್ಮ ಆಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ಉಪ್ಪು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು ನೀರನ್ನು ಘನೀಕರಿಸಿಯೂ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷಾರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನಿತರ ಅನೇಕ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮಿತಿಮೀರಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಲ್ಲ. ಮೂತ್ರಪಿಂಡದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ರಕ್ತದ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಹಾಗೂ ಶೋಥ ರೋಗದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ವರ್ಜ್ಯ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅರ್ಧ ಪೌಂಡಿನಷ್ಟು ಉಪ್ಪನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ವಿಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯು ಅತಿಶಯವಾದ ನೀರಡಿಕೆ, ಉರಿ, ತಾಪಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಂಗೋಪ, ಗಲಿಬಿಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಕಟ ಅವನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಷಾಘಾತವೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ:

ಹೊಟ್ಟೆತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಉಪ್ಪು ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆತುತ್ತಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಒದಗುವ ಸಂಭವ ಕಮ್ಮಿಯಾದರೂ ದುರ್ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡಬಾರದು.

ಗಾಜಿನ ಪುಡಿ

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಗಾಜಿನಪುಡಿ ಅಥವಾ ವಜ್ರದ ಪುಡಿ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ಇವು ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ವಾಗಿವೆ. ನಯವಾದ ಗಾಜಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಕ್ಷಣ ಗಂಟಲು, ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯುವ ಉರಿವೇದನೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕರುಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ವೇದನೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಕರಿಕೆ, ರಕ್ತಛಾಯೆ ಬೆರೆತ ವಾಂತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಭೇದಿಯೂ ಕೆಲವು ಸಲ ಮಲಬದ್ಧತೆಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅನ್ನಕೋಶ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕರುಳು ಮೊದಲಾದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಯ, ಬಿರುಕು ಮತ್ತು ವ್ರಣಗಳುಂಟಾಗಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಮತ್ತು ಆಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿ, ರೋಗಿಯು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವನು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಗಾಜಿನಪುಡಿ ಅಥವಾ ವಜ್ರದ ಪುಡಿಯನ್ನು ನುಂಗಿದ ರೋಗಿಗೆ ಮೃದುವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು. (ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಬ್ರೆಡ್ಡು, ಮೆತ್ತಗಿನ ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದುದನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು.) ಅನಂತರ ವಾಂತಿ–ಭೇದಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಸಹ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ರೋಗಿಗೆ ಶಾಮಕ ಉಪಚಾರ, ಮಾರ್ಫಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

‘ಎಂತಾದರು ಇರು, ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರು ನೀ..’

ಅಲ್ಪ ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸಂಭವಿಸುವ ವಿಷ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಅಸಡ್ಡೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಗೆದುಬಿಟ್ಟ ವಿಷವಸ್ತುಗಳು ಎಳೆಯರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ, ಆಟದ ಸಾಮಗ್ರಿಯೆಂದೋ, ತಿಂಡಿತಿನಿಸೆಂದೋ ಅಥವಾ ಬಾಲ್ಯಸಹಜ ಕುತೂಹಲದಿಂದಲೋ ಅದನ್ನು ತಿಂದು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದುಂಟು. ಔಡಲ ಬೀಜವೋ, ಗೇರು ಕಾಯಿಯೋ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವು ವಿಷಫಲಗಳೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ತಿನ್ನಬಹುದು. ತಿಂದು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇಲಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಅಧಿಕವಾದಾಗ ತಂದ ಇಲಿ ಪಾಷಾಣದ ಪುಡಿ ತುಸು ಉಳಿದದ್ದು ಅದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ವಸ್ತುವೆಂದು ಮೂಲೆಗೆಸೆದುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ತಿಂದರೆ ಎಂಥ ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸಬಹುದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಅದೇ ರೀತಿ ಬಾಗಿಲು ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಂಗ್ ಬಳಿದು ವಿರಾಮದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಉಪಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ವಾರ್ನಿಶ್ ಡಬ್ಬಿಯಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ರುಚಿ ನೋಡಲು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ – ಆ ತಪ್ಪು ಯಾರದೆನ್ನಬೇಕು? ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಪ್ರಾಶನಗಳು ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಇರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ದೊರಕುವ ವಿಷದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ರಮಿಸಬೇಡಿ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸುವಾಗ ‘ಇದು ಸಿಹಿಯಾದ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಚಾಕಲೇಟ್’ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಇಂಥ ಸವಿಮಾತಿನಿಂದ ರಮಿಸಿ ಔಷಧಿ ಕುಡಿದ ಮಗು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಔಷಧಿ ಸೀಸೆಯನ್ನೇ ಜೇನುತುಪ್ಪವೆಂದು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಕುಡಿದುಬಿಡಬಹುದು! ಪ್ರಮಾಣ ಮೀರಿ ಸೇವಿಸಿದ್ದ ಔಷಧಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಭಯಂಕರ ವಿಷ ಬೇರಾವುದಿದೆ?

ವಿಷವೆಂದರೆ ವಿಷಾದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪದಾರ್ಥ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸಮುದ್ರ ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಎದುರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಾಸುರರೆಲ್ಲರಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗುವಂತೆ ವೇದನಾಕಾರಕವಾಗಿಯೂ ಭಯಂಕರವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸುವ ವಿಕಾರ ರೂಪವೊಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದೂ ಅದೇ ವಿಷವೆಂದೂ ಆಖ್ಯಾನವಿದೆ. ಈ ನಂಜನ್ನು ಲೋಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮಹದೇವ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನೆನ್ನಿಸಿದ ಕತೆ ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ.

ವಿಷವು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರ ಹೌದು. ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ, ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ಊನ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವೇದನೆ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ತರುವಂಥ ದುರ್ಗುಣಗಳು ವಿಷದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಸೇವನೆಯಿಂದ, ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ, ಮೂಸಿದಾಗ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರುವ ವಿಷಗಳು ಅನೇಕ ಬಗೆಯವು.

ನಿಧಾನ ವಿಷ

ಹಾವು ಚೇಳಿನಂಥ ವಿಷ ಜಂತುಗಳು ಕಡಿದಾಗ ತಕ್ಷಣ ನಂಜೇರತೊಡಗಿದರೆ ಮೀನಿನ ವಿಷವು ಜೀರ್ಣವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೈಡ್ರೊಸೈನೊಗ್ಯಾಸ್, ಕಾರ್ಬನ್ ಮೋನೋಕ್ಸೈಡ್‌ನಂತಹ ವಿಷ ಅನಿಲಗಳು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಮರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆಯಾದರೆ ಕೇಸರಿ ಬೇಳೆಯಂತಹ ಕಲಬೆರಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ, ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕಂಟಕಗಳನ್ನು ತರುತ್ತವೆ. ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ಪಿರಿಟ್, ಫಿನಾಯ್ಲಿನಂತಹ ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ನಿರಪಾಯಕಾರಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿದರೂ ದುರುಪಯುಕ್ತವಾದಾಗ ಮಾರಕ ವಿಷವಾಗುತ್ತವೆ. ಉಗುರು ಬಣ್ಣ, ಕಾಡಿಗೆಯ ಸುರ್ಮಾ, 'ಹೇರ್ ಡೈ'ಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಸೀಸದ ಅಂಶ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನು ತರುವುದುಂಟು. ಮುಖ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಿಯುವ ಕ್ರೀಂ–ಪೌಡರುಗಳು ಸೇವಿಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾರಕ ವಿಷವಾಗಿಬಿಡಬಲ್ಲುವು.

ಅಣಬೆ, ಬಿದಿರು ಕಳಲೆಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿಯಾದರೆ ಉಂಡವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯಲ್ಲ.

ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಸಾರಾಸಗಟು ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಕರುಣಾಜನಕ ಕತೆ ದೆಹಲಿಯಿಂದ, ಚೆನ್ನೈನಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ, ವಿಜಯವಾಡದಿಂದ– ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಾದಂಬರಿಯಂತೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಮಿತಿಮೀರಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿದು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹೆಂಡ ಕುಡುಕರೂ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಕುಡಿತದ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೂ, ಮಾದಕ ಬತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಕೇನ್, ಭಂಗಿ, ಅಫೀಮುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ಬಂದು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಎಳೆದುಕೊಂಡ ದುರ್ವ್ಯಸನಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಲ್ಲ!

ಔಷಧಂ ಜಾಹ್ನವೀ ತೋಯಂ

'ಊರಿಗೆ ಬಂದವಳು ನೀರಿಗೆ ಬಾರಳೆ?' ಎಂಬ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಸೊಲ್ಲು ತುಂಬ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ. ಘಟನಾಚಕ್ರದ ಮೂಲ ಸೂತ್ರವನ್ನದು ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಘಟನೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಪರಿಣಾಮದ ಸರಪಣಿಯನ್ನು ಸೃಜಿಸುವುದು ಖಚಿತ ಎಂಬುದೇ ಆ ಮಾತಿನ ಹಿಂದಿರುವ ನೀತಿ.

ಬಾಯಿಗೆ ತಲುಪಿದ ವಿಷದ ಸಂಗತಿಯಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ – ಅದು ದೇಹವನ್ನು ಸೇರದಿದ್ದೀತೇ? ಸೇರಿ. ಅನರ್ಥ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದೆ ಇದ್ದೀತೆ? ತುಸು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಅಂತ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಗಬಹುದೇ ವಿನಾ ವಿಷ ತನ್ನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸದೆ ಬಿಡದು ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ.

ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಈ 'ಎಡೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ'ಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಷಪ್ರಾಶನಕ್ಕೂ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಎಡೆಹೊತ್ತನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ವೈರಿಯನ್ನು ಸದೆಬಡಿದುಬಿಡಬೇಕು. ವಿಷದ ವಿರುದ್ಧ ಜೀವರಕ್ಷಣೆಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ, ಪ್ರಥಮ ನೆರವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ಪೂರ್ಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಉಪಚಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ವಿಷಪ್ರಯೋಗವಾದ ಮೇಲೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಗೋಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಫಲಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ

ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಒಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ಗಾಳಿಯಾಡುವ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು. ಅವನ ಮೈಕೈಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ವಿಷದ ಅಂಶವನ್ನು ತೊಳೆದು ತೆಗೆದುಬಿಡಬೇಕಾದ್ದು ಮೊದಲ ಕೆಲಸ. ಅನ್ನಕೋಶವನ್ನು ಸೇರಿದ ವಿಷ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಕರುಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ವಿಷದ ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಬೇಕಲ್ಲದೆ, ವಿಷದ ಶಕ್ತಿ ಗುಂದಿಸಿ, ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ಆ ಪ್ರಯಾಣ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವೂ, ನಿರುಪಯುಕ್ತವೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಸೇವಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಾಸುಗಳಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಅನ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಅನಂತರ ಸಣ್ಣ ಕರುಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಅನ್ನಕೋಶದಿಂದಲೇ ನೇರವಾಗಿ ಶರೀರವು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷದ ಅಂಶ ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಆದರೆ ಅನ್ನಕೋಶ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟು ವಿಷ ಒಮ್ಮೆ ಸಣ್ಣ ಕರುಳನ್ನು ಸೇರಿತೆಂದರೆ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿಯ ಮೊಸಳೆಯಂತೆ ಅದು ತೀರಾ

ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಷ ದೇಹದ ನಾನಾ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರಕದಂತೆ ಅನ್ನಕೋಶದಲ್ಲೇ ವಿಷವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ಅದರ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು, ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ರಕ್ಷಿಸಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಲಂಬನ, ವಮನ, ಪ್ರಕ್ಷಾಳನ ಮತ್ತು ಶೋಧನ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

ಲಂಬನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಳಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ 120 ಮಿಲಿಲೀಟರ್ ಹಾಲು (ಒಂದು ಲೋಟ) ಅಥವಾ 8–10 ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಿಳಿ ಲೋಳೆ (ವೈಟ್ ಆಫ್ ದಿ ಎಗ್), ಸಬ್ಬಕ್ಕಿಯ ಪಾಯಸ, ಅನ್ನ ಬಸಿದ ಗಂಜಿ (ತಿಳಿ) ಯಂಥ ಯಾವುದೇ ಪಿಚ್ಚಿಲ ದ್ರವವನ್ನೂ ನೀಡಬಹುದು. ನಾಲ್ಕಾರು ಆಲೂಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ನುಣ್ಣಗೆ ಅರೆದು ನೀರಲ್ಲಿ ಕಿವುಚಿ ಕುಡಿಸಬಹುದು – ಅಥವಾ ಅಳ್ಳಿಟ್ಟನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ನೀಡಬಹುದು. ಎಣ್ಣೆ–ತುಪ್ಪದಂತಹ ಜಿಡ್ಡಿನ ತೈಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ (2–3 ಔನ್ಸ್‌ನಷ್ಟು) ಬಳಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ವಿಷದ್ರವದ ಉಗ್ರತೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಗಳು ಮಂದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅನ್ನಕೋಶದ ಉರಿ ಊತಗಳು ತಗ್ಗಿ, ಕೆರಳಿದ ಅನ್ನಕೋಶ ತಂಪಾಗಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು; ವಿಷದ ಓಟವೂ ನಿಧಾನವಾಗುವುದು.

ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಯಾವ ದ್ರವಗಳೂ ದೊರಕದಿದ್ದಾಗ ಕಾಲವಿಳಂಬ ಮಾಡದೆ ತಕ್ಷಣ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ರೋಗಿಗೆ ಕುಡಿಸಬೇಕು.

ಅತಿ ಬೇಡ

ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಾತು – 'ಅತಿ ಸರ್ವತ್ರ ವರ್ಜಯೇತ್ ಕ್ಷಿಪ್ರ' ಗುಣ ಕಾಣಲೆಂಬ ಅತ್ಯಾಸೆಯಿಂದ

ಅವಸರ ಮಾಡಿ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೆಂದಿಗೂ ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಅನ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ್ಯ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅನ್ನಕೋಶ ವಿಷದ್ರವವನ್ನು ಕರುಳಿನತ್ತ ಸಾಗಹಾಕಲು ಧಾವಿಸುವ ಸಂಭವವಿದ್ದು ಪರಿಣಾಮ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಬಹುದು. ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷದ್ರವಗಳು ಆರೋಚಕ ಹಾಗೂ ರುಚಿಯಿಲ್ಲದವಾಗಿದ್ದು, ಉಗ್ರವಾಸನೆ ಅಥವಾ ಕಹಿಯೋ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅಹಿತಕರವಾದ ವಿಷ ಬಾಯಿಗೂ ಅಹಿತಕರವೇ. ಇಂಥ ದ್ರವಗಳು ಒಳಸೇರಿದಾಗ ವಾಕರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಹೊಟ್ಟೆ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ತನಗೆ ಬೇಡದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಹಿತಕ್ಕೆ ಕಂಟಕವಾದುದನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ತುಸು ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಗಬಹುದು – ಅಥವಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಆಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಎಂತಲೇ ನಾವು ವಿಷಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿದ ರೋಗಿಗೆ ವಮನೌಷಧಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣ ಉಪಕರಣಗಳು ಬೇಕಿಲ್ಲದೆ, ಅನುಭವಸ್ಥರ ನೆರವು ದೊರಕದಿದ್ದಾಗಲೂ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನಕೋಶದಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಅತ್ಯಂತ ತೃಪ್ತಿಕರವೆಂಬುದು ಖಚಿತ.

ವಮನಕ್ಕೆ....

ಸುಮಾರು 12 ಔನ್ಸ್ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಅಥವಾ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಕಿದ ನಸು ಬೆಚ್ಚಗಿನ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ. ಟಿಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್ ದ್ರಾವಕದ ಮೃದು ದ್ರಾವಣ (ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರಿಗೆ 10–15 ಹನಿ) ಇಪೆಕಾಕಿನದ ಅರ್ಕಸಾರ, ಇಪೆಕಾಕಿನ ಚಕ್ಕೆಯ ಪುಡಿ ಬೆರೆಸಿದ ನೀರು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಹಾಗಲಕಾಯಿ ರಸ, ಕಹಿ ಸೋರೆ, ಮಗ್ಗಾರೆಗಾಯಿ ಪುಡಿ

ಅಥವಾ ಲೋಧ್ರ ಚಕ್ಕೆಯ ಪುಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಕುಡಿಸಿಯೂ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು.

ಇವು ಯಾವುದೂ ದೊರಕದಿದ್ದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಬೆರಳು ತುರುಕಿಸಿ, ತುಸು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ (ಟಿಕ್‌ಲ್) ಮಾಡಿಯಾದರೂ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲಾಗಲಿ, ತುಸು ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಸ್ಟೂಲು ಕುರ್ಚಿಯಂತಹ ಆಸನಗಳ ಮೇಲಾಗಲಿ ಕೂರಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಯ ಭುಜವನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಆಧರಿಸಿ ಹಿಡಿದಿರುವುದು ಒಳಿತು, ವಾಂತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಬಟ್ಟಲು, ಬೋಗುಣಿ ಅಥವಾ ಬಕೆಟಿನಂತಹ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟರಬೇಕು. ಮೊದಲ ಸಲ ರೋಗಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆಂದು ತೆಗೆದಿರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದರೆ, ರೋಗಿಗೆ ಬರಿಯ ನೀರನ್ನೇ ಕುಡಿಸಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ, ಅವರು ವಾಂತಿಯ ಎಂಜಲು ಗಂಟಲಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೆ ನುಂಗಬಹುದು; ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಶ್ವಾಸನಾಳದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದರೆ ಅಪಾಯಕರ. ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, ಶಟೆ ಬೇನೆಯ ರೋಗಿಗಳು, ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯವರೂ, ಹೃದ್ರೋಗಿಗಳೂ, ಎಂಫಿಸೀಮಾ ಮೊದಲಾದ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುವವರು ವಮನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಅನರ್ಹರು. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ರೋಗಿಗಳು (ವಿಷಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿದವರು) ಅಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವುದುಂಟು. ಇಂತಹ ಮೊಂಡರೂ ವಮನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ವೈದ್ಯರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಬೇಕು.

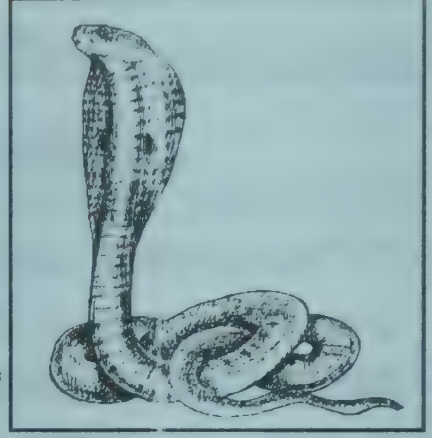
ವಿಷಜಂತುಗಳ ಸಂತಾನ

ಸುಮಾರು 2000 ಜಾತಿಯ ಹಾವುಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 216 ವರ್ಗದ ಹಾವುಗಳಿದ್ದು ಈ ಪೈಕಿ 52 ಜಾತಿಯವು ವಿಷ ಸರ್ಪಗಳು. ನಾಗರಹಾವು, ಮಂಡಲಹಾವು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುಹಾವು ಇವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷ ಸರ್ಪಗಳು. ಉತ್ತರಧ್ರುವಸಾಗರ, ಐರ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಹಾವುಗಳಿವೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಹಾವು ಕಡಿತದ ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 15 ಸಾವಿರ ರೋಗಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಷವು ರಕ್ತಗತವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾವಿನ ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ತುರ್ತು ಪ್ರಥಮಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬಹುದು.

ನಾಗರಹಾವು
ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪ
ಮಂಡಲಹಾವು
ಕಟ್ಟು ಹಾವು
ಚೇಳು
ಕರಿ ಜೇಡ
ಕಣಜದ ಹುಳು
ಜೇನು ನೊಣ ಇತ್ಯಾದಿ

ಹಾವೇ ಹಾವೇ ಹಾವೊಳು ಹೂವೇ: ನಾಗರಹಾವು

ಜಡೆನಾಗಣ್ಣನನ್ನು ನೋಡದವರು ವಿರಳ. ಹಾವಾಡಿಗನ ಪುಂಗಿಯ ನಾದಕ್ಕೋ ಮೈ ಕೈ ಚಲನೆಯ ಮಾಟಕ್ಕೋ – ಹೆಡೆಬಿಚ್ಚಿ ನಾಧಲೋಲನಂತೆ ತಲೆದೂಗುವ ನಾಗರಹಾವು ಮತ್ತು ಕಾಳಿಂಗಸರ್ಪ ಎಂಬ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಹಾವುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಗೋಧಿನಾಗರ, ಕಾಳನಾಗರ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ನಾಗರಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಆಕಾರದ ಮಚ್ಚೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಹಾಗೂ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚೆ ಇಲ್ಲದ ನಾಗರಹಾವು ಕೂಡಾ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸುವುದುಂಟು. (ಆದರೆ ಮಚ್ಚೆ ಇಲ್ಲದ ನಾಗರಹಾವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.)

ನಾಗರಹಾವಿನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಹೊರಬಯಲಿನಲ್ಲಿ -- ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದ್ದರೂ ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟ, ಗೊಂಡಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಬಯಲಿನ ಬಿಲ –ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮುರುಕು ಮನೆ ಮಠಗಳ ಸಂದುಗೊಂದುಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ಮಶಾನ, ಹಾಳುಬಾವಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾಗರಹಾವು ತನ್ನ ಠಾವನ್ನು ಹೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಮರವೇರಬಲ್ಲದು; ಹಾಗೂ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೇ ಉಪವಾಸ ಇರಬಲ್ಲುದು.

ಇರುಳು ಸಂಚಾರದ ಅಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ನಾಗರ ಹಾವು ಬಲು ಅಂಜುಬುರುಕ ಜೀವಿ. ಅಪಾಯದ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಹರಿದೋಡಿ ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪಾಯವು ತೀರಾ ಸಮೀಪಿಸಿ, ಪಲಾಯನದ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದಾಗಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೋಪದಿಂದ ಹೆಡೆಬಿಚ್ಚಿ, ಹೆಡೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಾ

ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮನುಷ್ಯನು ಶಿಲೆಯಂತೆ ನಿಂತರೆ ಹಾವು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ನುಣುಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತುಸು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲುಗಾಡಿದರೂ ಸಾಕು ಹಾವು ಮತ್ತೆ ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ಕಡಿಯಲು ಸಜ್ಜಾಗುವುದು. ನಾಗರ ಹಾವಿನ ಮರಿ ಬಹಳ ಚಂಚಲ ಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದು ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡು ಕಡಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿಷವು ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಹಾವು ಕಡಿದ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಹಾವು ಕಡಿತ ಬಲು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕ್ರಿಯೆ. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ದವಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷ ಗ್ರಂಥಿಯಿಂದ ''ಕೋರೆಹಲ್ಲು''ಗಳ ಮೂಲಕ ಗಾಯಕ್ಕೆ ವಿಷವು ಸ್ರವಿಸುವುದು. 15 ಮಿಲಿಗ್ರಾಮ್ ವಿಷವು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ನಾಗರ ಹಾವು ಕಡಿದ 30 ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಗಾಯವಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನೋವು, ಉರಿ ಮತ್ತು ಬಾವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ತುಸು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ರಕ್ತಸ್ರಾವವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾವು ಕ್ರಮೇಣ ಇಡಿಯ ಅಂಗವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು, ಜೋಮು ಹಿಡಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಗಾಯದ ಬಿಳಿಯ ಅಂಗಾಶವು ನೀಲಿ ಅಥವಾ ಗುಲಾಬಿ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದು.

ಈ ಸ್ಥಾನಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ಸರ್ವಾಂಗವ್ಯಾಪಕ ಉಪದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಶಕ್ತಿಗುಂದುವುದು, ದೇಹಾಯಾಸ, ನಿಶ್ಶಕ್ತಿ ಕೊರಳು ಬಲಹೀನವಾದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ತಲೆಚಾಚಿ ಮಲಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಸೆಯುಂಟಾಗುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಕಿರಿದಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಮಾತಡಾಲಿಕ್ಕೂ ನುಂಗಲಿಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಅವನ ಕಟವಾಯಿಯಿಂದ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆಯೂ, ವಾಂತಿ–ವಾಕರಿಕೆಗಳೂ, ವಿವಿಧಾಂಗಗಳಿಂದ ರಕ್ತಸ್ರಾವವೂ ಉಂಟಾಗಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24–64 ತಾಸುಗಳು (ಇದಕ್ಕೆ

ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ವಿಷ ಹಾವು ಕಡಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಗಾಬರಿ, ಹುಚ್ಚಾಟ, ಓಡಾಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ದಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಾನೆ! ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ತನಗೆ ಕಡಿದುದು ವಿಷ ಸರ್ಪವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯೇ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೇ ಹೊರತು ಸರ್ಪ ವಿಷವಲ್ಲ).

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಹಾವು ಕಡಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಬೇಕು. ಹಾವು ಕಡಿದ ಅಂಗವನ್ನು ಅಲುಗಾಡದಂತೆ ಬಂಧಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಗಾಯಕ್ಕೂ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಮಾಂಸ ಪುಷ್ಟವಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಎಂದರೆ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ತೋಳಿನಲ್ಲಿಯೂ) ರಬ್ಬರ ಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಹುರಿಮಾಡಿದ ದಾರ, ಇಲ್ಲವೇ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಪಟ್ಟೆ ಬಿಗಿದು ಅಂಗ ಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ 15–20 ನಿಮಿಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ 2–3 ನಿಮಿಷದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ತುಸು ಸಡಿಲಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ನೀಡಿದ ಒಂದು ತಾಸಿನ ನಂತರ ಅಂಗಬಂಧವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಸಡಿಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು ಅನಂತರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಬಿಡಬಹುದು.

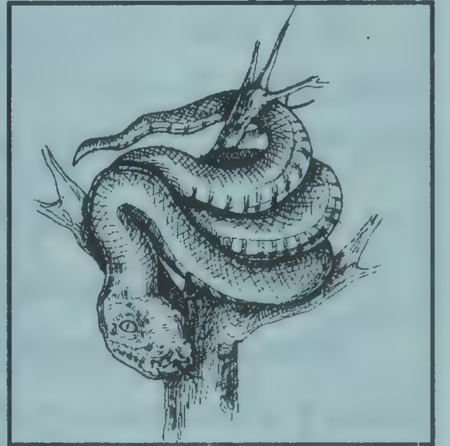
ಗಾಯವನ್ನು ನಂಜು ನಿರೋಧಕದ ದುರ್ಬಲ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆದು ಹರಿತವಾದ ಚಾಕು ಅಥವಾ ಬ್ಲೇಡನ್ನು ದೀಪದ ಉರಿಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಉದ್ದವಾದ ಗಾಯಹಾಕಿ, ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯದಿಂದ ರಕ್ತವು ಹೊರಬಂದು ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಗಾಯದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಅಂಗಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವಾದ ವಿಷವು ಹೊರಬರಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಹೀರುವ ಪಂಪು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಗಾಯದಿಂದ ವಿಷಮಿಶ್ರಿತ ರಕ್ತವನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಗಾಯವನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೊಳೆದು ಮೃದುವಾದ ಪಟ್ಟೆಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ (ಬರ್ಫ) ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಗಾಯದ ಸುತ್ತ ಹಚ್ಚುವುದು ಅಥವಾ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಯ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. (ಈ

ವಿಧಾನದಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಚಲನೆಯು ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ನಂಜೇರುವುದು ನಿಧಾನಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಉರಿ –ವೇದನೆಗಳೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತವೆ.)

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಆ್ಯಂಟಿವಿನಂ ಅಥವಾ ಪಾಲಿವಿನಂ ಎಂಬ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಹಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ. ಇದನ್ನು 50 ಮಿಲಿಲೀಟರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ನೀಡಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪವಿಷ ಪ್ರತೌಷಧವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ರೋಗಿಯು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸೀರಂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬಾರದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಟಿಸೋನ್, ಪೆನೆಸಿಲಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದುಗಳೂ, ಗ್ಲೂಕೋಸ್ – ಉಪ್ಪು ನೀರು ಪೂರಣವೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾದರೆ ಶ್ವಾಸನಾಳವನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ನಳಿಕೆ ಹಾಕಿ ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಹಾವುಕಡಿದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರವಾದ, ಗಿಡಮೂಲಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಕೂಡಾ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ದೈತ್ಯ ವಿಷದ ಸರ್ಪ : ಕಾಳಿಂಗ ನಾಗರ

ನಾಗರಹಾವಿನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದು ಕಾಳಿಂಗಸರ್ಪ. ಇದು 8–10 ಅಥವಾ 12 ಅಡಿ ಉದ್ದವಿರುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಸುಹಳದಿ. ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಅಗಲವಾದ ಕಪ್ಪು ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಡೆಯಿದ್ದರೂ

ಕಾಳಿಂಗಸರ್ಪವು ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅರಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚೆಯ ಗುರುತಿಲ್ಲ.

ಕಾಳಿಂಗಸರ್ಪವು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ನೀಲಗಿರಿ, ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಸಾಂ, ಬಿಹಾರ, ಬಂಗಾಳ ಹಾಗೂ ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕಪಾಲವೆಂದೂ ಹೆಸರಿದೆ.

ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಷ್ಟು ವಿಷ

ಕಾಳಿಂಗಸರ್ಪವು ಸ್ವಭಾವತಃ ಅಂಜುಬುರುಕ ಜಂತು ಜೀವಿಯಾದರೂ ನೋಡಲು ಭಯಾನಕವಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಭುಸ್ ಸದ್ದು ಭೀತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕಡಿಯುತ್ತದೆ. ರೇಗಿಬಂದರೆ ಅಥವಾ ನೋವುಂಟುಮಾಡಿದರೆ ಕೂಡ ಕಡಿಯಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಗರಹಾವು ಕಡಿದಾಗ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶುಶ್ರೂಷೆ.

ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪವು ಒಮ್ಮೆ ಕಡಿದರೆ ಒಂದು ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಷ್ಟು ವಿಷವು ಹೊರಬರುತ್ತದೆ.

ಹಾವು ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗದಂತೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ

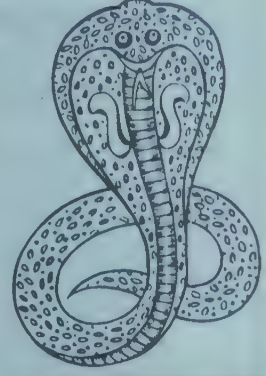
ಮನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು. ಗಿಡಗಂಟೆ, ಹುಲ್ಲು, ಪೊದೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯದಂತೆ ಆಗಾಗ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕಲ್ಲು, ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಸೌದೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ರಾಶಿಬಿಟ್ಟಿರಬಾರದು.

ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣದ ಬಿಲವಿದ್ದರೆ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡಬೇಕು.

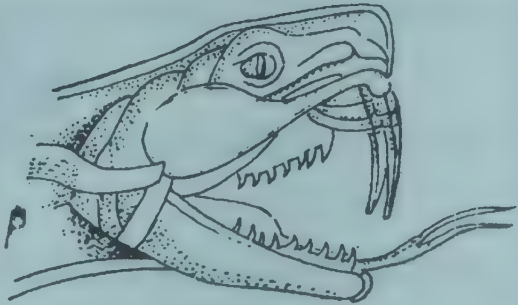
ಬಚ್ಚಲು ಮೋರಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ತಂತಿ ಜಾಲಿ ಹಾಕಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇರುಳು ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಪಾದರಕ್ಷೆ ಧರಿಸುವುದು, ಕೈಟಾರ್ಚನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಕುಟ್ಟುತ್ತಹೋಗುವುದು ಉಪಯುಕ್ತವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ನಾಗರಹಾವು ಕಡಿದಾಗ ಕಾಣುವ ವಿಷಲಕ್ಷಣಗಳು :

* ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯದಲ್ಲಿ ಜುಂಜುಂ ನೋವು, ಉರಿ, ಊತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.
* ಕ್ರಮೇಣ ಊತ (ಬಾವು) ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಜೋಮು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಗಾಯದಿಂದ ನಸುರಕ್ತವು ಜಿನುಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.
* ಗಾಯದ ಸುತ್ತಲಿನ ಚರ್ಮವು ನಸುನೀಲಿ ಅಥವಾ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.
* ರೋಗಿಯ ಕೈಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಲಹೀನತೆಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮೇಣ ದೇಹಾಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಹೋಗುತ್ತದೆ.
* ಕೊರಳು ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ ವಾಲಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನುಂಗಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ ಮತ್ತು ಕಟಬಾಯಿಯಿಂದ ಜೊಲ್ಲುಸುರಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆ.
* ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ರಕ್ತಸ್ರಾವವೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.
* ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಉಸಿರಾಟವು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ಹೃದಯಕ್ರಿಯೆ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

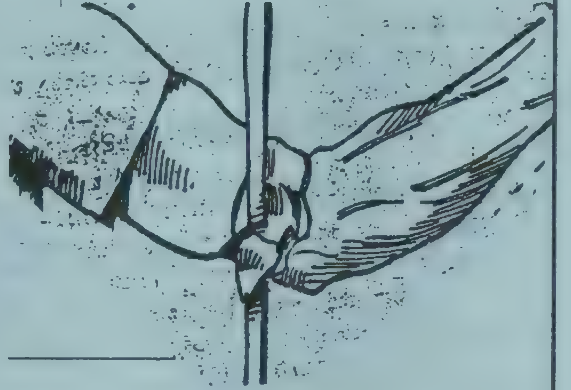
ನಾಗರ ಹಾವಿನ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು, ವಿಷದ ಚೀಲ

ರೋಗಿಗೆ ಹಾವು ಕಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಹಾವು ಕಡಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ತೆಳುವಾದ ಮೆತ್ತನೆ ಹಾಸಿಗೆ ಅಥವಾ ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಬೇಕು. ಹಾವು ಕಡಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೋಗಿಯು ನಡೆಯುವುದು, ಓಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಗಾಯಕ್ಕೂ, ಹೃದಯಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಮಾಂಸಖಂಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾದ ಒಂದು ಕಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. (ಕಾಲಿಗೆ ಹಾವು ಕಡಿದಿದ್ದರೆ ತೊಡೆ, ಕೈಗೆ ಕಡಿದಿದ್ದರೆ ತೋಳು, ಇತ್ಯಾದಿ) ಈ ಕಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ 15–20 ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ಸಡಿಲಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಬಿಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
ಕಟ್ಟು ವಿಧಾನಗಳು

ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯವನ್ನು ನಂಜು ನಿರೋಧಕ ದುರ್ಬಲ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು.

ಹೊಸ ಬ್ಲೇಡಿನಿಂದ ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯವನ್ನು ತುಸು ಕೊಯ್ದು ಅದರಿಂದ ರಕ್ತವು ಹರಿದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಗಾಯದಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ರಕ್ತವು ಹರಿದುಹೋದ ತರುವಾಯ ನಂಜು ನಿರೋಧಕ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆದು ಸಡಿಲವಾದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ರೋಗಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಅಗತ್ಯ. ಓಡಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಬೇಕು. ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯಕ್ಕೂ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹಾವಿನ ವಿಷವು ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸೇರದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಯವನ್ನು ತುಸು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಸಿ ರಕ್ತವು ಹರಿದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗಾಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಸೇರಿದ ವಿಷವು ರಕ್ತಗತವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ರೋಗಿಗೆ ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ವಿಷಹಾವುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಜನ

ಹಾವು ಇಲಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ, ಹೊಲ, ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾವಿನ ವಿಷವು ಕ್ಯಾನ್ಸರಿನಂತಹ ಕೆಲವು ಮಾರಕ ರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ನೆತ್ತರು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವ ಗುಣವಿರುವುದರಿಂದ ರಕ್ತಸ್ರಾವವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲೂ, ದಂತವೈದ್ಯದಲ್ಲೂ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ವಿಷದ ಹಾವುಗಳು : ಕೆಲವು ಸಂದೇಹಗಳು-ಸಮಾಧಾನಗಳು

ಸಂದೇಹ : ಹಾವಿನ ದ್ವೇಷ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಎನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲಾ?

ಸಮಾಧಾನ : ಅದು ಸಿನೆಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ (ಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಚಂದಮಾಮಾ ಕತೆಗಳಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ). ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂದೇಹ : ಏಳು ಹೆಡೆ ಸರ್ಪ, ಸಾವಿರ ಹೆಡೆಗಳ ಆದಿಶೇಷ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿವೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ?

ಸಮಾಧಾನ : ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರವರ ನಂಬಿಕೆ ಅವರವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಸಂದೇಹ : ಎರಡು ತಲೆಯ ಹಾವನ್ನು ಹಲವು ಕಡೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕರು ಚಿತ್ರ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ, ಇದರ ವಿಚಾರವೇನು?

ಸಮಾಧಾನ : ತಲೆ ಹಾಗೂ ಬಾಲ ಎರಡೂ ಸುಮಾರು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಾವಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಇರ್ತಲೆ (ಎರಡು ತಲೆ) ಹಾವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೇ. ಇದು ವಿಷದ ಹಾವಲ್ಲ.

ಸಂದೇಹ : ಹಾವು ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ?

ಹಾವಿನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಹುತ್ತವಲ್ಲ. ಹುತ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಹುಳಗಳ, ಗೆದ್ದಲು (ಒರಲೆಗಳ) ಮೊಟ್ಟೆ ಕದಿಯಲು ಹಾವು ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹುತ್ತವ ಬಡಿದರೆ ಹಾವು ಸಾಯುವುದೇ ಎಂಬ ಮಾತು ಅನುಭವದ್ದು.

ಸಂದೇಹ : ಮರಿಹಾವು ವಿಷಪೂರಿತವೇ? ಅದು ಕಡಿದರೆ ಅಪಾಯವುಂಟೆ?

ಸಮಾಧಾನ: ಮರಿಹಾವು ಕೂಡ ವಿಷಪೂರಿತ ಜಂತು. ಅದು ಕಡಿದರೆ ಕೂಡ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಮರಿಹಾವು ತುಂಬಾ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವದ್ದು. ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಡಿಯಬಹುದು.

ಸಂದೇಹ: ಹಾವಾಡಿಗನ ಪುಂಗಿಯ ನಾದಕ್ಕೆ ಹಾವು ತಲೆದೂಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತ ಜ್ಞಾನವಿದೆಯೇ?

ಸಮಾಧಾನ : ಪುಂಗಿಯ ನಾದಕ್ಕೆ ಹಾವು ಹೆಡೆಯಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾವಾಡಿಗ ಊದುತ್ತ ತೂನೆದಾಡುವ ಅವನ ಪುಂಗಿಯ ಚಲನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತಲೆ ತೂಗುತ್ತದೆ. ಹಾವಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸದು. ನೆಲದಲ್ಲಾಗುವ ಕಂಪನ, ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೆಡೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸಂದೇಹ : ಹಾವಿನ ವಿಷವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಹಾವಿನ ವಿಷವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವನವಾಸಿಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಕಲೆ, ಕೈಚಳಕದಿಂದ ತಮಗೂ,ಹಾವಿಗೂ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ವಿಷ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಾವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸಮಯದ ನಂತರ ಅದರ ವಿಷ ಚೀಲ ತುಂಬಿದಾಗ ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದು ವಿಷ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜನಾಂಗವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುಳರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕನ್ನಡವೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. (ಇವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಈ ಲೇಖಕ 'ತಾಮರಕ್ಕೆರೈ'ಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದಾನೆ.)

ಸಂದೇಹ : ಮದರಾಸಿನ 'ಹಾವಿನ ವನ'ದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಸಮಾಧಾನ : ಈಗಿನ ಚೆನ್ನೈ ನಗರದ 'ಗಿಂಡಿ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸರ್ಪೋದ್ಯಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ವಿಷಸರ್ಪಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ವಿಷವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಸಂದೇಹ : ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಿಷವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ಸಮಾಧಾನ : ಹಾವಿನ ವಿಷವನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾವು ಕಡಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಿಷಹರ ಸೂಜಿಮದ್ದನ್ನು ಕೂಡಾ ಸಿದ್ಧಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಜೀವರಕ್ಷಕ ಔಷಧಿ.

ಸಂದೇಹ : ಹಾವು ಅಂಜುಬುರುಕ ಜಂತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅದು ಏಕೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತದೆ?

ಸಮಾಧಾನ : ತನಗೆ ಅಪಾಯವುಂಟಾದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾವು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೋ, ಅರಿಯದೆಯೋ ಹಾವನ್ನು ತುಳಿದಂತಹ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ ಅಥವಾ ನೋವುಂಟುಮಾಡಿದರೆ ಹಾವುಗಳು ಕಡಿಯುತ್ತವೆ. ಹಾವು ಅಂಜುಬುರುಕ ಜೀವಿ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗದ ವಿನಃ ಕಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

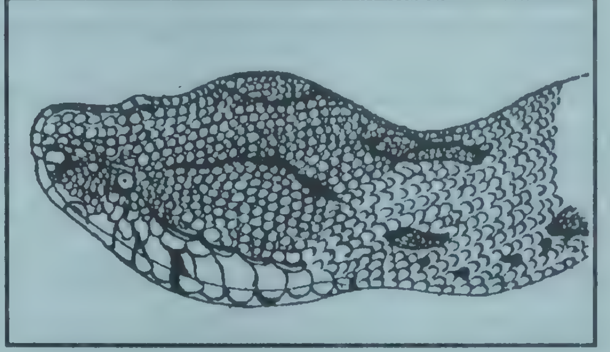
ಸಂದೇಹ : ಹಾವು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಕ ಎನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ?

ಸಮಾಧಾನ : ಹೌದು. ರೈತರು ಬೆಳೆದ ನಾನಾ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಕೊಚ್ಚಿಹಾಕುವ ಇಲಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಹಾವು ರೈತ ಹಿತೈಷಿ!

ವಿಷವಿಲ್ಲದ ಹಾವು ಕಡಿದಾಗ

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಿಷವಿಲ್ಲದ ಹಾವು ಕಡಿದಾಗ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು , ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚುತ್ತಾ ಓಡಾಡುವುದುಂಟು. ತನಗೆ ಕಡಿದದ್ದು ವಿಷಸರ್ಪವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

ಮಂಡಲ ಹಾವು

ಮಂಡಲಸರ್ಪದ ಮೈಮೇಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಂಡಲಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. (ಇದರಿಂದಲೇ ಮಂಡಲ ಸರ್ಪವೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ) ಮಂಡಲಸರ್ಪವು ಕಡಿದರೆ ಗಾಯವಾದ ಭಾಗವು ಕ್ರಮೇಣ ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಕೊಳಕುಮಂಡಲವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಾವಿನ ತಲೆಯು ಚಪ್ಪಟೆ; ಬಾಲವು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು ಇದು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಹೂದೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಜಡವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಯಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಸು ನೆಗೆದು ಬಲವಾಗಿ ಕಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಬುಸುಗುಟ್ಟುವ ಶಬ್ದವು ತೀರ ಭಯಾನಕವಾದುದು. ಉರಗ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಮರಿಗಳನ್ನೀಡುವ ಜಾತಿಯದು. (ನಾಗರಹಾವು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಹಾವು ಮೊಟ್ಟೆಯಿರಿಸುತ್ತವೆ.)

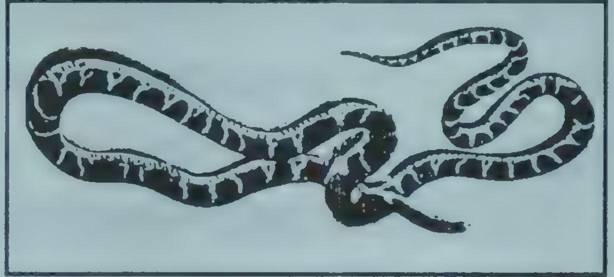
ವಿಷವೇರಿದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಮಂಡಲ ಸರ್ಪವು ಕಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಗಾಯದಲ್ಲಿ ನೋವು, ಉರಿ ಮತ್ತು ಬಾವು ಕಾಣಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಗಾಯದ ಸುತ್ತ ಚರ್ಮ ವಿವರ್ಣವೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ರಕ್ತವರ್ಣದ ಸ್ರಾವ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ವೇದನೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24 ಗಂಟೆಗಳಿಂದ 3 ದಿವಸ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಲ 2–3 ವಾರಗಳಷ್ಟು ವಿಳಂಬಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಮಂಡಲಸರ್ಪವು ಕಡಿದ ಭಾಗ (ಎಂದರೆ ಬೆರಳು ಇತ್ಯಾದಿ) ಅಂಗಕ್ಷಯವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ಮಂಡಲಹಾವು ಕಡಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಗಾಯವನ್ನು ನಂಜುನಿರೋಧಕದ ದುರ್ಬಲ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆದು ಬ್ಲೇಡು ಅಥವಾ ಹರಿತವಾದ ಚಾಕುವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಉದ್ದನೆ ಗಾಯ ಹಾಕಿ ರಕ್ತಹರಿಸಿ ಅಂಗಬಂಧ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿ ವಿಷಪ್ರಸಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಈಥೈಲ್ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಸಿಂಪರಣೆ ಕೂಡಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮಂಡಲಸರ್ಪ ವಿಷದ ಸಿದ್ಧಪ್ರತ್ಯೌಷಧವನ್ನು ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾರ್ಟಿಸೋನ್ ಮತ್ತು ಪೆನಿಸಿಲಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದುಗಳೂ, ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಉಪ್ಪುನೀರು ಪೂರಣವೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಕಟ್ಟ ಹಾವು

ಕನ್ನಡಿಹಾವು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಾವು (ಕಡಂಬಳ – ಪಟ್ಟೆ ಕಡಂಬಳ) ಎಂಬ ಎರಡು ಜಾತಿಯ ವಿಷ ಉರಗಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಭಯಂಕರ ವಿಷ ಸರ್ಪಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ವಿಷ ನಾಗರಹಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕಿಂತ ಮೂರು ಪಾಲು ಅಧಿಕ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಹಾವಿನ ಮೈಮೇಲೆ ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಗಳು ಕಮಾನಿನಂತೆ ತಲೆಯಿಂದ ಬಾಲದ ತುದಿಯವರೆಗೂ ಅಡ್ಡಡ್ಡವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡಿಹಾವಿನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಜನನಿಬಿಡ ಸ್ಥಳವೇ ಆಗಿದ್ದು, ಮನೆಯ ಸೂರಲ್ಲೋ (ಛಾವಣಿ), ಬಚ್ಚಲು–ಜಗಲಿಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲೋ, ಬೀರು, ಕಪಾಟುಗಳ ಸಂಧಿನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ತೋಟ ಬಯಲುಗಳ ನೆರಳಲ್ಲೋ

ಅವಿತಿದ್ದು ಆಹಾರವನ್ನರಸುತ್ತ ರಾತ್ರಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಹಾವಿನ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಗಂಡು–ಹೆಣ್ಣು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಹಾವನ್ನು ಕೊಂದಾಗ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನೂ ಅರಸಿಕೊಲ್ಲಬೇಕು.

ವಿಷಲಕ್ಷಣ

ವಿಶೇಷ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವುದು ಈ ಹಾವುಕಡಿದ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಕಡಿದ ಗಾಯದಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ರೋಗಿಯ ಮೂಗು, ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ದ್ವಾರಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಕೂಡಾ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗಿ ಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಅಂತಹ ರೋಗಿಯು ಅತಿಶಯವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವಿನಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 6–24 ತಾಸು. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಪಟ್ಟೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಾವಿನ ವಿಷವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದ್ದು ನಾಗರಹಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕಿಂತ 16 ಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ಕನ್ನಡಿಹಾವು ಕಡಿತ ರೋಗಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಗಾಯವನ್ನು ನಂಜು ನಿರೋಧಕ ದ್ರಾವಕದಿಂದ ತೊಳೆದು, ಬ್ಲೇಡು ಅಥವಾ ಹರಿತವಾದ ಚಾಕುವಿನ ಅಲಗನ್ನು ದೀಪದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಹಿಡಿದು ತುಸು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಗಾಯ ಹಾಕಿ, ವಿಷಭರಿತ ದುಷ್ಟರಕ್ತವು ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಗಬಂಧ ಹಾಕುವುದು, ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ವಿಷ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಈಥೈಲ್ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಸಿಂಪರಣೆಯಿಂದ ವೇದನೆಯು ತುಸು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಶಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧವನ್ನು ರಕ್ತ ನಾಳದ ಮೂಲಕ ರೋಗಿಗೆ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ವಿಟಮಿನ್ ಕೆ, ಕಾರ್ಟಿಸೋನ್ ಸೂಜಿ ಮದ್ದುಗಳೂ, ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಪೂರಣಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಜೇಡ

ಮನೆಯ ಕತ್ತಲು ಕೋಣೆಯ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಹಡಿಯ ಸಂದಿಗೊಂದುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟದ ಗಿಡಮರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಯಲಿನ ಹುಲ್ಲು ಹಾಸುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನವಿರಾದ ಎಳೆಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುವ ಪುಟ್ಟ ಬಲೆಗಳನ್ನು ನೇಯ್ದು ಹುಳ ಹುಪ್ಪಟೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೆಯು ಬಲೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭಕ್ಷಿಸುವ ಜೇಡವು ಕೀಟ ವರ್ಗದಲ್ಲೇ ತುಂಬಾ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಜಂತು. ಪಕ್ಷಿಜೇಡ, ಏಡಿಜೇಡ, ತೋಟಜೇಡ, ಬೋನು ಬಾಗಿದ ಜೇಡ, ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಜಾತಿ ಭೇದಗಳುಳ್ಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜೇಡ ಸಂತಾನ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರುಪದ್ರವಿ ಜೀವಿಗಳು. ಆದರೆ ತೋಳ ಜೇಡ ಮತ್ತು ಕರಿ ವಿಧವೆ ಜೇಡ ಎಂಬ ವರ್ಗದ ಜೇಡಗಳು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಿಷ ಜಂತುಗಳು. ಉಳಿದ ಜೇಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವು ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಸಾಯಿಸಲು ಮಾತ್ರ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ (ಆದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಜೇಡಗಳು ಕಡಿದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಪಸರಿಸಿದಾಗ ತುಸುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲವೆಂದಿಲ್ಲ).

ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಜೇಡ ಕಡಿದ ಗಾಯವು ಮೊದಲಿಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಗಾಬರಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ನೋವು, ಉರಿ, ಊತಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ವರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಕ್ರಮೇಣ ವೇದನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯತೊಡಗುವುದು, ಮೈ ಬೆವರುವುದು, ವಾಕರಿಕೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿತ, ಮೈ ಕೈ ತೊಂದರೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ರೋಗಿಯು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಇಂತಹ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಗಾಯವನ್ನು ನಂಜು ನಿರೋಧಕದಿಂದ ತೊಳೆದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಹಚ್ಚಿ ವಿಷ

ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅಂಗಬಂಧ ದಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಫಿನ್ ಸಲ್ಫೇಟ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಗ್ಲೂಕೋ ನೇಟ್ ಸೂಜಿಮದ್ದುಗಳೂ ಆ್ಯಂಟಿ ಹಿಸ್ಟಾಮಿನ್ ವರ್ಗದ ಔಷಧಿಗಳೂ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಟಿಸೋನ್‌ಗಳೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಆಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಜೇಡರ ಹುಳಕಡಿತದ ವಿಷಕ್ಕೆ, ಹುಳ ಕಡಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಸಿಗಿದು (ಸೀಳಿ) ಅಗ್ನಿ ಕರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಉರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅನಂತರ ವಿವಿಧ ಔಷಧಿಯುಕ್ತ ಕಷಾಯದಿಂದ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಘೃತ ಲೇಪನವನ್ನೂ, ಸರ್ಪ ಗಂಧದ ಬೇರು, ಚಕ್ರಾಣಿಕೆಯ ಬೇರು, ಚಳ್ಳೆಗಿಡದ ತೊಗಟೆಗಳನ್ನು ಲಿಂಬೆ ರಸದಲ್ಲಿ ಲೇಪ ಹಾಕುವ ಪರಿಪಾಠ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಚೇಳು

ಚೇಳು ಕುಟುಕಿದಾಗ ಅದರ ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಹೊರಸೂಸುವ ವಿಷವು ಭಯಂಕರ ವೇದನೆಯನ್ನೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ಅಪಾಯವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಿಗಂತೂ ಚೇಳಿನ ವಿಷ ತೀರ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 150 ಸಾವುಗಳು ಚೇಳಿನ ಕಡಿತದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಪೈಕಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಬಾಲಕರ ಮರಣ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು ತುಂಬಾ ಆತಂಕಕಾರಿಯೇ ಸರಿ.

ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳ ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ, ಮರಮುಟ್ಟುಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ, ಕತ್ತಲು ಕೋಣೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ, ಛಾವಣಿಯ ಸಂದುಗೊಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿತಿದ್ದು ಮನುಷ್ಯ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದಾಗ ತಟಕ್ಕನೆ ಕುಟುಕಿಬಿಡುವ ಚೇಳಿನ ಬಾಲದ ತುದಿಯ ಕೊಂಡಿಯು ಪೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದು ವಿಷಗ್ರಂಥಿಯಿಂದ ಸರಬರಾಜಾಗುವ ವಿಷವು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯವನ್ನು ಸೇರಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಹಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಘಾತಕವಾದುದಾದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಕುಟುಕಿದಾಗ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ವಿಷದ ಪ್ರಮಾಣವು ಅಲ್ಪವಾದುದರಿಂದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯದ ತೀವ್ರತೆ ಅಷ್ಟು ಭೀಕರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನು ತರಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಚೇಳು ಕುಟುಕಿದ ರೋಗಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೋವು (ಸ್ಥಳೀಯ ನೋವು), ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಬರುವುದು, ಸಂಕಟ, ಆಯಾಸ, ವಾಂತಿ–ಭೇದಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದಿರುವಾಯು ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮೆ ಸಹ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಒಣಗುವುದು, ನಾಲಗೆ ದಪ್ಪವಾಗುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ಚಳಕು, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಚಡಪಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚೇಳು ಕುಟುಕಿದ ಅಂಗವು ಬೆರಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಒಣಗಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24 ತಾಸು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಚೇಳು ಕುಟುಕಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ, ಗಾಯವನ್ನು ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದುರ್ಬಲ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಹಚ್ಚುವುದು, ಅಂಗಬಂಧ ಹಾಕುವುದು ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ವಿಷ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ನಿಧಾನಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಗಾಯದ ಸುತ್ತ ಕೊಕೇನ್ ಅಥವಾ ಜೈಲೋಕೇನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದನ್ನು ಚುಚ್ಚುವುದು ಅಥವಾ ಈಥರ್ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು ವೇದನೆಯ ಉಪಶಮನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ್ಯಂಟಿ ಹಿಸ್ಟಾಮಿನ್

ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಟಿಸೋನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಗ್ಲೂಕೋನೇಟ್ ಮೊದಲಾದ ಔಷಧಿಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಶಾಮಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ, ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಪೂರಣವನ್ನೂ ಅಗತ್ಯ ನೋಡಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಚೇಳು ಕುಟುಕಿದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಬಿಸಿ ತುಪ್ಪದ ಧಾರೆ ಹಿಡಿಯುವುದು, ತುಳಸಿ ತೆನೆ, ಮಾತುಲುಂಗ ರಸ ಮತ್ತು ಗೋಮೂತ್ರ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಲ್ಕವನ್ನು ಲೇಪಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಬಾಹ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನೂ ಸಕ್ಕರೆ–ತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸಿದ ಹಾಲು ಸೇವನೆಯನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಣಜನ ಹುಳ, ಜೇನು ಹುಳ ಮತ್ತು ತುಂಬಿ ಕೀಟ ವಿಷ

ಕಣಜದ ಹುಳ, ಜೇನು ನೊಣ, ತುಂಬಿ ಮೊದಲಾದ ಕೀಟಗಳು ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದಾಗ ಸಣ್ಣ ಗಾಯವಾಗಿ ಉರಿ, ವೇದನೆ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಗಂದೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪದ್ರವವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಸಿಹೋಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಈ ಕೀಟವಿಷದಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಈ ಕೀಟಗಳು ಚುಚ್ಚಿದಾಗ 'ಹಿಸ್ಟಾಮಿನ್' ಜಾತಿಯ ವಿಷವು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೇನು ನೊಣವು ಕುಟುಕಿದಾಗ ಅದರ ಕೊಂಡಿಯ ಸೂಜಿ ಮೊನೆಯಂತಹ ತುದಿಯ ಚರ್ಮದೊಳಗೆ ನೆಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಆ ನೊಣವು ಕುಟುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತರ ಕೀಟಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಣಜದ ಹುಳ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅನೇಕ ಸಲ ದಾಳಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೆಮೊಪ್ಟೇರಾ ವರ್ಗದ ಕಣಜದ ಹುಳುಕಿಗಳು ಕುಟುಕಿದಾಗ ಭಯಂಕರ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

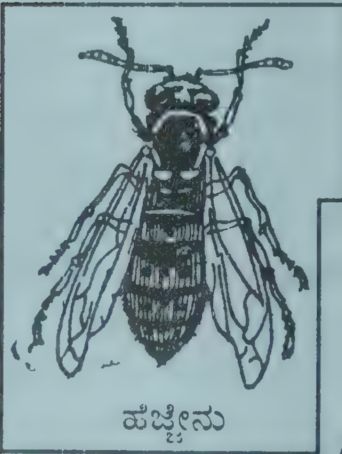
ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಕೀಟ ವಿಷ ಬಾಧೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ರೋಗಿಯು ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಸ್ಥಾನಿಕವಾಗಿ ಉರಿ, ವೇದನೆ, ಎದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ರೋಗಿಯ ಮುಖವು ವಿವರ್ಣವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಮೈಮೇಲೆ ಹೈತ್ತಿಕ ಗಂದೆಗಳು ಏಳುವುವು. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ

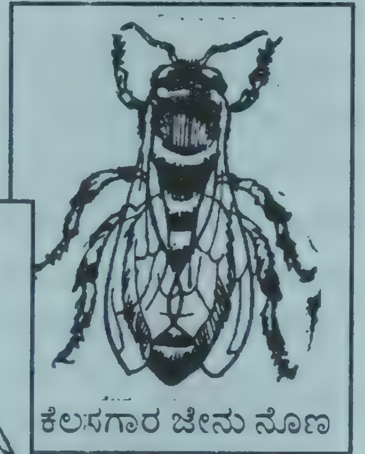
ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಚರ್ಮವು ತಣ್ಣಗೆ ಜಿಡ್ಡು ಜಿಡ್ಡಾಗುವುದು. ಹೃದಯ ವಿಕಾರ, ಮೂರ್ಛೆ ತಪ್ಪುವುದು, ಅನೈಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಮಲ–ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾವು ಕೂಡಾ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಅನೇಕ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೋರೆ ಊದಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಗಾಯವಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾವು ಉರಿ ಮತ್ತು ನೋವು ಸ್ಥಾನಿಕವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವುವು. ಅಸಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಕಣಜದ ಹುಳ ಕಡಿದರೆ ಅತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

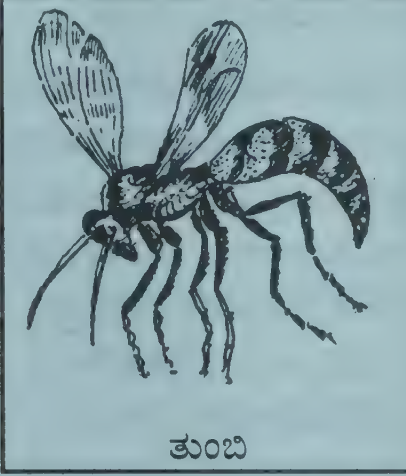
ಎಡ್ರಿನಾಲಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಕೀಟ ವಿಷಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಣಜದ ಹುಳ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ. ಆ್ಯಂಟಿಹಿಸ್ಟಾಮಿನ್ (ಹಿಸ್ಟಾಮಿನ್ ನಿರೋಧಕ) ಔಷಧಿಗಳು ಕಾರ್ಟಿಸೋನ್ ವರ್ಗದ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸತ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಜೇನು ನೊಣ ಚುಚ್ಚಿದ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ದೀಪದ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯನ್ನು ತುಸು ಹೊತ್ತು ಕಾಯಿಸಿ, ಶುದ್ಧಮಾಡಿ, ಗಾಯವನ್ನು

ಹೆಜ್ಜೇನು

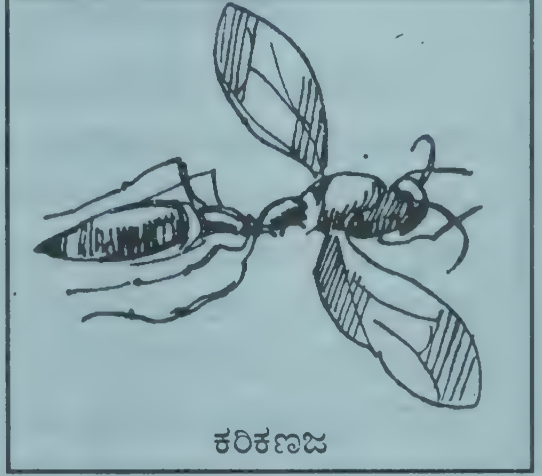

ಕಣಜದ ಹುಳ

ಕೆಲಸಗಾರ ಜೇನು ನೊಣ

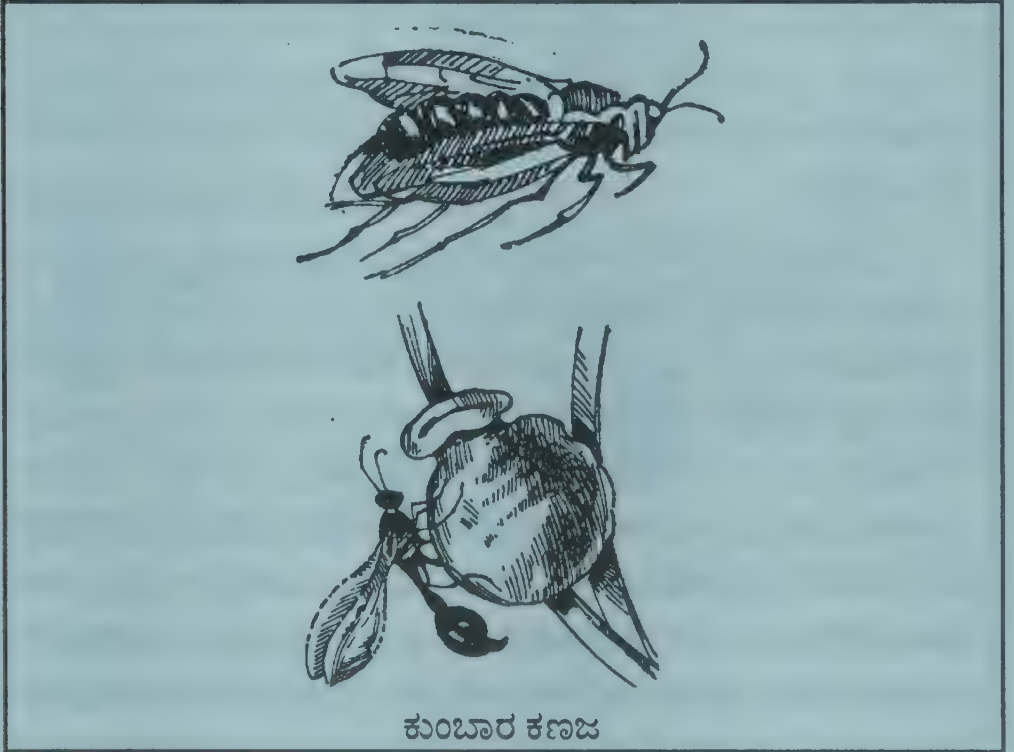
ಚುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅಮೋನಿಯಾ ದ್ರಾವಕ ಅಥವಾ ವಿನೆಗರ್ (ಹುಣಸೆ ಗೊಜ್ಜು) ದುರ್ಬಲ ದ್ರಾವಣ ಲೇಪನದಿಂದ ಉರಿ, ವೇದನೆ ಶಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿದರೆ ವೈದ್ಯರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಬೇಕು. ಕುಟುಕಿದುದು ಕ್ಷುದ್ರ ಕೀಟವೆಂದು ಕಡೆಗಣಿಸಬಾರದು.

ತುಂಬಿ

ಕರಿಕಣಜ

ಕುಂಬಾರ ಕಣಜ

ಸಸ್ಯ ವಿಷ

ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ವಿಷಸತ್ವ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯೂ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯವೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳಷ್ಟು ನಿಜವಾದರೂ ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಸತ್ವಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ನವೆ, ತುರಿಕೆ, ದದ್ದು ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಮುಟ್ಟುವಿಷ ಸಸ್ಯಗಳು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮೂಸಿದರೆ ಅಹಿತಕರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಸೇವನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಸಸ್ಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಿಡಮೂಲಿಕಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವ ಔಷಧೀಯ ಸತ್ವವುಳ್ಳವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸೋಜಿಗವಾದರೂ ವಿಶೇಷದ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಒಣ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹುರಿದು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಾಫಿಯಂತೆ ಕುಡಿಯಲು ರುಚಿಕರವಾಗಿರುವ ಹೂವುಂಟು.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಹಿತಕರ 'ವಿಷ'ವನ್ನು ಗುರುತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಳಸಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವೈದ್ಯರು ಅಂತಹ ಔಷಧ ವಿಷಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೊಳಿಸಿ, ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಔಷಧೀಕರಿಸಿ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಅವುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸದೆ ಅಥವಾ ಇತಿಮಿತಿ ತಿಳಿದಿರದೆ ಬಳಸಿದರೆ ಅಪಾಯವುಂಟಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಷ ಸಸ್ಯಗಳು ಕೂಡ ವೈದ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ 'ಸಂಜೀವಿನಿ' ಆಗಬಲ್ಲುದು. ಆದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಮಾತ್ರ ತಾವಾಗಿ ಅಂತಹ

ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ತೀರ ಅಪಾಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

* ದತ್ತೂರ ಬೀಜ
* ಎಕ್ಕೆಗಿಡ
* ಕಾಸರಕ ಮರ
* ಗುಲಗುಂಜಿ
* ಕರವೀರ ಗಿಡ
* ಜಯಪಾಲ (ಜಾಪಾಳ)
* ನಸುಗುನ್ನಿ (ನಾಯಿಸೊಣಂಗ್)
* ಕೋಳಿಕುಟುಮ ಗಡ್ಡೆ (ಲಾಂಗಲಿ)
* ಚಿತ್ರಮೂಲ (ಚಿತ್ರಕ)
* ಹರಳು (ಔಡಲ)
* ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು (ತಂಬಾಕು)
* ಗೇರು ಮತ್ತು ಕೇರು
* ಸರ್ಪಗಂಧ
* ಕೇಸರಿ
* ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ
* ಕಾಡುಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು
* ಅಂಟುವಾಳ
* ಬಿದಿರು ಕಳಲೆ

ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯ ಹೂ ಪೂಜೆಗೆ ಸಲ್ಲ – ಬೀಜ ತಿನ್ನಲು ಹೊಲ್ಲ : ದತ್ತೂರ ಬೀಜ

[ಇಂಗ್ಲಿಷ್ : Thorn Apple, Stramony ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು Datura Stramonium (Datura Dastosa) ಕನ್ನಡ : ದತ್ತೂರ, ಮದುಗುಣಿಕೆ, ಮುದ್ದುಗುಣಿಕೆ, ಉಮ್ಮತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ : ಧತ್ತೂರ, ಕನಕ, ಮಾತುಲಾ. ತುಳು : ಉಂಬೆ. ತಮಿಳು: ಉಮ್ಮತ್ತೈ. ತೆಲುಗು: ದತ್ತೂರಮು. ಕೊಂಕಣಿ: ದತ್ತೂರೊ. ಹಿಂದಿ: ಧತೂರಾ]

ವರ್ಷವಿಡೀ ಹೂ ಬಿಡುವ ದತ್ತೂರವು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದತ್ತೂರವು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೂ ಗಂಟೆಯಾಕಾರಕ್ಕಿದ್ದು ತುಸು ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿಯು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು, ಒರಟು ಕವಚದಲ್ಲಿ ಚೂಪಾದ ಮುಳ್ಳು ಕಣೆಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದ್ದು, ಕಾಯಿಯೊಳಕ್ಕೆ ನಸು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಸು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಹೂ ಬಿಡುವ ಕರಿ ದತ್ತೂರ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿ ಹೂ ಬಿಡುವ ಬಿಳಿ ದತ್ತೂರ ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದು ಈ ಪೈಕಿ ಕರಿ ದತ್ತೂರವು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಪೂರಿತ ಸಸ್ಯವಾಗಿದೆ. ದತ್ತೂರ ಬೀಜವು ತೀರ ಕಹಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ದತ್ತೂರ ಗಿಡವು ಸರ್ವಾಂಗ ವಿಷ. ಇದರ ಬೀಜವು ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಷ. ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಹಯೋಸಿನ್ ಮತ್ತು ಹಯೋಸಿಯೋಮೈನ್ ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಬಲ ವಿಷ ಸತ್ವಗಳೂ, ತುಸು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಸತ್ವವೂ ಇದೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ ಸುಮಾರು 24 ತಾಸು. ದತ್ತೂರ ಬೀಜದ ವಿಷ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕನಿಷ್ಠ 10 ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ ಮರುಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ (ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 4–6 ತಾಸುಗಳ ನಂತರ) ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ದತ್ತೂರವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ನಂಜು, ನೋವು, ಮತ್ತು ಬಾವುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರಿ ಉಮ್ಮತ್ತದ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ವಿವಿಧ ಅನುಪಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿ ಕಡಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರೂ ಇಂದಿಗೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ದತ್ತೂರ ಬೀಜವನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ನಾನಾ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : 10 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ದತ್ತೂರ ಬೀಜವನ್ನು ನುಣ್ಣಗೆ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಪಾನಕದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಿದರೆ ತಕ್ಷಣ ವಾಂತಿಯಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಾಲಗೆ ಒಣಗುವುದು, ಗಂಟಲು ಬಿಗಿಯುವುದು, ಜೊಲ್ಲು ಬತ್ತಿದಂತಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ

ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಮೈಮೇಲೆ ಪಿತ್ತಗಂದೆಗಳು ಸಹ ಏಳಬಹುದು. ಕ್ರಮೇಣ ಗಂಟಲು ನೋವಿನಿಂದಾಗಿ ರೋಗಿಗೆ ನುಂಗಲು ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವಾಗುತ್ತದೆ. ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಮೈ ಜೋಲಿ ಹೋಗುವುದು, ಸ್ನಾಯುಗಳು ತೂಕ ತಪ್ಪುವುದು, ಮುಖ ಒಣಗುವುದು, ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುವುದು, ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಅರಳುವುದು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕುರುಡು, ಚರ್ಮ ಒಣಗಿದಂತಾಗುವುದು, ಬೆಚ್ಚಗಾಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುವು. ರೋಗಿಗೆ ಜ್ವರವು ಏರಬಹುದು. ರೋಗಿಯು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಬಡಬಡಿಸುವುದು, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಒದರಾಟ, ಜಿಗಿದಾಟ, ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿದಲ್ಲಿ ಓಡಲೆಳೆಸುವುದು, ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಚೀರುವುದು ಮುಂತಾದ ಮತಿಭ್ರಮೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅವನ ನಾಡಿಯು ತೀವ್ರವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪುವುದು, ಅದಿರುವಾಯು, ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ರೋಗಮುಕ್ತರಾದರೂ ಕೂಡಾ ಕೆಲವರು ಆಗಾಗ ಬಡಬಡಿಸುವುದುಂಟು. ಅಲ್ಲದೆ ರೋಗಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಸಂಕಟಗಳ ಜ್ಞಾಪಕವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತನ್ನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಏಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಶರಬತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮದ್ಯದಲ್ಲಿ ದತ್ತೂರ ಬೀಜವನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಸಿದಾಗ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪಿದ ದಾಖಲೆಯಿದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ದತ್ತೂರ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದುರ್ಬಲ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಕ್ಲೋರಲ್ ಹೈಡ್ರೇಟ್ ಪೆರಲ್‌ಡಿಹೈಡ್ ಅಥವಾ ಬ್ರೊಮೈಡ್ ವರ್ಗದ ಶಾಮಕ ಔಷಧವನ್ನು ನೀಡಿ ಉನ್ಮಾದಕ್ಕೆ ಉಪಚಾರ ನಡೆಸಬೇಕು (ಮಾರ್ಫಿಯಾ ವರ್ಜ್ಯ). ಕೇಫಿನ್ ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ, ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನೀಡಬೇಕು. ಪಿಚಕಾರಿಯ ಮೂಲಕ

ವಸ್ತಿ (ಎನಿಮಾ) ಕೊಟ್ಟು ಮಲ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ದತ್ತೂರ ವಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಪ್ರೊಸ್ಟಿಗ್ಮಿನ್ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು.

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ದತ್ತೂರ ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

(1) ಸಮುದ್ರ ಫಲವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು.

(2) ಬಜೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಸಿ ಸೇವಿಸುವುದು.

(3) ಆಕಳ ಹಾಲಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ಕುಡಿಸುವುದು.

(4) ಮಜ್ಜಿಗೆ, ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ, ಕಮಲದ ನಾಳ, ತಿಂತ್ರಿಣಿ ಹರಳು ಬೇರು, ಅತ್ತಿಬೇರು (ಅಥವಾ ಅತ್ತಿಗಿಡದ ಹಾಲು) ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು (ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ).

ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಮುಗ್ಧ ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಸಮಾಜಘಾತುಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಳಸುವ ನಾನಾ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ದತ್ತೂರ ಬೀಜವನ್ನು ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸಾದ ಪನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಪಾನ್ ಬೀಡಾಗಳಲ್ಲಿ, ನಾನಾ ಪೇಯ ಪಾನೀಯಗಳಲ್ಲಿ, ಚಹ, ಕಾಫಿ, ಚಪಾತಿ, ಅನ್ನ–ತರಕಾರಿ ಮೊದಲಾದ ಉಣಿಸು–ತಿನಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಜಾ ಅಥವಾ ಮದ್ಯದೊಂದಿಗ ಬೆರೆಸಿ ನೀಡಿದಾಗ ದತ್ತೂರವು ತೀರ ಉಲ್ಬಣ ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ದತ್ತೂರ ಬೀಜವು ಗೋಧಿ, ಜೋಳ, ಬಾಜರಾ ಮುಂತಾದ ಧಾನ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಬೆರಕೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಣ ದತ್ತೂರದ ಬೀಜವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಬೀಜವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಹಳ್ಳಿ ವೈದ್ಯರೂ ಜನಗಳೂ ಬಳಸಿ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ಕೊಲೆ ಮತ್ತು ವಂಚನೆಗಳ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ದತ್ತೂರ ಬೀಜವು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು.

ಪೂಜೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಪವಿತ್ರ ಹೂವು ಕಿತ್ತಾಗ ಸುರಿಸುತ್ತದೆ ವಿಷದ ಹಾಲು : ಎಕ್ಕೆಗಿಡ

(ಇಂಗ್ಲೀಷ್: Gigantic swallow wort, akdu ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು : Calotropis Gigantea ಕನ್ನಡ : ಎಕ್ಕೆಗಿಡ, ಎಕ್ಕಮಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ : ಅರ್ಕಾ, ಅರ್ಕ ಪರ್ಣಾ. ತುಳು : ಎಕ್ಕಮಾಲೆ, ತಮಿಳು : ಎರುಕ್ಕು, ಬಡಾಬಡಂ, ತೆಲಗು: ಅರ್ಕಮು, ಮಂದಾರಮಂ ಜಿಲ್ಲೇಡು. ಮಲಯಾಳಂ: ಎರಿಕ್ಕು; ಎರಿ. ಹಿಂದಿ : ಮದಾರ್).

ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರವಲ್ಲದ ಪುಟ್ಟ ಎಕ್ಕೆಗಿಡದಲ್ಲಿ ನೇರಳೆ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಹೂಬಿಡುವ ಉಪಭೇದವಿದ್ದರೂ ಇತರ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ, ಎಲೆ ಅಥವಾ ಹೂವಿನ ದೇಟನ್ನು ಗಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಬಿಳಿಯ ಹಾಲಿನಂತಹ ದ್ರವವು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದು ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಸೇವನಾ ವಿಷ.

ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣ – ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಎಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಚರ್ಮವು ಕೆಂಪಾಗಿ ಊದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ನವೆ, ತುರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣು ಸಹ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಎಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಕಣ್ಣು ಉರಿ ಮತ್ತು ಬಾವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯತೊಡಗುವುದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಮಾಂದ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಎಕ್ಕೆಯ ಸ್ಪರ್ಶವಿಷವನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳೆದ್ದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹುಣಸೆ ಎಲೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ನೇರಳೆಗಿಡದ

ತೊಗಟೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಜೇಷ್ಠಮಧುವನ್ನು ಆಕಳ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಬೇಕು; ಹಾಗೂ ಇದನ್ನು ರೋಗಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೂಡಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನುಪಾನವಾಗಿ ಧಾರಾಳ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಕ್ಕೆ ವಿಷವು ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಿವುಚಿ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆ ಎಲೆಯನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಎಕ್ಕೆ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಹಿರುಚಿಯು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಆನಂತರ ಗಂಟಲು ನೋವು ನಾಲಗೆ, ಬಾಯಿ, ಎದೆ ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿ – ವೇದನೆ ನೋವು ಮತ್ತು ಬಾವು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯತೊಡಗುವುದು. ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ವ್ರಣಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಅರಳುವುದು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಬಡ ಬಡಿಸುವುದು, ಅದಿರುವಾಯು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 30 ನಿಮಿಷದಿಂದ 8 ತಾಸುಗಳು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ಎಕ್ಕೆ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ ಹಾಲು ಅಥವಾ ಬೆಣ್ಣೆ ಸೇವನೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದಿರುವಾಯು ನಿರೋಧಕ ಹಾಗೂ ವೇದನಾ ಶಾಮಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

1) ಎಳ್ಳು ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಅರೆದು ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ತಾಸಿಗೊಮ್ಮೆ ತಿನ್ನಿಸುವುದು. 2) ಮರದ ಅರಿಶಿಣ, ನೀಲಿ ಗಿಡದ ರಸ, ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರೆ ಕಾಯಿಯ ತಿರುಳು, ಚಳ್ಳೆ ಮರದ ತೊಗಟೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು

ಕುಡಿಸುವುದು. ಆಕಳ ತುಪ್ಪ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಸೇವನೆಯು ವೇದನಾಯುಕ್ತವಾದ ಭೇದಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

ಎಕ್ಕೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಪಶುವಿಷ. ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳು ಎಕ್ಕೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಪಶುಗಳ ಮೇವಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವುದುಂಟು ಅಥವಾ ಎಕ್ಕೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೋಯಿಸಿ ಅರಳೆ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಲದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಇರುಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ವೈದ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೀವಿನಿ
ಮುಗ್ಧರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ ಕರೆಯೋಲೆ : ಕಾಸರಕ ವೃಕ್ಷ

(ಇಂಗ್ಲೀಷ್: Nux Vomica ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು : Strychnos Nuxvomica. ಕನ್ನಡ : ಕಾಸರಕ, ಹೆಮ್ಮುಷ್ಠಿ ಮರ, ನಂಜಿನ ಕೊರಡಿನ ಮರ. ಸಂಸ್ಕೃತ : ಕಾರಸ್ಕತ ವೃಕ್ಷ. ವಿಷ ಮುಷ್ಠಿ ವೃಕ್ಷ. ತುಳು: ಕಾಯೆರ್, ತಮಿಳು: ಕಾಕುಡಿ. ತೆಲುಗು : ಮುಸುಡಿ, ಮಲಯಾಳಂ: ಕಾಞರವ್ ಕೊಂಕಣಿ : ಕಾರ್ಯರೂಕು, ಹಿಂದಿ ಕುಚಿಲ ಗೋಗರಿ ಲಕಡಿ)

ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಸರಕ ಮರವು ವಿಶಾಲವಾದ ವೃಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಬೆ, ರೆಂಬೆ, ಹಸುರೆಲೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ನಂಜು ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹಸುರೆಲೆ ತೆಂಗಿನ ಕೃಷಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ; ಮರಮಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾದ

ಬಳಕೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಸರಕ ವೃಕ್ಷವು ಮಾರ್ಗಶಿರ, ಪುಷ್ಯ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಫಲ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಕಾಸರಕ ಮರದ ಎಲೆ, ತೊಗಟೆ, ಬೇರು ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವೂ ವಿಷ ಪೂರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಸರಕ ಬೀಜ ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಷ. ಇದರ ರುಚಿಯೂ ತೀರ ಕಹಿ. ಉರುಟಾದ ಕಾಯಿಗಳ ಹೊರ ಮೈ ತುಸುಬಿರುಸಾಗಿದ್ದು ಅವು ಬಲಿತಾಗ ಸಣ್ಣ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಬೀಜವು ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ ನಾಣ್ಯದಂತೆ ದುಂಡಗೆ ಬಿಳಿಯ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು 3 ಸೆಂಟಿಮಿಟರ್ ಅಗಲ, 4–6 ಮಿಲಿಮಿಟರ್ ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದು ಹೊರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ರೋಮುಗಳ ಪದರು ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಾಸರಕ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರಿಕ್‌ನಿನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರೂಸೀನ್ ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವಗಳಿವೆ. ಗಿಡದ ಬೇರು ತೊಗಟೆಗಳಲ್ಲೂ ಬ್ರೂಸಿನ್ ಸತ್ವವಿದೆ. ಉಸಿರಾಟದ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೂ ಕೃತಕವಾಗಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸ್ಟ್ರಿಕ್‌ನಿನ್ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯರು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಟ್ರಿಕ್‌ನಿನ್ ಸತ್ವವು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳೂ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರೂ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಜ್ವರ, ಸಂಧಿ, ವಾತ, ಕುಷ್ಠ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಪಾತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಸರಕ ಬೀಜವನ್ನೂ ಎಲೆಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 15–30 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 6 ತಾಸು. (ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ 5 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸಿದ ದಾಖಲೆ ಇದೆ.) ಇದು ಪಶುವಿಷ.

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಕಾಸರಕ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಹಿ ರುಚಿ ಕಾಣಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ನಾಲಗೆಯು ಒರಟಾಗುವುದು. ಕ್ರಮೇಣ ಗಂಟಲು ಬಿಗಿಯ

ತೊಡಗಿ ಕೊರಳು ಮತ್ತು ಮೋರೆಯ ಮಾಂಸ ಖಂಡಗಳು ಸೆಟೆದುಕೊಳ್ಳುವವು. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿ ಮೇಲುಸಿರು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ರೋಗಿಯು ಭಯಂಕರ ಚಿಂತೆ ಹಾಗೂ ಮನೋವ್ಯಾಕುಲ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಕಂಗೆಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಕೊಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವವು; ಮುಷ್ಟಿಗಳು ಬಿಗಿದುಕೊಳ್ಳುವವು. ಅದಿರುವಾಯುವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಕ ತರಂಗಗಳೆದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಇಡೀ ದೇಹವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣಕಾಲ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಉದ್ರೇಕದಿಂದಲೂ, ಬೆಳಕು ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಸೆಟೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣುಬೊಂಬೆ ಅರಳಿರುತ್ತದೆ. (ಕಾಸರಕ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಟೆಟರಸ್, ಹಿಸ್ಟಿರೀಯಾ, ಭ್ರಮೆ, ಉನ್ಮಾದ ಮೊದಲಾದ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ)

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ:

ಕಾಸರಕ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾದ ಕತ್ತಲು ಕೋಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಲಗಿಸಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಅದಿರುವಾಯು ಏಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕ್ಲೋರೋಫಾರಂ ಮೂಸಲು ಕೊಡಬೇಕು; ಅಥವಾ ಇತರ ನಿದ್ರಾಪ್ರದ – ಶಾಮಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಿಸಿದರೆ, ಆಮ್ಲಜನಕ, ನೀಡಿಕೆ, ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಮನ – ವಿರೇಚನ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಕಾಸರಕ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗವಾದ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ರಸ, ನೇರಳೆ ರಸ ಅಥವಾ ಆಕಳ ತುಪ್ಪ ಸೇವನೆ ಹಿತಕರವೆಂದು ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಮತ.

ಕೆಂಪು ಮೈಮೇಲೊಂದು ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆ ತಿರುಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ವಿಷಸತ್ವ : ಗುಲಗಂಜಿ

[ಇಂಗ್ಲಿಷ್: Wild Liquorice-Indian Liquorice. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಹೆಸರು: Arbus Precatorius.ಕನ್ನಡ: ಗುಲಗಂಜಿ, ಗುಲುಗುಂಜಿ, ಗುರುಗುಂಜಿ, ಗುಂಜಿ, ಗುಲಗಂಜಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ: ಗುಂಜಾ, ರಕ್ತಿಕಾ. ತುಳು: ಗುರುಗೊಂಜಿ. ತಮಿಳು: ಖುನ್ರಿ, ಗಂಡುಮಣಿ. ತೆಲುಗು: ಗುರಿಗಿಂಜಾ, ಕುಕ್ಕುಟಮು. ಮಲೆಯಾಳಂ: ಕುನ್ನಿ. ಕೊಂಕಣಿ: ಗುರಗುಂಜಿ. ಹಿಂದಿ: ಗುಂಜಾ, ರತಿ.

ಕರಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಳನಾಡಿನ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಅಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬುವ ಚಿಕ್ಕ ಲತೆ ಗುಲುಗಂಜಿ. ಈ ಬಳ್ಳಿಯು ಚೈತ್ರದಿಂದ ಆಶ್ವೀಜ ಮಾಸದವರೆಗೆ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೋಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಆಕಾರದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜವು ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಗುಲಾಬಿ ವರ್ಣಕ್ಕಿದ್ದು ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬೊಟ್ಟನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ಣ ಬಿಳಿ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಹಾಗೂ ಬೊಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಗುಲಗಂಜಿ ಬೀಜಗಳು ಸಹ ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಗುಲಗಂಜಿ ಬೀಜದ ತೂಕ 1.75 ಗ್ರೇನ್. ಹಳ್ಳಿಯ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಇಂದಿಗೂ ಚಿನ್ನದ ತೂಕಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೇ ಮಾಪನವಾಗಿ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗುರುಗಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಎಡ್ರಿನ್ ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವವಿದೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಗುಲುಗುಂಜಿ ಬೀಜವನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಶುದ್ದ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೂ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ದ್ರವ್ಯವಾಗಿಯೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಲಗುಂಜಿಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ವಿಷವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : 0.1 ರಿಂದ 0.12 ಗ್ರಾಂ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24–28 ತಾಸು. ಗುಲಗಂಜಿ ಬೀಜದ ರಸವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಬಾವು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೀರಲ್ಪಟ್ಟು ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನು ಸಹ ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದು.

ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಗುಲಗಂಜಿ ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ (ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 48 ತಾಸುಗಳ ನಂತರ) ತೀವ್ರವಾದ ವಾಂತಿ–ಭೇದಿ ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ರೋಗಿಯು ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಬರುವುದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ; ಹಾಗೂ ಅವನಿಗೆ ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಚರ್ಮವು ತಣ್ಣಗೆ ಜಿಡ್ಡಾಗಿರುವುದು; ನಾಡಿಯು ವಕ್ರಗತಿಯಿಂದಲೂ ಮಂದವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ತೀರಾ ಕಂಗೆಡುವನು. ಅದಿರುವಾಯು, ಮೂತ್ರ ವಿಕಾರ, ಹೃದಯ ವಿಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುವುವಲ್ಲದೆ ರೋಗಿಯು ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಇದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಿರೇಚನ, ವಮನ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹಾಲು, ಸೋಡಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ ಮಿಶ್ರಣ, ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರಿಕ್ ಆಮ್ಲ, ಪೆಪ್ಸಿನ್ ಮಿಶ್ರಣ, ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಬಾರ್ಲಿ ನೀರು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಗುಲಗಂಜಿ ವಿಷಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧಿ ಆ್ಯಂಟಿ ಎಬ್ರಿನ್ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು. ಅದಿರುವಾಯು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

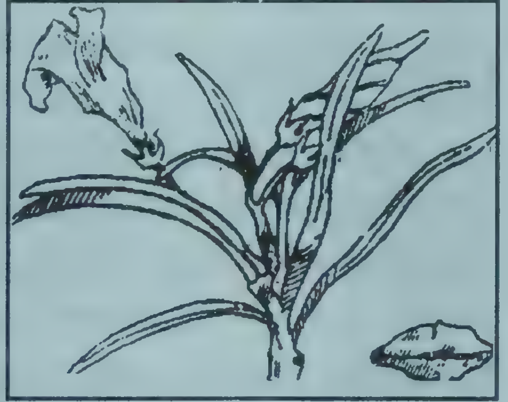
ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

1) ಕದಳೀ ಕಂದದ (ಬಾಳೆ ಗಿಡದ ಗಡ್ಡೆಯ) ರಸ; ಕಿರಕಸಾಲೆ ಗಿಡದ ಬೇರು ಮತ್ತು ಎಲೆ, ಹೂ, ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ತೆಗೆದ ರಸವನ್ನು ಅಥವಾ ನೇರಲೆ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು. (2) ಜೇಷ್ಠಮಧು ಅಥವಾ ಶ್ರೀಗಂಧವನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಕುಡಿಸಬೇಕು 3) ಭದ್ರ ಮುಷ್ಟಿಯ ಕಷಾಯ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮತ್ತು ಜೇಷ್ಟಮಧುಗಳ ಕಷಾಯ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. 4) ಕಿರಕಸಾಲೆ ರಸಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. 5) ಆಕಳ ತುಪ್ಪ ಕುಡಿಸಬೇಕು (ಈ ಪೈಕಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು).

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

ಮಕ್ಕಳು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಗುಲಗಂಜಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ನುಂಗಿ ಬಿಡುವುದುಂಟು. ಜಗಿಯದೆ ನುಂಗಿದರೆ ಅಪಾಯ ರಹಿತವಾದುದರಿಂದ ಗಾಬರಿ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸದ ಗುಲಗಂಜಿ ಬೀಜದ ತಿರುಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರ.

ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ ಸುವಾಸನೆಯ ಹೂವು ಬೀಜವ ತಿಂದರೆ ನೋವೇನೋವು : ಕರವೀರ (ಕಣಗಿಲ)

(ಇಂಗ್ಲೀಷ್: Gleander. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು : Neriom Odorom (Waite) Cerbera Thevetia (Thevetia Nerifolia) ಕನ್ನಡ: ಕಣಗಿಲ, ಕಣಗಿಲೆ, ಕಣಗಲೆ, ಕರವೀರ (ಉಪಭೇದ : ಕಾಡು ಸಂಪಿಗೆ, ದೇವರ ಕಣಗಿಲು, ಗೋಸಂಪಿಗೆ) ಸಂಸ್ಕೃತ : ಕರವೀರ, ಹಯಮಾರಕ, ತಮಿಳು : ಕರವೀರಂ, ತೆಲುಗು: ಗನ್ನೇರು; ಕಸ್ತೂರಿಪಟ್ಟೆ ಮಲಯಾಳಂ : ಕರವೀರಂ; ಚುವನ್ನ ಅರಳಿ. ಮರಾಠಿ : ಕನೇರಾ ಹಿಂದಿ : ಕನೆಲ್, ಕನೇರ್.

ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಪುಷ್ಪ ಕಣಗಿಲ. ನದಿತೀರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗದ್ದೆ ತೋಟಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಕರವೀರ ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಂಪು ಹೂ ಬಿಡುವ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಿಳಿ ಹೂಬಿಡುವ ಜಾತಿ ಸೇರಿವೆ. ಅರಸಿಣ ಬಣ್ಣದ ಹೂ ಬಿಡುವ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಮರಗಳು ಇವೆ. ಈ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೋಸಂಪಿಗೆ, ಕಾಡು ಸಂಪಿಗೆ ಎಂಬ ಕಾಡು ಪುಷ್ಪ ಜಾತಿಯ ಉಪಭೇದವೂ ಇದೆ. ಅರಸಿಣ ಬಣ್ಣದ ಹೂ ಘಮಘಮಿಸುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಬಿರುಸಾದ ಚಿಪ್ಪಿನಂತಹ ಹೊರ ಕವಚವಿರುತ್ತದೆ. ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ, ಎಲೆ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ಪದ ದೇಟನ್ನು ಗಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಬಿಳಿಹಾಲು ಜಿನುಗುತ್ತದೆ. ಕರವೀರದ ಎಲೆ, ಬೇರು, ಹೂ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇವನಾ ವಿಷ, ಹಾಲು ಸ್ಪರ್ಷ ವಿಷ. ಕರವೀರದಲ್ಲಿ ನೆರಿನ್, ಥೆವಟಿನ್ ಮತ್ತು ಸೆರೆಬ್ರಿನ್ ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವಗಳಿವೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : ಬಿಳಿ ಕರವೀರ ಬೇರಿನ ಚೂರ್ಣ ಸುಮಾರು 16 ಗ್ರಾಮು ಅರಸಿನ ಕಣಗಿಲದ ಬೀಜ 8 ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 3–4 ತಾಸು. (ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎರಡು, ಮೂರು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು.)

ವಿಷ ಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಬಿಳಿ ಕರವೀರ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ಗಂಟಲು, ನಾಲಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ನುಂಗಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಮತ್ತು ಬರುಗು ಮಿಶ್ರಿತ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ನಾಡಿಯು ಮೊದಲು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ತೀವ್ರಗತಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಉಸಿರಾಟವು ಜೋರಾಗುತ್ತದೆ. ತೂಕಡಿಕೆ, ನಿದ್ರೆ, ಅದಿರುವಾಯು, ದೀರ್ಘಸುಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಸಂಭವಿಸುವವು; ಮತ್ತು ಸಾವು ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಅರಸಿಣ ಕರವೀರ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿ, ನಾಲಗೆ ಮತ್ತು

ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ನೋವು, ಉರಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಟಲು ಬತ್ತುವುದು. ನಾಲಗೆ ನಿಶ್ಚೇತನವಾಗುವುದು ತಲೆನೋವು, ತಲೆತಿರುಗುವುದು, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುವವು. ಅವನ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಅರಳುತ್ತದೆ. ನಾಡಿಯು ಮೊದಲ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ತೀವ್ರ – ವಕ್ರಗತಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯು ಮೂರ್ಛೆ ತಪ್ಪುವನು; ಹೃದಯವಿಕಾರ, ಕುಸಿತ, ಅದಿರುವಾಯು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾವಿಗೂ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನರಸ, ಹತ್ತಿಕಾಯಿಯರಸ ಅಥವಾ ನೇರಳೆ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಾಪಾಳ ಮಾತ್ರೆ ವೈಕುಂಠ ಯಾತ್ರೆ
ಮಿತವರಿತು ಬಳಸಿದರೆ ಹಿತ ದೇಹಕ್ಕೆ

(ಇಂಗ್ಲಿಷ್ : Croton. ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು: Crotontiglium ಕನ್ನಡ : ಜಾಪಾಳೆ, ಜಯಪಾಲ, ನೇರ್ವಾಳ. ಸಂಸ್ಕೃತ : ಜಯಫಲ, ತಿತ್ತಿರೀ ಫಲ, ನೇಪಾಳ ತುಳು : ಬ್ಯಾರಿಬಿತ್ತು ; ತಮಿಳು : ಚೆಂದಿ, ಚಿದುರಂ. ತಲಗು : ನೇಪಾಳ ... ಮಲಯಾಳಂ: ನಿರ್ವಾಳಂ. ಕೊಂಕಣಿ; ಜಾಫಲ, ಹಿಂದಿ: ಜಮಾಲಗೋಟ್)

ಜಾಪಾಳ ಗಿಡದಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತ ವನೌಷಧಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಜಾಪಾಳ ಮಾತ್ರೆ ವೈಕುಂಠ ಯಾತ್ರೆ ಎಂಬ ಗಾದೆಯೇ ಇದೆ! ಜಾಪಾಳ ಬೀಜದ ತೈಲ ಹಾಗೂ ಬೇರಿನ ಪುಡಿ ಉತ್ತಮ ವಿರೇಚಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು; ಆದರೆ ಶುದ್ಧ ಮಾಡದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮಾರಕ ವಿಷ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಜಾಪಾಳವನ್ನು ಪಂಚಗವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾಪಾಳ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಟಿನ್ ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವವಿದೆ. ಜಾಪಾಳ ತೈಲವು ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಸೇವನಾ ವಿಷ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : ಬೀಜದ ತೈಲ 20–30 ಬಿಂದು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಜಾಪಾಳ ಬೀಜವನ್ನು ತಿಂದು ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಿದ ದಾಖಲೆಯಿದೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವದಿ 4–6 ತಾಸು (ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 3–4 ದಿವಸಗಳಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಗಿಯೂ ಮರಣ ಸಂಬವಿಸಬಹುದು).

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಜಾಪಾಳ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯ ನಾಲಗೆ, ಗಂಟಲು ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ಉರಿಯುವುದು, ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಿಚುಗಿದಂತಾಗಿ ತೀವ್ರವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ ಶೂಲೆ, ಭೇದಿ ತಲೆತಿರುಗುವುದು, ಸಂಕಟ ಮತ್ತು ವೇದನೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ; ಕುಸಿತ ಮತ್ತು ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

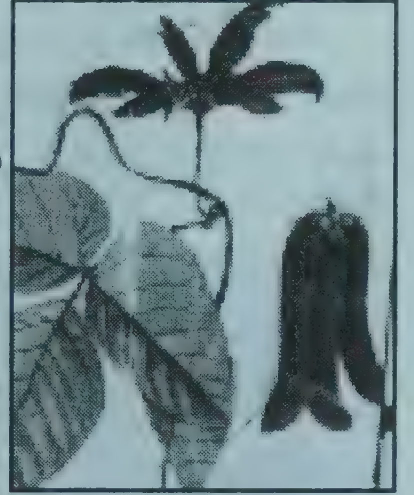
ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ ಕುಡಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ನೀಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಕ ಔಷಧ ಪಾನೀಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ : 1. ಯಾಲಕ್ಕಿ ಪುಡಿಯನ್ನು ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಸೇವಿಸುವುದು. 2 ಹವೀಜ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಬೀಜದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರಸಿ ತಿನ್ನಿಸುವುದುಯ. 3. ದಾಳಿಂಬದ ಚಿಗುರಿನ ರಸ ಹಿಂಡಿ ಕುಡಿಸುವುದು . 4. ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಅಥವಾ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಸೇವನೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು.

ಜಾಪಾಳ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯ ಚರ್ಮವು ಕೆಂಪಾಗಿ ಉರಿಯತೊಡಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಹುಣ್ಣುಗಳು ಮಾಯವಾದರೂ ಕಲೆಯು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ರಣರೋಪಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

ಬೀಜದಿಂದ ಮಧುರ ಪಾನೀಯ
ಸಿಪ್ಪೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಉರಿ, ಉರಿ, ಉರಿ :
ನಸುಗುನ್ನಿ (ಸಿಪ್ಪೆ ಮುಟ್ಟದಿರಿ ಜೋಕೆ)

[ಇಂಗ್ಲೀಷ್: Cowhage, Cowitch. ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು: Maeunapruriens ಕನ್ನಡ : ನಸುಗುನ್ನಿ, ಕಾಡವರೆ, ತುರುಡೆ, ನಾಯಿ ಸೊಣಗು, ಸಂಸ್ಕೃತ : ಕಪಿಕಚ್ಚು ತುಳು : ನಾಯಿ ಸೊನಂಗ್, ತಮಿಳು: ಮೊನ್ನೈಕ್ಕಾಲಿ. ತೆಲುಗು : ಪಿಲಿಯಡುಗು ಮಲಯಾಳಂ : ನಾಯಿ ಕರುಣ, ಚೊರಿವಳ್ಳಿ]

ನಸುಗನ್ನಿ ಎಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಗಿಡ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಮಗಳಂತಹ ಕಿರುಮುಳ್ಳು ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ಪರ್ಶವಾದೊಡನೆಯೇ ಈ ರೋಮಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿರುವ ಪುಟ್ಟ ಕೋಶ ಒಡೆದು ಒಳಗೆ ಸಂಚಿತವಾದ ವಿಷದ್ರವ್ಯವು ಹೊರಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ನವೆ, ವೇದನೆ ಮತ್ತುತುರಿಕೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಸ್ಪರ್ಶವಿಷ. ನಸುಗುನ್ನಿಯ

ಬೀಜವನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ಕಾಫಿಯಂತೆ ಬಳಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಇದು ನಿರುಪಾಯಕಾರಿ.

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ನಸುಗನ್ನಿ ವಿಷವು ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಅತಿಶಯವಾದ ನೋವು, ಉರಿ, ಸಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ತುರಿಕೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಮವು ಕೆಂಪಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪಾದ ತದ್ದು – ಗಂದೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಾವುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಅವು ವ್ರಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು.

ನಸುಗುನ್ನಿಯನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲು, ನಾಲಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ತುರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿದರೆ ಮೂಗು ಸೋರುವುದು, ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕೆರೆತ, ಊತಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

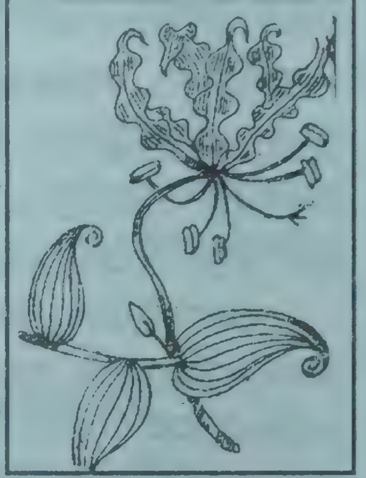
ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಸೇವನಾ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಪ್ಯಾರಾಫಿನ್ ಅಥವಾ ಇಪ್ಪೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ರೋಗಿಗೆ ಕುಡಿಸಬೇಕು. 'ಎಫಿಡ್ರಿನ್ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೈಡ್', ಲ್ಯೂಮಿನಾಲ್ ಔಷಧಿಗಳೂ, ಆ್ಯಂಟಿಹಿಸ್ಟಾಮಿನ್ ವರ್ಗದ ಔಷಧಿಗಳೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ವಿಷ ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿನವೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ ಸೋಡಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆ್ಯಂಟಿಹಿಸ್ಟಾಮಿನ್ ವರ್ಗದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ನಸುಗುನ್ನಿ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಲೇಪ ಅಥವಾ ಮೊಸರು ಲೇಪ ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸೇವನಾ ವಿಷಕ್ಕೆ ರೋಗಿಯು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಅತ್ತಿಯ ಎಲೆಯ ರಸ ಅಥವಾ ಆಕಳ ತುಪ್ಪ ಸೇವನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಣ್ಣದ ಬೆಡಗಿನ ಸಿಂಗಾರಿ

ಬೇರಲಿ ತುಂಬಿದೆ ವಿಷಭಾರಿ : ಕೋಳಿಕುಟುಮ (ಗೌರಿಹೂ)

[ಇಂಗ್ಲಿಷ್: Gloriosa. ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು : Gloricsa superba. ಕನ್ನಡ : ಕೋಳಿ ಕುಟುಮ, ಲಾಂಗಲಿ, ಲಾಂಗುಲಿ, ಗೌರಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಾಂಗುಲಿಕಾ, ಅಗ್ನಿಶಿಖಾ ಅಗ್ನಿ ಜಿಹ್ವಾ, ಗರ್ಭಪಾತಿನಿ. ತುಳು ಬಲಿಪಹೂ, ಕೆಂಕೇಣ್ಣಿದಪೂ. ತಮಿಳು ಕಾಂದಳ್, ಕಾರ್ತಿಕೈ ಪೂ ತೊಂದಿ ತೆಲಗು : ಲಾಂಗಲಿ]

ಕೋಳಿಕುಟುಮವು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಹಬ್ಬುವ ಬಳ್ಳಿ ವರ್ಗದ ಸಸ್ಯ. ಇದು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ಆಕಾರದ ಸುಂದರವಾದ ಕೆಂಪು ಅರಿಶಿನ ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳು ಶ್ರಾವಣದಿಂದ ಆಶ್ವಿಜದವರೆಗೆ ಅರಳುತ್ತವೆ. ಇದರ ಗಡ್ಡೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಿಷ. ಕುರುಗಳಿಗೆ ಗಡ್ಡೆಯ ಲೇಪ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಗಡ್ಡೆಗೆ ಗರ್ಭಪಾತಿನೀ ಎಂಬ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರೇ ಇದೆ. ಗಡ್ಡೆಯು ರಸಭರಿತವಾಗಿದ್ದು 'ಸುಪರಬೈನ್' ಎಂಬ ವಿಷಸತ್ವದಂತೆ ಕೂಡಿದೆ. ಗಡ್ಡೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು 0.5 ಗ್ರಾಂ ನಷ್ಟು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಕೋಳಿಕುಟುಮಿನಗಡ್ಡೆ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬತ್ತುವದು, ವಾಕರಿಕೆ, ತೀವ್ರ ವಾಂತಿ, ಮೈ ಬೆವರುವುದು, ಸಂಕಟ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮೇಣ ನಡುಕ, ಅದಿರುವಾಯು, ಕುಸಿತ ಮತ್ತು ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಕೋಳಿಯ ತತ್ತಿ ಸೇವನೆ ರೋಗಿಗೆ ಹಿತಕರವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಕೋಳಿಕುಟುಮಿನ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಗರ್ಭದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿ ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತೀರಾ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಗರ್ಭಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣು, ಬಾವು ನೋವು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ತೀವ್ರ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದರ ಗಡ್ಡೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆರಿಗೆಯಾದ ನಂತರ ಮಾಸು ಹೊರಗೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವೆಂದು ಅನೇಕರ ಭಾವನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಔಷಧಿಯೆಂದು ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಷ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸುವುದುಂಟು.

ಆಮೋದ ಪ್ರಮೋದದ ಸುರುಳಿಗೆಳೆಯ ಸೇದಿದರೆ ನಾನಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ : ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು (ತಂಬಾಕು)

[ಇಂಗ್ಲಿಷ್: Tobacco. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು: Nicotiana Tobacum. ಕನ್ನಡ: ತಂಬಾಕು, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು. ಸಂಸ್ಕೃತ: ತಾಮ್ರಕೂಟ, ತುಳು: ಪುಗೆರೆ. ತಮಿಳು: ಪುಗೈಯಿರ್ೈ. ತೆಲುಗು: ಪೊಗಾಕು. ಮಲಯಾಳಂ: ಕಳಜಂ. ಹಿಂದಿ: ತಂಬಾಕು]

ಮೂಲತಃ ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಬಂದು ಬೇರೂರಿದರೂ ಈಗ ತಂಬಾಕನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ರೊಕ್ಕದ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಂಬಾಕಿನ ಎಲೆಯಿಂದ ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟು ಮುಂತಾದ ಹೊಗೆಬತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಂಬಾಕಿನ ಎಲೆಯನ್ನು ಹುರಿದು ಪುಡಿಮಾಡಿ, ನಾಸೀಚೂರ್ಣ ತಯಾರಿಸಿ ಆಘ್ರಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಂಬಾಕು ಎಲೆಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಪಾನ್ ಬೀಡಾದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಿ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಕಡ್ಡಿಪುಡಿ, ಜರದಾ ಮೊದಲಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ತಂಬಾಕನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ವಾತದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೂ ಹಲ್ಲುನೋವು, ನಂಜು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಂಬಾಕು ಸತ್ವವನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಂಬಾಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಕೋಟಿನ್ ನಿಕೋಟಿಯಾನೀನ್ ಎಂಬ ವಿಷಸತ್ವಗಳಿವೆ. ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳು ವಿಷಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಎಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಷಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಎಲೆಯನ್ನು ಒಣಗಿಸಿದಾಗ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗಾಟುವಾಸನೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಗರು ರುಚಿಯಿದೆ. ತಂಬಾಕು ಸೇವಿಸುವ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದವರು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಉಪದ್ರವ, ಹೃದ್ರೋಗ ಹಾಗೂ ಏಡಿಗಂತಿ (ಕ್ಯಾನ್ಸರ್) ರೋಗಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ

ಸೇವನೆ: 40–60 ಮಿಲಿಗ್ರಾಮ್. ಎರಡು ಸಿಗರೇಟನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಹನಿ ಶುದ್ಧ ನಿಕೋಟಿನ್ ಸತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವಿಷ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಆದರೆ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಉರಿಸುವಾಗ ಈ ವಿಷದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ)

ತಂಬಾಕು ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ತುತ್ತಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ನೂರು ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ತಂಬಾಕು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಶುದ್ಧಮಾಡುವ ಹಸನುಗೊಳಿಸುವ, ಸಾಗಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಂಬಾಕಿನ ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಗೆಬತ್ತಿಯ ಚಟವಿದ್ದವರಂತೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷ, ಎದೆನೋವು,

ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಮೈ ಚಳಕು, ಮರೆವು, ದೇಹಾಲಸ್ಯ, ಮೈ ಕೈ ನಡುಕ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದು ಖಚಿತ.

ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ವಿಷವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೆ, ಆಘ್ರಾಣಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಸೇವಿಸಿದರೆ ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲು, ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಎದೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಜೊಲ್ಲುಸುರಿಯುವುದು, ಮೈ ಬೆವರುವುದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಕಣ್ಣುಕತ್ತಲೆ ಬರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವಲ್ಲದೆ ದೇಹಾಲಸ್ಯವು ನಡುಕವು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಅವನ ಮೈ ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತದೆ, ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣಶಕ್ತಿ ಕುಂದುವುದು. ಅವನ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಿರಿದಾಗಿದ್ದು ಅನಂತರ ಅರಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ತೀವ್ರಗತಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಉಸಿರಾಟವು ಮೊದಲು ಉದ್ವೇಗಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಮಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯು ಬಡಬಡಿಸುವನು ಹಾಗೂ ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪುವುದು; ಸಾವು ಕೂಡಾ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ 10 ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಿದ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 4–6 ತಾಸು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ತಂಬಾಕು ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ವಿಷ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸೇವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ, ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಭೇದಿ ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ವಿರೇಚನ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ತಂಬಾಕು ವಿಷಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧಿ. ರೋಗಿಗೆ ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀಡಿಕೆ ಅಥವಾ ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ ಹಿತವಾದದ್ದು ಮಿತಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಒದ್ದಾಟ ಸಿದ್ಧ : ಔಡಲ (ಹರಳು) ಬೀಜ

[ಇಂಗ್ಲೀಷ್ : Castor oil seed ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು: Ricinus Communis ಔಡಲ ಬೀಜ, ಔಡಲ ಬೀಜ, ಹರಳು ಬೀಜ, ಸಂಸ್ಕೃತ : ಏರಂಡವಮ್, ಗಂಧರ್ವ ಹಸ್ತಕ, ವಾತಾರಿ, ತುಳು: ಅಲಂಬುಡ, ತಮಿಳು : ಅವುಡಕ್ಕು ಅಂದಗಂ, ತೆಲಗು : ಅವುದಾಲಚೆಟ್ಟು, ಮಲಯಾಳಂ: ಚಿಟ್ಟಾ ಮಣಿಕ್ಕು, ಕೊಂಕಣಿ: ಏರಂಡಿ, ಹಿಂದಿ: ಏರಂಡಿ.

ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ, ಕೈ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳಿನ ಗಿಡ ಔಡಲ. ಗಿಡಕ್ಕೆ ಅಗಲವಾದ ಎಲೆಗಳಿದ್ದು ಗೊಂಚಲು ಹೂ ಮತ್ತು 6 ಭಾಗಗಳು ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳಾದ ಕವಚವುಳ್ಳ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಾಯಿಗಳಿದ್ದು, ಕಾಯಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವುದೇ ಸುಖ ಬೇಧಿಗೆ ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಔಡಲ ಎಣ್ಣೆ.

ಔಡಲ ಬೀಜದಲ್ಲಿ 'ರಿಸಿನ್' ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವವಿದೆ. ಬೀಜವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ತೆಗೆದ ಎಣ್ಣೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಔಡಲ ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಅಂಶವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು; ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡಾ ನೀಡಬಾರದು. ಇಡಿಯ ಔಡಲ ಬೀಜವನ್ನು ನುಂಗಿದರೂ ಸಹ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : 6 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಮು, (ವಿಷ ಸತ್ವ) ಸುಮಾರು 10 ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿಂದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. (ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೂ ತೀವ್ರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು)

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಔಡಲ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ಗಂಟಲು ನೋವು, ಉರಿ, ವಾಕರಿಕೆ, ನೀರಡಿಕೆ, ವಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ತಲೆ

ತಿರುಗುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿತ, ಚರ್ಮ ಮುರಗಟ್ಟುವುದು, ಮೈ ತಣ್ಣಗಾಗುವುದು. ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ದೇಹದ ದ್ರವಾಂಶವು ಬತ್ತಿಹೋಗುವುದು. ಕ್ಷೀಣ ನಾಡಿ, ಮೂತ್ರವಿಕಾರ, ಕುಸಿತ ಮತ್ತುಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಔಡಲ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಸೋಡಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ ಮಿಶ್ರಣ ಕುಡಿಸುವುದು, ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಉಪ್ಪು ನೀರು ಪೂರಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ತುಳಸಿ ಎಲೆಯ ರಸ, ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಮತ.

ಹರಳು ಬೀಜದ ಧೂಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷ. ಧೂಳನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿದರೆ ಮೂಗು, ಗಂಟಲು ಕೆರೆತ ತುರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಒಗ್ಗದಿರುವಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ, ಉಬ್ಬಸವೂ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಬಾಯಿಯನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತುರೋಗಿಯನ್ನು ಔಡಲ ಬೀಜದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ದೂರ ಇರಿಸಬೇಕು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

ಹರಳು ಗಿಡದ ಎಲೆ, ಬೇರು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ನಾನಾ ರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಳೆಣ್ಣೆ (ಔಡಲ ಎಣ್ಣೆಯು) ಉತ್ತಮ ವಿರೇಚಕ ದ್ರವ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹರಳು ಬೀಜವು ಮಾತ್ರ ತೀವ್ರ ವಿಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡದೆ ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಹಿತ್ತಲು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವವರು ಮತ್ತು ಹರಳು ಬೀಜದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಮನೆಯವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರ ಕೈಗೆ ಹರಳು ಬೀಜ ಸಿಗದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಸವಿಯಲು ರುಚಿಕರ ತಿರುಳು ಎಣ್ಣೆರಸ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅಪಾಯ : ಗೇರುಕೇರು

(ಇಂಗ್ಲೀಷ್: Marking Nut ಇಂಗ್ಲೀಷ್ (ಗೇರು) Cashew Nut ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು : (ಕೇರು) Semecarpus Anacardium. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು : (ಗೇರು) Anacardium Ocel Dentale. ಕನ್ನಡ : (ಕೇರು) ಗೇರ್ಕಾಯಿ, ಕೇರು, ಕೇರರಳು, ಚೇರಾ, ಕನ್ನಡ : (ಗೇರು) ಕಾಜು, ಗೇರು, ಬೀಜ, ಗೇರುಬೀಜ, ಸಂಸ್ಕೃತ : (ಕೇರು) ಭಲ್ಲಾತಕ, ಅಗ್ನಿ, ಮುಖಿ, (ಗೇರು)ಶೋಫಹರ, ತುಳು: (ಕೇರು) ತೇರೆ, ಚೇರೆ (ಗೇರು) ಗೋಂಕು. ತಮಿಳು : (ಕೇರು) ಶೆಂಗೋಟ್ಟೈ (ಗೇರು) ಮುಂದುರಿಕ್ಕೈ. ತೆಲಗು : (ಕೇರು) ಜೇಡಿಚೆಟ್ಟು, ಭಲ್ಲಾತಕಮು. (ಗೇರು) ಜೇಡಿ ಮಾಮಿಡಿ ಮಲಯಾಳಂ : (ಕೇರು) ಚೇರು. (ಗೇರು) : ಕಪ್ಪು ಮಾವು ಹಿಂದಿ : (ಗೇರು) ಭಾಲವಾನ್, ಕಾಜೂ)

ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಬಯಲು ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಳನಾಡಿನ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವ ಗೇರು ಮರಗಳನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿನೆಟ್ಟು ರೊಕ್ಕದ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ,. ಪುಷ್ಯ –ಮಾಘ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಗೇರುಹೂ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಫಲದ ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜವು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಗೇರು ಹಣ್ಣುತಿನ್ನಲು ಸವಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗೇರು ಬೀಜದ ಹೊರ ಮೈ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಚಿಪ್ಪಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಒಳಗೆ ರುಚಿಕರವಾದ ದ್ವಿದಳ ತಿರುಳು ಇರುತ್ತದೆ ಇದೇ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೇರು ಪಪ್ಪು (ಗೋಡಂಬಿ, ಕಾಜು). ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತವಾದ ಗೋವಾ --ಮದ್ಯ ಫೇನಿಯನ್ನು ಗೇರು ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೇರು ಮರದಿಂದ ಸ್ರವಿಸುವ ಅಂಟು ತುಸು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷವಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಗೋಂದು. ಗೇರು ಬೀಜದ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ನಾನಾ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು ಮರಮುಟ್ಟುಗಳ ಬಾಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಾರ್ನಿಷ್‌ನಂತೆ ಬಳಿಯುವುದುಂಟು. ಈ

ಎಣ್ಣೆಯು ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಸೇವನಾ ವಿಷ.

ಕೇರು ಮರ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವ ದೊಡ್ಡ ವೃಕ್ಷ. ಇದರ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಗಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಸರುವ ದ್ರವವು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷ. ಕೇರು ಬೀಜ ತಿರುಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದಾಗ ಕಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ತೈಲ ಭರಿತವಾದ ಈ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆಗೆ ಗುರುತು ಹಾಕಲು ಅಗಸರು ತಲೆ ತಲಾಂತರದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳೆಂದು ಹೊಟ್ಟೆ, ಎದೆ, ದವಡೆ, ಭುಜ, ತೊಡೆ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಅವಯವಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆಯಲು (ಸುಡಿಸುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ) ಕೇರು ಬೀಜವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಕೇರುಬೀಜವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ನಾನಾ ರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕೇರು ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಸೇವಾನ ವಿಷ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ): 1.50 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ. (ಅಶುದ್ಧ)

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಕೇರುವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ತುರಿಕೆ, ನವೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಏಳುವವು. ಅವನ ನಾಲಗೆ, ಬಾಯಿ, ದವಡೆ ಮತ್ತು ಹಲ್ಲಿನ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಸಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಉರಿ, ನೋವು ಮತ್ತು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಉಂಟಾಗುವುವು. ಮೈ ಕೈ ನವೆ, ತುರಿಕೆ, ಕರಳು ಉರಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ ಭಯ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನಸಿಕ ವೇದನೆಯಿಂದ ಅವನು ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಬೊಂಬೆ ಅರಳುವುದು; ಮುಖವು ನೀಲೀ ಛಾಯೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು; ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಇಳಿಯುವುದು. ಕ್ರಮೇಣ ಬಡಬಡಿಕೆ, ದೀರ್ಘಸುಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಗೇರುಬೀಜದ ಕವಚದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಎಣ್ಣೆಯೂ ಗಿಡದ ಮೇಣವು ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೈ ಕೈಗಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಗಂದೆ, ನೀರು ಸೋರುವ ಸುಟ್ಟ, ವ್ರಣ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಕೇರು ಬೀಜದಿಂದ ತರಡಿಗೆ ಬರೆ ಹಾಕಿದರೆ ರೋಗಿಯು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಮರಣಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ವರ,

ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇದನೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುವವು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ಕೇರು – ವಿಷ ಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ, ತೈಲ, ಅಥವಾ ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು; ಹಾಗೂ ವೇದನಾಶಾಮಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದೂ, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದೂ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

ಆಯುರ್ವೇದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. 1) ಬೆಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಎಳ್ಳು ಅರೆದು ಸೇವಿಸುವುದು 2) ವಿಭೀತಕಿ ವೃಕ್ಷದ ಬೇರಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಸೇವಿಸುವುದು 3) ಯಾಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು 4) ಹಿಪ್ಪಲಿ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಕಲಗಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಸೇವಿಸುವುದು (ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು). ಮೈ ಉರಿಯ ಶಮನಕ್ಕಾಗಿ ತಾರೆ ಕಾಯಿಯ ತಿರುಳನ್ನು ಅಥವಾ ಒಣ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಸವರುವುದು. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ತುರಿಯನ್ನು ರಸ ತೆಗೆದು ಲೇಪಿಸುವುದೂ, ಆಕಳ ಹಾಲು ಇಲ್ಲವೆ ಹುಣಸೆ ಎಲೆ ರಸ ಕುಡಿಸುವುದೂ ಉಪಯುಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೋಪತಾಪಗಳ ಪರಿಹಾರಿ
ಮಿತಿಮೀರಿ ತಿಂದರೆ ತಪ್ಪದು ಅಪಾಯ
ಭಾರಿ : ಸರ್ಪಗಂಧಿ

[ಇಂಗ್ಲಿಷ್: Rauvolfia ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು: Rauvol Fiaserpentina ಕನ್ನಡ ಗರುಡುಪಾತಾಳ, ಪಾತಾಳ ಗರುಡ, ಸರ್ಪಗಂಧಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ : ಸರ್ಪಗಂಧಾ, ಚಂದ್ರಿಕಾ, ಸರ್ಪಾರೀ, ಪಾತಾಳಭೇದಿ, ತಮಿಳು : ಕೀರಿಪೂಣ್ದು. ತೆಲಗು : ಸರ್ಪಾರಿ ಚೆಟ್ಟು, ಮಲಯಾಳು: ಅವಿಲ್‌ಪುರಿ, ಹಿಂದಿ: ಚೋಟಾಚಾಂದ್]

ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹಾವು ಕಡಿದ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೂ, ಉನ್ಮಾದ, ಕುಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ರೋಗೋಪಚಾರಕ್ಕೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಬೇರನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯರು ರಕ್ತದ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ದಿವ್ಯೌಷಧಿ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಈ ವನೌಷಧಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ನೀಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು ಈಗ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿಯೂ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ವಿಶಾಲವಾದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ಕೃಷಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. 30–75 ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಅಥವಾ ನಸು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳೂ ನೇರಳೆ – ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಫಲಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಗಿಡದ ಬೇರು ಮತ್ತು ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಔಷಧಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮಾಣತಪ್ಪಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ತೀವ್ರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಅಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡವು ತೀರ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದು; ಅವನಲ್ಲಿ ದೇಹಾಯಾಸ, ಸಂಕಟ, ತೂಕಡಿಕೆ, ಅಶಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುವವಲ್ಲದೆ ಅಂತಹ ರೋಗಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸುಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ನೀರಡಿಕೆ, ಭೇದಿ, ನಡುಕ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳ ಸೆಳೆತ ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಿಷ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು; ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಕ ಔಷಧ -- ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಿನ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ

ಬೇರಲಿ ಹಣ್ಣಲಿ ತುಂಬಿದೆ ನಂಜಿನ ಮೂಲ : ಚಿತ್ರಕ (ಚಿತ್ರಮೂಲ)

[ಇಂಗ್ಲೀಷ್: Lead wort. ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು: Plumbago rosea-Plumbago zeylancia ಕನ್ನಡ : ಚಿತ್ರ ಮೂಲ, ಚಿತ್ರಕ, ಸಂಸ್ಕೃತ : ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ ತುಳು : ಚಿತ್ರಮೂಲ, ತಮಿಳು: ಚಿತ್ತರಮೂಲಂ, ಆದಿಕನಾರಿ. ತೆಲಗು : ಚಿತ್ರ ಮೂಲಮು ಹಿಂದಿ : ಲಾಲ್ ಚಿತ್ರಾ]

ವಿಷಪೂರ್ಣವಾದ ಬೇರುಗಳಿರುವ ಚಿತ್ರಮೂಲವು ಸಣ್ಣ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಹೂ ಬಿಡುವ ಚಿತ್ರ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಹೂ ಬಿಡುವ ಚಿತ್ರ ಮೂಲ ಎಂಬ ಎರಡು ಉಪಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಚಿತ್ರಮೂಲವು ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಷಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರಮೂಲದ ಬೇರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಲಂಬಾಗಿನ್ ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವವಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಿಸುವ ಗುಣವಿದೆ ಎಂದು ಚಿತ್ರಮೂಲವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರಕವು ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಸೇವಾನ ವಿಷ.

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಚಿತ್ರಕದ ಬೇರನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಾರಿಕೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಲ್ಲದೆ ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಎಳ್ಳು ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲ ಅರೆದು ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರಕ ವಿಷ ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ರೋಗಿಗೆ ತುರಿಕೆ, ನವೆ, ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಭಾಗದ ಚರ್ಮವು ಕೆಂಪಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು

ಗಂದೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ತಕ್ಷಣ ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ತೊಳೆದು ತುಪ್ಪ ಸವರಬೇಕು. ಚಿತ್ರ ಮೂಲದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಅರಳೆಯ ಬತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ಬಾಯಿಗೆ ಇರಿಸಿ ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಕ್ರಮವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ತೀರ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ರೋಗಿಯು ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವ್ರಣ, ವೇದನೆ, ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು.

ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ (ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ)

ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳು ತೀರಾ ಕಹಿಯಾಗಿದ್ದು ವಿಷಮಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯು ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಅರಿಸಿನ ಬಣ್ಣದ ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 0.25 ರಿಂದ 0.5 ಗ್ರಾಂ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ವಮನ, ವಿರೇಚನ ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸೂರಣ ಮತ್ತು ಕೇಸುವು

ಇದನ್ನು ರುಚಿಕರ ವ್ಯಂಜನವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಕೆಸುವಿನ ಎಲೆ ಹಾಗೂ ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆಯಿಂದ ಪಲ್ಯ, ಹುಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಯಾದರೆ ಅಥವಾ ಒಗ್ಗದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಮೈ ಕೈ ತುರಿಕೆ, ಗಂಟಲು ಕೆರೆತ, ನಾಲಗೆ ದಪ್ಪವಾಗುವುದು, ಮೈಮೇಲೆ ಗಂದೆಗಳು ಏಳುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ರೋಗಿಗೆ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣನ್ನಾಗಲೀ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಕುಡಿಸಬೇಕು.

ಕಾಡುಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ 2–2.5 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಕಾಡು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಗಿಡವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ, ಮೂಸಿದರೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಿಸಿದರೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಲೆನಾಡು ಹಾಗೂ ಕಾಫೀ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರರು ರಕ್ತಹೀರುವ ಜಿಗಣೆಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕಾಡುಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಬಳಸಿದರೆ ಪ್ರಮಾದವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

ಅಂಟುವಾಳ (ನೊರೆಕ್ಕಾಯಿ)

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲು ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರು ತಲೆಕೂದಲನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ಅಂಟುವಾಳವು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ನೊರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಗುಲಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುವುದು, ನೋವು, ಬಾವು ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಗುಲಿದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಅಂತಹ ಕಣ್ಣನ್ನು ತಣ್ಣೀರು ಸಿಂಚನೆ ಮೂಲಕ ತೊಳೆದು ನಂತರ ವೇದನಾಶಕ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಲಾಮು ಅಥವಾ ಹನಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬರಿಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಉಪಯಕ್ತ

ಕಳ್ಳಿ

ಬೇಲಿ ಕಳ್ಳಿ, ಕೋಲು ಕಳ್ಳಿ, ಗೂಟ ಕಳ್ಳಿ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜಾತಿಯ ಕಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಕಳ್ಳಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಲಿಗಳ ನಡುವೆ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ದಪ್ಪ. ಕೆಲವು ಮುಳ್ಳು, ಎಲೆ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಗೀರಿದರೂ ಬಿಳಿಯಾದ ಹಾಲು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಟ್ಟಿದರೆ, ಕುಡಿದರೆ ತೀರಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೂಡಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ.

ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ

ಸುವರ್ಣಗೆಡ್ಡೆ, ಕೆಸವು, ಕಾಡುಕೆಸವು, ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಎಲೆ, ಗೆಡ್ಡೆ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಹಸಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ ಬಾಯಿ ತುರಿಕೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ವಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಕರಿದು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾಯ - V

ಆಹಾರ ವಿಷ

ಹಳಸಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡರೆ ವಾಂತಿ, ಭೇದಿಗಳಾಗುವ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಯಾವ ಸೂಚನೆಯೂ ಹೊರ ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸದೇ ದುರ್ವಾಸನೆಯಾಗಲಿ ರುಚಿ ಕೆಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣವಾಗಲಿ ಗೋಚರಿಸದೆ ಇರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು –ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನೂ ಸೇವಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದುಂಟು. ಇದನ್ನು ವಿಷಮ ಆಹಾರ ಅಥವಾ ವಿಷ ಆಹಾರ (ಆಹಾರ ವಿಷ) (Food Poisoning) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹಿಮೋಲೈಟಿಕ್ ಸ್ಟೈಪ್ಟೋಕೋಕ್ಕೈ ಮತ್ತುಸ್ಟೆಪಿಲೋ ಕೋಕ್ಕೈ ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಣುರೂಪದ ಅಗೋಚರ ಶತ್ರುಗಳು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ಆ ಆಹಾರವು ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಿಸಿ ಸೇವಿಸಿದ ಇಡೀ ಮನೆಯವರು ಅಥವಾ ಭೋಜನ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿ ವೃಂದದವರು ಸಾರಾಸಗಟು ನರಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಆಹಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರೂ ಸಹ ಈ ಚುರುಕಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷ ಜೀವಿಗಳು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತವೆ! ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತತ್ತಿ, ಹಾಲು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಹಣ್ಣುಗಳು, ಗಿಣ್ಣು, ಆಯಿಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಮತ್ತು ಮಾಂಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಷ ಅಣುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಈ ಬಗೆಯ ಅಗೋಚರ ವಿಷಭರಿತ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಊಟವಾದ ಒಂದೆರಡು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ (ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆರೆಂಟು ತಾಸುಗಳಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಗಿ) ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಮತ್ತು ಅಸಾಧ್ಯ ನೀರಡಿಕೆ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಸುವ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿತ, ವಾಂತಿ ಭೇದಿ ಮತ್ತು

ವೈ ಚಳಕು, ಜ್ವರ, ಹಾಗೂ ಅದಿರು ಅರಳುತ್ತದೆ; ಚರ್ಮವು ತಣ್ಣಗೆ ಜಿಡ್ಡಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿತ್ರಾಣ, ಕೈಕಾಲು ಸೆಳೆತ, ಆಘಾತ ಮತ್ತು ದೇಹದಲ್ಲಿನ ದ್ರವಾಂಶವು ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಮಂದವಾದ ನಾಡಿ, ಹೃದಯ ವಿಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಸಾವು ಕೂಡಾ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳೂ, ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಉಪ್ಪು ನೀರುಗಳ ಪೂರಣ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜಕ ಉಪಚಾರಗಳು ಹಿತಕರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಡಿನ್, ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಔಷಧಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ದ್ರವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮನೋ ನೆಮ್ಮದಿಯ ವಾತಾವರಣವು ಅಗತ್ಯ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

ಒಗ್ಗದ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದಲೂ ಆಹಾರ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗೆ ಒಗ್ಗದಿರುವ ಆಹಾರವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು.

ಡಬ್ಬಿ ಶೇಖರಣೆಯ ಆಹಾರ ವಿಷ

ಹಸಿರು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ಮಾಗಿದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾಂಸ ಮೀನಿನಂತಹ ಖಾದ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ದಾಸ್ತಾನು ಇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಡಬ್ಬಿ ಶೇಖರಣೆ' ಮಾಡುತ್ತಾರಷ್ಟೆ? ಈ ಡಬ್ಬಿ ಶೇಖರಣೆಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ, ಡಬ್ಬಿಗಳೊಳಗಣ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೆಡುವವು, ವಿಷಪೂರಿತವಾಗುವವು. ಆದರೆ ಹೊರ ನೋಟಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ವರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಲಿ, ರುಚಿ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದಾಗಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. 'ಕ್ಲೊಸ್ಟ್ರೋಡಿಯಂ ಬೋಟಲಿನಂ' ಎಂಬ ವಿಷ ಅಣುಗಳು ಡಬ್ಬಿ ಶೇಖರಣೆಯ

ದ್ರವ್ಯಗಳು ಕೆಡಲು ಕಾರಣ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : 5 ಮಿಲಿ ಲೀಟರ್, ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 24 ತಾಸುಗಳು

ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಈ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬತ್ತುವುದು, ವಾಕರಿಕೆ, ನಾಲಗೆ ಗಂಟಲು ಒಣಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುವು. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಳಮಳ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ನುಂಗಲು ಮಾತಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು, ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ, ಭೇದಿ ಮತ್ತು ವಾಂತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ; ಅವನ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಅರಳುತ್ತವೆ; ದೇಹ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಮಂದವಾದ ನಾಡಿ, ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀಲಿ ಛಾಯೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ವರ, ಬಡಬಡಿಸುವುಜು ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ ಸುಪ್ತಿಗಳಿಂದ ರೋಗಿಯು ನರಳಿ ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು. ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುವಾರ ಈ ಉಪದ್ರವಗಳು ಇದ್ದು ಅನಂತರ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುವುದೂ ಉಂಟು.

ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿರೇಚನೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಎಂಟಿ ಬೊಟುಲಿನಲ್ ಸೆರೊಮ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು, ಮಾರ್ಫಿಯಾ ಮತ್ತು ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಪೂರಣಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ರೋಗಿಗೆ ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟವನ್ನೂ ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಧಾರಾಳ ದ್ರವವೂ ಉತ್ತೇಜಕ ಆಹಾರವೂ ಉಪಯುಕ್ತ

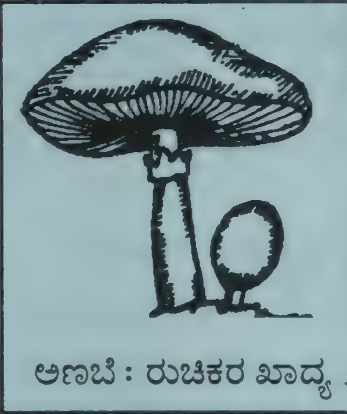
ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ :

ಡಬ್ಬಿ ಶೇಖರಣೆಯ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು 15 ನಿಮಿಷ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಾಣುಗಳು ನಿರ್ನಾಮ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 60 ಜನ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದರಿಂದ ಡಬ್ಬಿ ಶೇಖರಣೆಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕುದಿಸಿ ಸೇವಿಸುವುದು ಕ್ಷೇಮ.

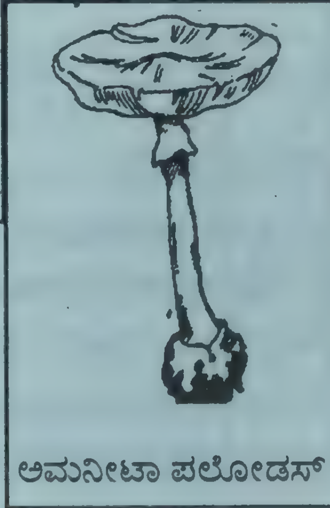
ಅಣಬೆ [ನಾಯಿ ಕೊಡೆ]

ಪರಿಚಯ :

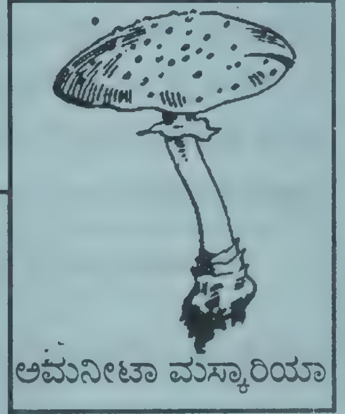
ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರು ಅಣಬೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರುಚಿಕರವಾದ ಖಾದ್ಯವನ್ನೂ ಸವಿಯಾದ ಮದ್ಯವನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಲು ತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕರು ಅಣಬೆಯ ತೋಟಗಳನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಅದೊಂದು ರೊಕ್ಕದ ಬೆಳೆಯ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಪೊಳ್ಳಾದ ದೇಟು, ದಪ್ಪ ಕಾಂಡ, ಕೊಡೆಯ ಆಕಾರದ ರುಂಡ ಕವಚ (ಟೊಪ್ಪಿಗೆ) ಇರುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ಸಸ್ಯವು ನೋಟಕ್ಕೆ ಅಂದವಾಗಿದೆ; ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಕಸ–ಕಡ್ಡಿಗಳ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ, ಗಿಡಮರಗಳ ಸಂದು ಗೊಂದಿನಲ್ಲಿ, ತೆಂಗು ಕಂಗು, ಗರಿ ಹೊದೆಸಿದ ಮನೆಯ ಛಾವಣಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿತ್ತಲ ಮೂಲೆ ಮಡುಕುಗಳಲ್ಲಿ – ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವ ಅಲ್ಪ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಈ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಅಣಬೆ, ನಾಯಿಕೊಡೆ, ಆಳಂಬು ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅಣಬೆ : ರುಚಿಕರ ಖಾದ್ಯ

ಅಮನೀಟಾ ಪಲೋಡಸ್

ಅಮನೀಟಾ ಮಸ್ಕಾರಿಯಾ

ಕೆಲವು ಜಾತಿಯ ಅಣಬೆಗಳು ವಿಷ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಸ್ಯಗಳಾದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಗೆಯ ಅಣಬೆಗಳು ಬೇಯಿಸಿದಾಗ ವಿಷ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು, ಸೇವನೆಗೆ ಅನರ್ಹವಾಗುತ್ತವೆ. ವಿಷಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲವು ಬಗೆಯ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆ ಗೊಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೊತ್ತು ನೆನಸಿಟ್ಟರೆ ತಿನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ವಿಷ ರಹಿತವಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜಾತಿಯ ಅಣಬೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸದೇ ಹಸಿಯಾಗಿ ಸೇವಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅಣಬೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ – ನಿರ್ವಿಷ ವರ್ಗವುಂಟು.

ಅಮನೀಟಾ ಪಲೋಡಸ್ ಮತ್ತು ಅಮನೀಟಾ ಮಸ್ಕಾರಿಯಾ ಎಂಬ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಅಣಬೆಗಳು ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಷ ಭರಿತ ಸಸ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಸ್ಕರಿನ್ ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವವಿದೆ. ಮಸ್ಕಾರಿಯಾ ಅಣಬೆ ಉಸುಕು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ದೊಡ್ಡ ಆಕೃತಿಯ ಅಣಬೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಟೊಳ್ಳಾದ ಕಾಂಡ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾದ, ಅರಸಿನ ಅಥವಾ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ ಕೊಡೆಯಾಕಾರದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ದೇಟಿನ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಗೆ ಸಮೀಪಿಸಿ ಬಿಳಿಯ ಪುಪ್ಪುಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪಲೋಡಸ್ ಅಣಬೆಯು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದಿದ್ದು ಗಿಡ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಆರು ಅಂಗುಲ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾಂಡವು ಪೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೂ ಮೇಲ್ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲಿನಂತೆ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ತೆರೆದ ಕವಚವಿರುತ್ತದೆ. ದಿನಕಳೆದಂತೆ ದುರ್ವಾಸನೆ ಬೀರುವುದೂ ಈ ವರ್ಗದ ನಾಯಿಕೊಡೆಯ ಲಕ್ಷಣ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 0.25 ಗ್ರಾಂ

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು (ಸೇವನೆ) :

ಅಣಬೆ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 6 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಅಂತಹ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಕೆರಳುವುದು, ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ, ನೋವು, ನೀರಡಿಕೆ, ವಾಕರಿಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಭೇದಿಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೈಕೈಗಳ ಮೇಲೆ ಹೈತ್ತಿಕೆಯ ಗಂದೆಗಳೂ ಏಳಬಹುದು. ರೋಗಿಯ

ಮುಖವು ನೀಲಿ ಛಾಯೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು ಮತ್ತು ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಬುಮಿನ್ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಕಾಮಿಲಾ ವಿಕಾರಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಮಂದವಾದ ನಾಡಿ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಂಡ ಉಸಿರಾಟ ಹಾಗೂ ಹೃದಯದ ಬಡಿತ ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಮೈ ಬೆವರುವುದು. ಅದಿರುವಾಯು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಮತ್ತು ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸದೆ ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಮೈಕೈ ಸೆಳೆತ, ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು. ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಕಿರಿದಾಗುವುದು, ಬಡಬಡಿಕೆ, ಹೃದಯ ವಿಕಾರ, ದೀರ್ಘ ಸುಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು ಅಣಬೆ ವಿಷಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ಪ್ರತೌಷಧ. ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಲವಣ ವಿರೇಚನೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಹಾಲು ಹಣ್ಣಿನ ರಸ, ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಮೊದಲಾದ ದ್ರವಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ನೀಡಬೇಕು. ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೇಸರಿಬೇಳೆ

ತೊಗರಿಬೇಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ಮಾರುವ ಕೇಸರಿಬೇಳೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ತೊಗರಿ ಬೇಳೆಯಂತೆಯೇ ಕಾಣಿಸುವುದರಿಂದ ಕೇಸರಿ ಬೇಳೆಯು ದುರ್ಮಿಶ್ರಣಕಾರರಿಗೆ ಸುಲಭಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಆಹ್ವಾನ

ನೀಡಿದಂತೆ ಇದು. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಸರಿ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಲ್ಯಾಥರಸ್ ಸಾತಿವಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಸರಿ ಬೇಳೆ ಸ್ವಯಂ ವಿಷಭರಿತವಾದ ಧಾನ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಕೇಸರಿ ಬೇಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಿಯಸಾತಿವಾ ಎಂಬ ವಿಷಸಸ್ಯದ ಆಟ್‌ಕಾ ಎಂಬ ವಿಷಸತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಹೊಂದುವುದರಿಂದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಯೆಂದೂ ಅನೇಕ ಪರಿಣಿತರ ಅಭಿಮತ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷ ಸಸ್ಯದ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಕೇಸರಿಬೇಳೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುವವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ರೋಗ ಚಿನ್ಹೆಗಳು ಗೋಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಅಗೋಚರ ವಿಷವು ಕೇಸರಿಬೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈಗ ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಕೇಸರಿಬೇಳೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯ ಉಣ್ಣುವವರಲ್ಲಿ ಎ. ಜೀವಾತುವಿನ ಕೊರತೆಯು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಹ ಪೋಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಟ್ರೈಪ್ಟೋಫಾನ್ ಎಂಬ ಅಮೈನೋ ಆ್ಯಸಿಡ್ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲೋಪವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಸಾರಜನಕದ ಸತ್ವದ ಕೊರತೆಯೂ ಸಹ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ರೋಗಿಯ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಈ ಕೇಸರಿಬೇಳೆಯ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಸೇವಿಸಿದ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಸದೇ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಗಮನ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕೇಸರಿ ಬೇಳೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವವರು ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನುನೋವು, ಕೈಕಾಲು ನಿತ್ರಾಣ ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದಂತೆಯೇ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದಿಢೀರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ಸುಖನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ರೋಗಿಯು ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಕೈಕಾಲು ಭಳಕು ಹೊಡೆದಂತೆ

ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ರೋಗಿಯು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ; ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಚಕ್ಕಳಮಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತರೂ, ಮೇಲೇಳಲು ಪ್ರಯಾಸ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಎದ್ದರೂ ಊರು ಗೋಲಿನ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಊರಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ದುರವಸ್ಥೆ ಉಂಟಾಗುವುದು.) ಕೈಕಾಲುಗಳು ಬಲಹೀನವಾಗಿ ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತವೆ; ಮತ್ತು ಪಾದಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಡ್ಡವಾಗಿ ಇರಿಸಿ ಎಳೆದೆಳೆದು ಹೆಜ್ಜೆ ಇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಕ್ರಮೇಣ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಹಿಡಿದು, ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಶಕ್ತಿಹೀನವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞಾಶಕ್ತಿಯು ಉಳಿದಿದ್ದು ರೋಗಿಯು ಸಹಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ; ಹಾಗೂ ಅನಿಚ್ಛಿತವಾಗಿ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ರೋಗಿಗೆ ಕೇಸರಿಬೇಳೆ ವರ್ಜ್ಯ ಮಾಡಿ ಎ. ಜೀವಾತು ಕೆರೋಟಿನ್ ಸತ್ವವುಳ್ಳ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಅನ್ನ – ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುದಾಘಾತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಪಿಂಡತೈಲ, ಬಲಾದಿ ತೈಲ, ತ್ರಿಫಲಾ ತೈಲಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದನ್ನು ಅಂಗಮರ್ದನ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಜ್ಞರ ನೆರವು ಅಗತ್ಯ.

ಅಧ್ಯಾಯ - VI

ಪಾನ-ಪೇಯ ವಿಷ

ಶುದ್ಧ ಮದ್ಯ (ಧಾನ್ಯ ಮದ್ಯ)

ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ, ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕುಡಿಯುವ ಮದ್ಯವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮದ್ಯ ಅಥವಾ ಧಾನ್ಯ ಮದ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ದ್ರವವಾಗಿದ್ದರೂ ವಿವಿಧ ಛಾಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾದಕ ಸತ್ವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದು ಮದ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಬೀರ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 3–6 ಪಾಲು, ಜಿಂಜರ್ ಬೀರ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 1–3 ಪಾಲು, ಪೋರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 3–7 ಪಾಲು, ಎಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 3–7 ಪಾಲು, ಶಾಂಪೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10–13 ಪಾಲು, ಕ್ಲಾರೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 8–12 ಪಾಲು, ಪೋರ್ಟ್‌ವೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 18–20 ಪಾಲು, ಬ್ರಾಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40–50 ಪಾಲು, ಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 51–59 ಪಾಲು, ವಿಸ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40–50 ಪಾಲು, ರಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 51–59 ಪಾಲು – ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ತರಗತಿಯ ಮದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾದಕ ಅಂಶವಿರುತ್ತದೆ.

ಮದ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವು ಕಾಣಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕುಡಿದ ಮದ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವೆಷ್ಟೆಂಬುದು ಪ್ರಧಾನವಲ್ಲ. ಸೇವಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪಾಲು ಮದ್ಯವು (ಮಾದಕ ಅಂಶವು) ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಿದ ಅಲ್ಪಾಂಶ ಮದ್ಯವೂ ಕೂಡಾ ತೀರ ಚುರುಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಉಂಡ ಮೇಲೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ

ಮದ್ಯವು ಕಮ್ಮಿ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸೇವಿಸಿದ ಮದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮದ್ಯದ ಅಂಶವೆಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪಾನಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಮದ್ಯವನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ರೋಗಿಗಳು, ದೇಹಾಯಾಸದಿಂದ ಬಳಲುವವರು, ಹಸಿದವರು, ವೃದ್ಧರು, ಮೊದಲಾದ ಅಶಕ್ತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮದ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅಪಾಯ– ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 300–400 ಮಿಲಿ ಲೀಟರ್ (ಸುಮಾರು 10 ರಿಂದ 14 ಔನ್ಸ್) ಶುದ್ಧ ಮದ್ಯವನ್ನು 1 ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಹುದು.

ಮದ್ಯಪಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿದ ರೋಗಿಯ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವಾದ ಮದ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಮೂರು ವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 0 ಅಂಶದಿಂದ 0.05 ಅಂಶದ ತನಕ ಮದ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮದ್ಯಪಾನ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 0.15 ಅಂಶದಿಂದ 0.30 ಅಂಶದ ತನಕ ಮದ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದರೆ 'ವಿಶೇಷ ಮದ್ಯಪಾನ ಸ್ಥಿತಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ತದಲ್ಲಿ0.5 ಅಂಶ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶ ಮದ್ಯವಿದ್ದರೆ 'ತೀವ್ರಾವಸ್ಥೆ'ಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ

1. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮದ್ಯಪಾನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ಮದ್ಯಪಾನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಯ – ಸಂಕೋಚಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಕುಣಿದಾಡುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ನರಮಂಡಳದ ಹತೋಟಿಯು ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಮನೋಭಾವವು ಉಂಟಾಗಿ ಭಾವೋದ್ವೇಗಕಾರಿಯಾದ ಮಾತುಕತೆಗಳೂ ಎತ್ತರಿಸಿದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ

ಸಂಭಾಷಣೆಯೂ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆ ಲಗಾಮು ತಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲೇಳಸದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾವ ಮುಲಾಜು ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲ ಧೀರೋಧಾತ್ತ ಸಾಹಸದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವೆಂಬ ಭ್ರಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿವೇಕವೂ ತಾರತಮ್ಯಜ್ಞಾನವೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಉದ್ರೇಕ ಹಾಗೂ ಮುದಗೊಳಿಸುವ ಅಹ್ಲಾದ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದರೂ ಮದ್ಯಪಾನದ ಮದವು ಕ್ರಮೇಣ ಅವನಲ್ಲಿ ಜಡತ್ವವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ದೃಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಏರುಪೇರು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಬೆಳಕಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವಿಳಂಬವಾಗುವುದು. ಮೈ ಕೈ ತುಸು ಜೋಲಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಾತಿನ ಸರಣಿ ತಪ್ಪುವುದು ಮೊದಲಾದ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತತೆಗಳು ತಲೆ ಹಾಕುವುವು.

2. ವಿಶೇಷ ಮದ್ಯಪಾನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದೆ ಮೈ ಕೈ ಜೋರಾಗಿ ಜೋಲಿ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಮಾತು, ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ನಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ತೂಕಡಿಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷವು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಶ ಜ್ಞಾನವು ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ವಿಚಿತ್ರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

3. ತೀವ್ರಾವಸ್ಥೆಗೆ ತಲುಪಿದ ರೋಗಿಯು ಪ್ರಜ್ಞಾಶೂನ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ದೇಹ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಉಸಿರಾಟವು ಮಂದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ಮದ್ಯಪಾನ ವಿಷದಿಂದ ನರಳುವ ರೋಗಿಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ

ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ರೋಗಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಹವೆಯಿರುವ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು. ಸೋಡಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೊರ್ನೇಟ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಾಸಿಗೊಮ್ಮೆ ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗುವುದು. (ಆದರೆ ರೋಗಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದ್ರವವನ್ನು ಕುಡಿಸಬಾರದು). ಕೆಫಿನ್, ಸೋಡಿಯಂ ಬೆಂಜನೇಟ್ ಸೂಜಿಮದ್ದನ್ನೂ, ಮಿಶ್ರಣಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಿಸಿಯಾದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಬಹುದು. ನಿದ್ರೆಬರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಶಾಮಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಉಪಚಾರಗಳು ನಿಶಿದ್ಧ.

ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಮದ್ಯಪಾನಮಾಡುವ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ರೋಗಿಯ ದೇಹವು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ, ಮುಖವು ನೇರಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಕಣ್ಣು ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು, ಅಧಃಪತನದ ಕರಿನೆರಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅವನ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಅನ್ನಾಹಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಇಚ್ಛೆಯು ಲೋಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ನೆನಪಿನಶಕ್ತಿಯು ಕುಂದಿರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿದೋಷವು ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಮಾಂಧ್ಯ, ಅಶಾಂತಿ, ಭ್ರಮೆಗಳು ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ವಿವೇಕ, ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿಗಳು ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದಿರುವಾಯು ಬಡಬಡಿಸುವದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಮದ್ಯಪಾನದ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವಿಷ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ನರಳುವ ರೋಗಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಜ್ಞರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉಪಶಮನಕ್ಕಾಗಿ ಪೆರಲ್‌ಡಿಹೈಡ್ ಸೂಜಿ ಮದ್ದನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಬಿ1 ಸಿ ಜೀವಾತುಗಳು ನಿಕೋಟಿನಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಮತ್ತು ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಸೇವನೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಆ್ಯಂಟಬುಸ್, ಟೆಂಪೋನಿಲ್ ಮೊದಲಾದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಜ್ಞರ

ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ರೋಗಿಯು ಮದ್ಯಪಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ತಜ್ಞರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲೇ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ರೋಗಿಯ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ – ಸಹಕಾರವೂ ಅಗತ್ಯ.

ಅಶುದ್ಧ ಮದ್ಯ (ಸಸ್ಯ ಮದ್ಯ) ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ

ಬಣ್ಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ವಾರ್ನಿಸ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮಿಶ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಶುದ್ಧ ಮದ್ಯವನ್ನು ಸಸ್ಯ ಮದ್ಯವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸೇವನೆಗೆ ಅನರ್ಹವಾಗಿದ್ದು, ಕುಡಿದರೆ ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 'ಡಿನೇಚರ್ಡ್‌ಸ್ಪಿರಿಟನ್ನು' ನಸುಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಬಾಟಲಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ, ಅಪಾಯ ಸೂಚಕವಾದ ತಲೆ ಬುರುಡೆ ಮತ್ತು ಎಲುಬುಗಳ ಅಡ್ಡ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೆಂಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ 'ಸೇವನೆ ನಿಶಿದ್ಧ' ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ.

ಸರಕಾರವು ಪಾನನಿರೋಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾಗಿನಿಂದ ಸೇವನಾರ್ಹವಲ್ಲದ ಈ ಅಶುದ್ಧ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿದವು. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಲಸು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಅಶುದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ತಯಾರಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇರಿಸಲು ವಿಷದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುವುದು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯಕ್ಕೆ ಜನರು ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ವರದಿಗಳು ದಿನನಿತ್ಯ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 100–250 ಮಿಲೀಲೀಟರ್.

ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ಒಂದು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ವಿಷಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 48 ತಾಸುಗಳಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುದೂ ಇದೆ. ಅಶುದ್ಧ ಮದ್ಯವು ಸೇವನೆ ಹಾಗೂ ಆಘ್ರಾಣ ವಿಷ.

ಅಶುದ್ಧ ಮದ್ಯ ಸೇವನೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುರುಡಾಗಬಹುದು. ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25 ಮಂದಿ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ವಿಷ ಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಅಶುದ್ಧ ಮದ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆತಿರುಗುವುದು, ತಲೆನೋವು ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿತ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸಂಕಟ, ನಿಶ್ಯಕ್ತಿ ದೃಷ್ಟಿದೋಷ, ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ, ಮೋರೆ ನೀಲಿಗಟ್ಟುವುದು, ಬಡಬಡಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅವನ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡವು ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ, ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ ಅರಳುತ್ತದೆ. ಅದಿರುವಾಯು, ದೀರ್ಘಸುಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಉಂಟಾಗಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು – ಬದುಕಿ ಉಳಿದರೂ ಕೂಡಾ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಅಶುದ್ಧ ಮದ್ಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪ್ರತ್ಯೌಷಧ – ಶುದ್ದ ಮದ್ಯ. ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ರೋಗಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅವನನ್ನು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಬಹುದು. ಶುದ್ಧ ಮದ್ಯವನ್ನು 5–20 ಮಿಲಿ ಲೀಟರ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 2 ತಾಸಿಗೊಮ್ಮೆ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಸೋಡಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಸಬೇಕು. ದೇಹದ ಶಾಖ ರಕ್ಷಣೆಗೂ, ರಕ್ತಾಮ್ಲತೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ರೋಗಿಗೆ ಧಾರಾಳ ದ್ರವ, ಪೌಷ್ಟಿಕ, ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿನಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮರೆಮಾಡುವಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಬಡಬಡಿಸುವುದು, ಅದಿರುವಾಯು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಅಫೀಮು

ಅಫೀಮು ವೈದ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೀವಿನಿ; ಆದರೆ ದುರುಪಯೋಗದಿಂದ ಮಾರಕ ವಿಷ. ವೇದನಾಶಾಮಕ, ಕಫಕರ, ಮಲ ಬಂಧಕ ಹಾಗೂ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ನಿರೋಧಕ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಅಹಿಫೇನವನ್ನು (ಅಫೀಮನ್ನು) ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಫೀಮು, ಅಫೀನಿ, ಅಫು, ಓಪಿಎಮ್, ಅಹಿಫೇನ, ಅಪೂಕ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಅಮಲು ದ್ರವ್ಯ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿಯೂ, ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವ ಅಫೀಮು ಗಿಡದ ದೋರೆಗಾಯಿ 'ಪೋಸ್ತುಫಲ'ದ ನಿರ್ಯಾಸವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವ ದ್ರವ್ಯ ಈ ಕಾಯಿಗಳ ಬೀಜಗಳು ನಾವು ಪಾಯಸಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ರುಚಿಕರವಾದ ಗಸಗಸೆ; ಇದರ ಬೀಜದಿಂದ ಖಸ್‌ಖಸ್ ಎಂಬ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವೆರಡೂ ನಿರಪಾಯಕರವಾಗ ನಿರ್ವಿಷ ದ್ರವ್ಯಗಳು.

ಅಫೀಮು ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಕಹಿ ಮೇಣದ ಮುದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ತಾವೇ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ತಾನು ಸೇವಿಸುವ ಅಫೀಮಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಏನೇ ಆಗಲಿ ಒಂದರೆಗಳಿಗೆಯೂ ಅಫೀಮಿನ ನಶೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾಗದು ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚಟದ ಗುಲಾಮರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸಟ್ಟಾ, ಜುಗಾರಿ, ಮಟಕಾ ದುರ್ವ್ಯಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೂ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸೋಲು ನಿರಾಶೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಅಂಜುಬುರುಕರೂ, ವಿಫಲ ಸಾಹಸಗಳಿಂದ ನೊಂದವರೂ, ದೀರ್ಘಕಾಲ

ವ್ಯಾಧಿಪೀಡಿತರಾಗಿ ನರಳುವವರೂ, ಪ್ರಣಯಭಂಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದವರೂ, ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೊರೆಹೋಗುವ ಸುಲಭ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಅಫೀಮು ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಂಚನೆಗಳ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಫೀಮನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಮಕ್ಕಳು, ಎಳೆಗೂಸುಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ಅಫೀಮು ವಿಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಫೀಮು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ವಿಷ. ಅಫೀಮನ್ನು ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಲೇಹ್ಯ, ಶರಬತ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ. ಸೂಜಿಮದ್ದಿನ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಇದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : ಕೋಡಿನ್ 60–120 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ, ಹೆರೋಯಿನ್ 0.2 ಗ್ರಾಂ., ಮಾರ್ಫಿನ್ 0.2 ಗ್ರಾಂ., ಅಫೀಮು 0.3 ಗ್ರಾಂ ಕಪೂರದ ಅರ್ಕದಲ್ಲಿ 60 ಗ್ರಾಂ, ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದವರು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಫೀಮನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿದ ಅಫೀಮು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಹೆಚ್ಚು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವುಂಟು ಮಾಡಬಲ್ಲದು.

ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಅಫೀಮು ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯು -- ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಫೀಮು ತಿನ್ನುವ ಅಥವಾ ಅಫೀಮು ಸೂಜಿಮದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದವನು – ಅನೇಕ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ದೇಹವು ಸೊರಗಿ, ಕೂದಲು ಒಣಗಿ, ಚರ್ಮವೂ ಒಣಗಿ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅವನ ಕೆನ್ನೆ, ಹುಬ್ಬು, ರೆಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯ ಸುತ್ತು ಒಣಮಚ್ಚೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಲಗೆ ಹೊಲಸಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಅರುಚಿ ಮತ್ತು ವಾಕರಿಕೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನ ಚರ್ಮವು ಬಿಳಿಸಿಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉಗುರುಗಳು ಸೀಳುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಕೂದಲುಗಳು ಉದುರುವುವು. ಬಾಯಿ ಒಣಗುವುದು, ನೀರಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲ ತಡೆಯಲಾರದಂತಹ ಹಸಿವು ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಛಳಿ, ಜ್ವರ, ತಲೆನೋವು,

ಎದೆಭಾರ, ಕರುಳುನುಲಿತ ಹಾಗೂ ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಭೇದಿ ಸಹ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ನೀರಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲ ತಡೆಯಲಾರದಂತಹ ಹಸಿವು ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಛಳಿ, ಜ್ವರ, ತಲೆನೋವು, ಎದೆಭಾರ, ಕರುಳಿನುಲಿತ ಹಾಗೂ ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಭೇದಿ ಸಹ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೂತ್ರವಿಕಾರವೂ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣುಬೊಂಬೆಯು ಕಿರಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುವು. ಕೆಮ್ಮು, ನೀರಾದ ಕಫ ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾಮಾಸಕ್ತಿಯು ಕ್ರಮೇಣ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತ ಬಂದು, ಕೊನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಋತುಸ್ರಾವದ ಏರುಪೇರು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಭ್ರಮೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಾರಗಳು ಸಹ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚಾದ ವರ್ತನೆ, ತೊದಲುಮಾತು ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗ ವೇದನೆಯಿಂದ ನರಳುವಂತೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ರೋಗಿಯು ಆತಂಕಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅಫೀಮನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಕ್ಕುವುದೊಂದೇ ಎಂಬಷ್ಟು ಹೀನಾವಸ್ಥೆಗೆ ತಲುಪಿರುತ್ತದೆ.

ಅಫೀಮು ಸೇವನೆಯ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ರೋಗಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೆಂದು ತಕ್ಷಣ ಅಫೀಮನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬಾರದು. ರೋಗಿಯು ಅಧಃಪತನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡು, ಪರಿಣಿತ ವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಅವನು ಚಟಮುಕ್ತನಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ವಿಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಫೀಮನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅರ್ಧತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸೇವಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ರೋಗಿಯು ಉದ್ರೇಕಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೃದಯದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಉಲ್ಲಾಸಭರಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅವನ ಮೋರೆಯು ಕೆಂಪೇರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ತಳಮಳವೂ, ಅಸಂಬದ್ಧ ಮಾತುಗಳೂ ಪ್ರಲಾಪವೂ ತೊಡಗಿ ರೋಗಿಯು ಅಶಾಂತಿಯ ತುಮುಲಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. (ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಇರಬಹುದು, ಇನ್ನು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಇರಬಹುದು.)

ರೋಗಿಯು ತೂಕಡಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದು ಎರಡನೆಯ ಹಂತ. ತಲೆನೋವು, ಬಾಯಾರಿಕೆ, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಕಣ್ಣುಕತ್ತಲು ಬರುವುದು, ಆಯಾಸ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೂಕಡಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿದ್ರಿಸುವ ಉತ್ಕಟ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನ ಮುಖವು ನಿಸ್ತೇಜವಾಗಿ, ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆಯು ತೀರ ಕಿರಿದಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈತುರಿಕೆ (ನವೆ) ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ನಾಡಿ ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಏರುಪೇರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮುಂದಿನ ಅವಸ್ಥೆ ಮೂರ್ಛಾವಸ್ಥೆ. ಈಗ ರೋಗಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಪರ್ಶಗಳಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಲೋಪವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವನ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡವು ಇಳಿಮುಖವಾಗಿ ಉಸಿರಾಟದ ಗತಿಯು ತೀರ ಮಂದವಾಗುತ್ತ ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 2–3 ಸಲ ಉಸಿರಾಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಚರ್ಮ ತಣ್ಣಗೆ ಜಿಡ್ಡಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದರೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ಕಾಪಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾಡಿಯು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ವಕ್ರವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಉಸಿರಾಟವೂ ಕೂಡ ತೀರ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಂಡು ಜ್ವರ, ಭೇದಿ ಮತ್ತು ಅದಿರುವಾಯು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಗೊಂಬೆ ಅರಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮರಣ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಅಫೀಮಿನ ವಾಸನೆ ಬೆರೆತಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೂ ಮದ್ಯಪಾನವೂ, ರೋಗಿಯು ಸೇವಿಸಿದ ತಂಬಾಕು, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಈ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಡಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ರೋಗಿಯನ್ನು ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚಗಿನ ನೀರಿನಿಂದ ಮೊದಲು ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆದು ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟಿನ ದುರ್ಬಲ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಅದು ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಚಹದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳಯುವುದು, ವಮನ ಮಾಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ವಿರೇಚನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀರಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿಯ ದೇಹದ ಶಾಖವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಫಿಡ್ರಿನ್, ಎಡ್ರಿನಾಲಿನ್, ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಮತ್ತು ಕೊರಾಮಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದುಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಅಫೀಮು, ವಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ನಲ್ಲಿನೇ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಮತ್ತು ಎಟ್ರೋಫಿನ್ ಸಲ್ಫೇಟ್.

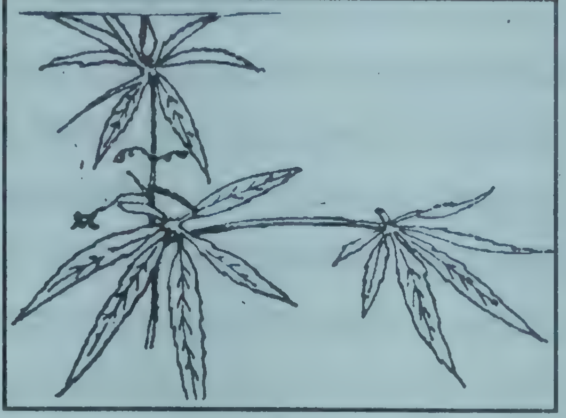
ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಅಫೀಮು ವಿಶಪ್ರಾಶನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಅಥವಾ ಕೊಲೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸದಾ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವು ನೀಡಿ ತಾಯಂದಿರು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಹೋಗುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕು.

ಬಂಗಿ

ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬಂಗಿ ಗಿಡ ಉದ್ದವಾದ ಹಸಿರೆಲೆ, ನಸುಹಳು , ಹಸುರು ಹೂವಿನ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಬಂಗಿ ಗಿಡವನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಲು ಸರಕಾರದ ಪರವಾನಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಬಂಗಿಯನ್ನು ಗಾಂಜಾ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಂಗಿಯಲ್ಲಿ 'ಕೆನ್ನಾಬಿನಾಲಿ' ಎಂಬ ವಿಷ ಸತ್ವವಿದೆ. ಬಂಗಿ ಗಿಡದ ಎಲೆ, ಮೃದುಟೊಂಗೆ, ಕಡ್ಡಿ, ಹೂವು, ಹೀಚು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ತಾಂಬೂಲದೊಡನೆ ಸವಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲು, ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ಹೀರುತ್ತಾರೆ, ಬೆಣ್ಣೆಗುಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ನಾನಾ ಬಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸೂಜಿ ಮದ್ದಿನಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೂ ಉಂಟು.

ಬಂಗಿಯುನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಿದ್ದಾಗ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವುಸಲ (ಊಟ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಇತ್ಯಾದಿ) 4–6 ತಾಸುಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಮೇಲೂ ವಿಷ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಅತ್ಯುತ್ತೇಜನ, ವಿಲಕ್ಷಣ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಧೈರ್ಯ ಹಾಗೂ ಆನಂದೋಲ್ಲಾಸಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಕಾಮೋತ್ತೇಜನಗೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ತುದಿ, ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಮನಸೋಕ್ತ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂಗಿ ಕುಡಿದವನು ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಅನುಭಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆನಂದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಇದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ನಿಶ್ಶಕ್ತಿ ತೂಕಡಿಕೆ, ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ಸುಷಪ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಾನೆ. ಬಂಗಿಯ ಮದವು 3–4 ತಾಸುಗಳಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಜಾದ ಒಣಗಿದ ಎಲೆ, ಕಡ್ಡಿ, ಹೀಚುಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಕಷಾಯಮಾಡಿ, ಕಾಳುಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಬೆರಸಿ 'ಬಂಗಿ ಪಟ್ಟಿ–ಸಬ್ಜಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಪಾನಕದೊಂದಿಗೆ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯುವುದೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಆಮೋದ ಪ್ರಮೋದಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ, ನೃತ್ಯ–ಸಂಗೀತಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ರತಿಸುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಯಥೇಚ್ಛ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಪಾನ ಭೋಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 4 ತಾಸುಗಳ ನಂತರ ಅವರು ನಿದ್ರಾಪರವಶರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಬಂಗಿ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಹಾಲು, ಬೆಣ್ಣೆ, ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ತಯಾರಿಸುವ 'ಮಾಜುನ್ ಹಲ್ವಾ' ರುಚಿಕರವಾದ ಸುಮಧುರ ತಯಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯು ತಾನೊಬ್ಬ ರಾಜ–ಮಹಾರಾಜ ವಂಶಸ್ಥನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಗೊಳಗಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾ ಆನಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಾನೆ. ಬಂಗಿಯ ಹೂ, ಹೀಚುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಗಾಂಜಾ ಹಸುರಾಗಿದ್ದು, ಬಂಗಿಯ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಚಿಲುಮೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ತಂಬಾಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧು–ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೂ, ಬಾವಾಜಿ ಬೈರಾಗಿಗಳಿಗೂ ಈ ಭಂಗಿಯ ಹೊಗೆ ಆನಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಲು ರಹದಾರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಬಂಗಿ ಗಿಡದ ಎಲೆ, ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಮೇಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಂಬಾಕಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಹುಕ್ಕಾ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಇದನ್ನು 'ಚರಸ್' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಿಗರೇಟಿನಂತೆ ಸೇವನೆಗೆ ಬರುವ ಚರಸ್ಸಿಗೆ ಕೂಟ ಪ್ರಮೋದಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯತೆಯಿದೆ).

ರೀಫರ್, ಪಾಟ್, ವೀಡ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಹೇ, ಗ್ರಾಸ್, ಆಸಿಡ್, ಮೆರಿಜೇನ್, ಎಲ್.ಎಸ್.ಡಿ. ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರಿನ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಗಾಂಜಾ ಸಿದ್ಧ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಹಿಪ್ಪಿ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭ್ರಾಮಕ ತರುಣ ಪೀಳಿಗೆಯ ಬದುಕಿನ ಉಸಿರು ಮತ್ತು ಅನ್ನಾಹಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ.

ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಬಂಗಿ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯು ಮೊದಲು ಉದ್ರೇಕ ಚಿತ್ತಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಭ್ರಮೆಯನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಗುವುದು, ಹರಟುವುದು, ವಾಚಾಳತ್ವ, ಅಕಾರ ಕುಣಿತ ಮೊದಲಾದ ಮನಸ್ವೀ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಸಿವೂ, ಕಾಮಾಸಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅವನ ವಿವೇಕ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಗಳು ಶೂನ್ಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳ, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು,

ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ನಡೆನುಡಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೊಲೆಗಡುಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಸಹ ತಲೆಹಾಕಬಹುದು. ತಲೆತಿರುಗುವುದು, ಮೈಮೇಲೆ ಇರುವೆ ಹರಿದಂತಾಗುವುದು ಮತ್ತು ತೂಕಡಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು. ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯ ಅರಿವು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಕಿರಿದಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಕಣ್ಣುಬೊಂಬೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ಉಸಿರಾಟದ ಅವರೋಧದಿಂದ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ಬಂಗಿ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ವಮನ, ವಿರೇಚನ ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ ಹಾಗೂ ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಉತ್ತೇಜಕ ಔಷಧಿ, ಪಾನಪೇಯಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಎಟ್ರೋಪಿನ್, 'ಸ್ಟ್ರಿಕ್‌ನೀನ್', ಕೊರಾನಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದುಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಲಾಸರಸ ಬೃಹತ್ ವಾತಚಿಂತಾಮಣಿರಸ (ಭಸ್ಮ ಪ್ರಯೋಗ) ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿ ಶುಂಠಿಯ ಕಲ್ಕವನ್ನು ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಸುವುದು, ಹುಣಸೆ ಎಲೆಯ ಕಲ್ಕವನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವುದು, ನೇರಲ ಚಿಗುರೆಲೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು, ಚಿಲ್ಲಿಬೀಜವನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು, ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆದ ನೀರು (ಕಲಗಚ್ಚು) ಕುಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಕೂಡಾ ನಡೆಸಬಹುದು.

ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಷಪ್ರಯೋಗ ಲಕ್ಷಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಬಂಗಿ ಸೇವಿಸುವ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯ ಅನ್ನ ಆಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಬಾಯಿ ರುಚಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ದೇಹವು ಸೊರಗಿ ಕಡ್ಡಿಯಂತಾಗುತ್ತದೆ; ಕೈಕಾಲು

ನಡುಗುತ್ತವೆ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ದೈನ್ಯತೆ, ಸಂತಾಪ ಹಾಗೂ ಚಾಂಚಲ್ಯತೆಯ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಮಾಸಕ್ತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಲೋಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದ್ಬುದ್ಧಿ, ನೀತಿ, ವಿವೇಕ, ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದೂ ಅಪರೂಪವೇನಲ್ಲ. ಬಂಗಿ ವಿಷ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿಯಾದ ರೋಗಿಯು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಮನೋವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂಸಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಕೃತ ಕಾಮಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಪರಪೀಡಕನೂ, ಸಮಾಜಕಂಟಕನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಇತರರು ಸುಖವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ದುಷ್ಟ ಅಸೂಯೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪೈಶಾಚಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ ಮೊದಲಾದ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಹೊಲಸು ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಲವಲೇಶವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗಿಯು ಈ ಬಗೆಯ ಪಶು ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಕೈಯಾರೆ ದುರಂತವನ್ನು ತಾನೇ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಬಂಗಿ ಸೇವಿಸಿದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಲೂಟಿ, ಜಗಳ, ಹಾದರ, ಅತ್ಯಾತಾರ, ಅನಾಚಾರ, ಬೀದಿ ತಂಟೆ ಮತ್ತು ಹೊಡೆದಾಟ ನಡೆಯುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣ ದೃಶ್ಯ. ಕೆಲವರು ತಲೆ ಕೆಟ್ಟು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತ ಇದಿರು ಸಿಕ್ಕವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಇರಿದು ಗಾಯಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಕೊಲೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪಾಪ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ಥಿಮಿತದಲ್ಲಿ ಇರದವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿ, ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ವಿವೇಚನೆ, ವಿವೇಕ ಎಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ?

ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳನ್ನು (ಬಂಗಿ ವಿಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಚಟದ ರೋಗಿಗಳನ್ನು) ಬಂಗಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದೂರ ಮಾಡಿ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಚರಸ್

ಅಮಲು ವಿಷದಲ್ಲಿ ಚರಸ್‌ನಷ್ಟು ಖೋಡಿ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಸುಮಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಮಧ್ಯ ಏಷಿಯಾದ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನಾಂಗದ ಸ್ಕಿಥಿಯಾನರು ಚರಸ್‌ನ್ನು ಮುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳಿವೆ. ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಮರಿಜುವಾನ್ ಎಂದೂ, ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಹಷೀಷ್ ಎಂದೂ, ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಖೀಫ್ ಅಥವಾ ಡಗ್ಗಾ ಎಂದೂ ಇದನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ಬಂಗಿ ಗಿಡದಿಂದ ಒಸರುವ ನಸುಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಲಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಒಣಗಿಸಿ ಚರಸ್ ಮಾದಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳ್ಳ ವ್ಯಾಪಾರದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚರಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ. ಶುದ್ಧ ಚರಸ್ ಭಾರೀ ಅಮಲೇರಿಸುವ ದ್ರವ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ತೀರಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚರಸ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವೇಷ ತಳೆದುಕೊಂಡು ಹಾಜರಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಿಶೇಷ ಮಾದರಿಯ ಸಿಗರೇಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ, ಕೈಕೊಳವೆಯುಳ್ಳ ಗುಡುಗುಡಿಯಂತಹ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕವೂ, ಚಿಲುಮೆ, ಹುಕ್ಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೈಪುಗಳಿಂದಲೂ ಇದರ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಹದಂತಹ ಚರಸ್ಸಿನ ಕಷಾಯವನ್ನು ಬಸಿದುಕೊಂಡು, ಬ್ರೆಡ್, ಕೇಕ್, ಚಪಾತಿ ಮೊದಲಾದ ಖಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಕೆಲವರು ಚರಸ್‌ನ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕವೋ, ಮಾಂಸಖಂಡದ ಮೂಲಕವೋ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದಿನಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಚಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಚರಸ್‌ವಿಷದ ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಚರಸ್ ಹೊಗೆಬತ್ತಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ಅಮಿತಾನಂದ ಹಾಗೂ

ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ರೋಗಿಯು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮರೆತು, ಆಮೋದ–ಪ್ರಮೋದಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಲೈಂಗಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಅವನು ಪರಮಾವಧಿ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಡುವುದು, ಕುಣಿಯುವುದು, ಬರೆಯುವುದು, ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುವು, ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ಜಗಳ, ಹೊಡೆದಾಟ, ಬಡಿದಾಟ ಕೂಡ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಚರಸ್ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರುವವನಂತೆ ಇದ್ದು, ಒಮ್ಮೆ ಜೋರಾಗಿ ಒದರಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಥಟ್ಟನೆ ಮೌನಪಂಡಿತನಾಗಿಬಿಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ, ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕದಂತಹ ನಡುವಳಿಕೆಯಿದ್ದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗಾಢ ನಿದ್ರಾವಶನಾಗುವನು.

ಮತಿಭ್ರಮಣೆಗೂ ಚರಸ್ ಸೇವನೆಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅಶಕ್ತ ದೇಹಿಗಳೂ, ದುರ್ಬಲ ಮನಸ್ಕರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೀಳ್ಮೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರೂ, ಧ್ಯೇಯೋದಾತ್ತಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಧೀಃಪುರುಷರನ್ನಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೇಲಂತಸ್ತಿಗೆ ಏರಿಸಲು ಚರಸ್ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಪ್ರಬಲ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಈ ಮಾದಕದ್ರವ್ಯದ ಸೇವನೆಗೆ ಬಹು ಜನರು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಡಲು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಚರಸ್ ಸೇವನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನತಿ ಕಾಲದೊಳಗೆ ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುತ್ತದೆ, ನಾಲಗೆ ಒಣಗುತ್ತದೆ, ದೇಹದ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಇಳಿಮುಖವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಅಧಿಕಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ನಾಡಿಯ ಬಡಿತ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ತಾಸುಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಹತಾಶ ಭಾವನೆ; ತೂಕಡಿಕೆ, ನಿದ್ರೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ, ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ತಲೆದೋರಿ ಅವನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯದ ಮೊರೆಹೋಗುವಂತೆ

ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅವನ ಜೀವನದ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಈ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿ, ಅವನು ಚರಸ್‌ನ ದಾಸನಾಗಿ ತನ್ನ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಚರಸ್ ಸೇವನೆಯ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಚರಸ್ ಸಂಪರ್ಕ ತಪ್ಪಿಸಿ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಪುನಃ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ಕೊಕೇನ್

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಚಹ ತೋಟಗಳ ನಡುವೆ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ಕೋಕಾ ಗಿಡದ ಫಲದಿಂದ ಮಧುರವಾದ ಕೋ–ಕೋ ಪೇಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಕಾ ಗಿಡದ ಸತ್ವವೇ ಮಾದಕ ಗುಣವುಳ್ಳ ಕೊಕೇನ್. ಇದು ಕಹಿ ರುಚಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಕೇನನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿ (ಕೃತಕವಾಗಿ) ತಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕೊಕೇನ್ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅಂಗಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಜ್ಞಾಹೀನತೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ದಂತವೈದ್ಯರ ಹಾಗೂ ನೇತ್ರವೈದ್ಯರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಕೇನ್ ಕಾಮಧೇನುವಿನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಿಂಪರಣೆ ಮತ್ತು ಸೂಜಿಮದ್ದಿನ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾನಿಕ ವೇದನೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಕೇನನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊಕೇನ್ ಸತ್ವದ ಮೂಲಾಮು ಸಹ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಕೊಕೇನನ್ನು ನಿತ್ಯ ಸೇವಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳವರು ಅಥವಾ ನಿತ್ಯ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಪಡೆಯುವವರು ಇದರ ಚಟಕ್ಕೆಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಕೇನ್ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ದ್ರವ್ಯವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ತಾಂಬೂಲದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಕೆವಲರು ಮುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ವೇಶ್ಯೆಯರು ತಮ್ಮ ಜನನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಕೊಕೇನ್ ಮುಲಾಮನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಯೋನಿಯ ಕೃತಕ ಬಿರುಸುತನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಿಟ ಪುರುಷರಿಗೆ ಭ್ರಾಮಕ ಸುಖವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದುಂಟು. ಶೀಘ್ರಸ್ಖಲನದ ಭಯವುಳ್ಳ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಶಿಶ್ನಕ್ಕೆ ಕೊಕೇನ್ ಮುಲಾಮನ್ನು ಸಂಭೋಗ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸವರುವುದುಂಟು. ಈ

ಬಗೆಯಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಕೊಕೇನ್ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷವು ದೇಹಾಪಾಯವುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : 1 ಗ್ರಾಂ ಸೂಜಿಮದ್ದು ರೂಪದಲ್ಲಿ 60 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ.

(ಕೊಕೇನ್ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವರು ತುಸು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು).

ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಕೊಕೇನ್ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ರೋಗಿಯ ದೇಹವು ಕ್ರಮೇಣ ಸೊರಗುತ್ತದೆ; ಮುಖವು ಕಳೆಗುಂದುತ್ತದೆ; ಕಣ್ಣುಗುಳಿಬೀಳುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆಗಳು ಅರಳುತ್ತವೆ. ಆ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿದೋಷವೂ ಸಹ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಹಸಿವು, ಬಾಯಿ ರುಚಿ ಮತ್ತು ನಿದ್ರೆ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಮಾಸಕ್ತಿಯು ಬಹುಪಾಲು ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಂದಿ, ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ತಲೆದೋರುವುದು ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರ ಮನೋಭ್ರಮೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂಸಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅವನ ನಾಡಿಯು ಜೋರಾಗಿ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೈ ನಡುಕ ಕೂಡಾ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ರೋಗಿಯು ತೀರಾ ಅಸಹಾಯಕನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕೊಕೇನ್ ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಕೊಕೇನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸೇವನೆಯಿಂದ ದೂರಮಾಡಿ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದರೆ ರೋಗಿಯು ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗುವನು.

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಕೊಕೇನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಅಥವಾ ಸೇವನೆ ಮಾಡಿದ ರೋಗಿಗೆ ಮೊದಮೊದಲು ಸುಖ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುವ ಮಧುರ

ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೇ ಮನೋಲ್ಲಾಸ, ವಾಚಾಳತ್ವ, ಚುರುಕು ಚಟುವಟಿಕೆ ಜತೆಗೆ ಗಲಿಬಿಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಮೈ ನಡುಕ, ಜ್ವರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಗಂಟಲು ಒಣಗತೊಡಗಿ ಏನಾದರೂ ನುಂಗಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಡಿಕೆ, ವಾಕರಿಕೆ, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ತಲೆನೋವು, ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಬರುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿತ, ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಅರಳುವುದು, ಮಂದ ವಕ್ರನಾಡಿ, ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ಪರದಾಟ, ಹಣೆಯಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾದ ಬೆವರು, ಬಡಬಡಿಸುವುದು, ಹುಚ್ಚು ಭ್ರಮೆ, ಅದಿರುವಾಯು, ದೀರ್ಘ ಸುಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುದಲ್ಲದೇ ಸಾವು ಕೂಡಾ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ

ಕೊಕೇನ್ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಪೊಟಾಶಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದ್ರಾವಕದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಕುಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀಡಿಕೆಯೂ 'ಎಮೈಲಿ ನೈಟ್ರೇಟ್' ಮೂಸುವುದೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ನೀಡಬೇಕು. ವಿಷ ಸ್ಪರ್ಷವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾಯ - VII

ಕೃಷಿ ವಿಷ

ಕೃಷಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಳಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಷಗಳು

ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ವಿವಿಧ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಹೂವು ಕಾಯಿಗಳು ಕೀಟಬಾಧೆಯಿಂದ ಹಾಳಾಗಿ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಈಗ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಿತ್ತುವ ಬೀಜದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉಳುವ ಹೊಲ, ನೆಲ, ಮಣ್ಣು, ಗೊಬ್ಬರ – ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಬಳಸಿದರೂ ರೋಗ ಹತೋಟಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಫಸಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲೇ ಬೀಜೋಪಚಾರ ನಡೆಸಬೇಕು. ಫಸಲನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆ ಕೈಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ರೈತನ ದುಡಿಮೆ, ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚ ಎಲ್ಲವೂ ಗಾಳಿಗೋಪುರವಾಗಿ ಕೃಷಿಕರು ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಂದ ಸಾಲಬಾಧೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಾಧನಗಳಾದ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ರಾಸಾಯನಿಕ ಮೂಲದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದು ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆಗೆ ರೈತರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೆಳೆ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಳಸುವ ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ವಿಷಭರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ, ನಿಯಮಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬಳಸುವಾಗ ಸೂಕ್ತಸ್ವರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ದ್ರವ್ಯದ ಪ್ಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ

ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾದರೆ ತಕ್ಷಣ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೃಷಿಕರು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಇಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬ್ರಾಂಡ್‌ನ ಕೃಷಿ ರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕ ಔಷಧಿಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಸತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಉಪಕಾರ–ಅಪಕಾರಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಔಷಧಿ, ಸೂಜಿಮದ್ದು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವೈದ್ಯರ ಅಥವಾ ದವಾಖಾನೆಗಳ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತಾವಾಗಿ ನಡೆಸಬಾರದು. ಕೇವಲ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಥಮೋಪಚಾರ (ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ) ನಡೆಸಿ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಧಾವಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸದಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬಿ.ಹೆಚ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಲಿಂಡೇನ್

ಬೆಂಜೀನ್ ಹೆಕ್ಸಾಕ್ಲೋರೈಡ್ (ಬಿಹೆಚ್‌ಸಿ) ಪ್ರಮುಖವಾದ ಒಂದು ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ ದ್ರವ್ಯ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಪುಡಿ, ಮಿಶ್ರಣ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಲಿಂಡೇನ್ ಇದೇ

ವರ್ಗದ ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ ದ್ರವ್ಯ. ಇವೆರಡೂ ದ್ರವ್ಯಗಳೂ ಸ್ಪರ್ಶ, ಆಘ್ರಾಣ, ಮತ್ತು ಸೇವನಾ ವಿಷಗಳಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : ಬಿ.ಹೆಚ್.ಸಿ. 20–30 ಗ್ರಾಂ, ಲಿಂಡೇನ್ 3–5 ಗ್ರಾಂ.

ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಬೆಂಜೀನ್ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಮತ್ತು ಅದಿರುವಾಯು ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವನ ಮೋರೆಯು ನೀಲಿ ಛಾಯೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷದ್ರವ್ಯಗಳ ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಆಘ್ರಾಣಗಳಿಂದ ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ತಲೆ ನೋವು, ವಾಕರಿಕೆ, ಅದಿರುವಾಯು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳೂ, ಚರ್ಮರೋಗಗಳೂ ಉಂಟಾಗುವುವು. ಅಲ್ಲದೆ ರೋಗಿಯ ಕಣ್ಣು , ಮೂಗು, ಗಂಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆತ, ಉರಿ ಮತ್ತು ನೋವು ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಈ ವಿಷಗಳ ಸ್ಪರ್ಶ ಮತ್ತು ಆಘ್ರಾಣ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ರೋಗಿಯನ್ನು ವಿಷ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛ ಹವೆ ಇರುವಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕು. ವಿಷಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ವಿಶಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಗೆ ತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ, ಅನ್ನ ಬಸಿದ ಗಂಜಿ ಅಥವಾ ಹಿಟ್ಟಿನ ರಾಡಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಬಹುದು. ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಹಾಲು, ತೈಲ, ಕೊಬ್ಬು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಕ ಅನ್ನಪಾನಗಳು, ಔಷಧಿಗಳು ವರ್ಜ್ಯ. ಎಟ್ರೋಪಿನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಗ್ಲೂಕೋನೇಟ್ ಮತ್ತು ಶಾಮಕ ಔಷಧಿಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ರೋಗಿಗೆ ಜೀವಾತು ಮಿಶ್ರವಾದ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಆಹಾರ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತಶಾಂತಿಗಳು ಅಗತ್ಯ.

ಟೊಕ್ಸಾಫೇನ್

ಚಿಮುಕಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳಷ್ಟು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಟೊಕ್ಸಾಫೇನ್‌ನ್ನು ಅನೇಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಬಾಧೆಯ ನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಒಣಪುಡಿ, ನೀರಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಪುಡಿ, ತೈಲಮಿಶ್ರಣ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೀಟನಾಶಕವು ದೊರಕುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗವು ಕಮ್ಮಿಯಾದರೂ ಟೊಕ್ಸಾಫೇನ್ ವಿಷಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 3–4 ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : 2 ಗ್ರಾಂ.

ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ:

ದೀರ್ಘಕಾಲ ಟೊಕ್ಸಾಫೇನೀನ್ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯು ಸದಾ ಮೂಗು ಸೋರುವುದು, ಕೈಕಾಲು ಶಕ್ತಿಗುಂದುವುದು, ಜೋಮು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಅಶಕ್ತಿ, ರಕ್ತಹೀನತೆ, ಚರ್ಮರೋಗ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಗಾಬರಿ ಮತ್ತು ಗಡಿಬಿಡಿಗಳಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಿಷಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಎಂದೂ ಸಂಪರ್ಕ ಬಾರದಂತೆ ದೂರವಿರಿಸಬೇಕು. ಸುಣ್ಣ, ಶರ್ಕರಪಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಜೀವಾಭರಿತವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು, ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ರೋಗಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಟೊಕ್ಸಾಫೇನ್ ವಿಷದ ಸಂಪರ್ಕ ಬರುವ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಟೊಕ್ಸಾಫೇನ್ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ವಾಕರಿಕೆಯೂ ವಾಂತಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಗೋಚರಿಸದೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ತೀವ್ರವಾದ ಅದಿರುವಾಯುವು

ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಕ್ರಮೇಣ ನಡುಕಗಳ ನಡುವಣ ಮಧ್ಯಂತರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದರೂ ಉಸಿರಾಟದ ಸೋಲಿನಿಂದಾಗಿ ರೋಗಿಯು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಬಹುದು. ಬದುಕಿವುಳಿದರೆ ರಕ್ತಹೀನತೆ, ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ:

ಟೊಕ್ಸಾಫೇನ್ ವಿಷಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ವಮನ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಿರೇಚನ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ನಡೆಸಬೇಕು. ಎಟ್ರೋಫಿನ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಸೂಜಿಮದ್ದನ್ನಾಗಲಿ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ. ರೋಗಿಗೆ ಉದ್ರೇಕಕಾರಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಪಾನೀಯ ವರ್ಜ್ಯ. ಅದಿರುವಾಯು ನಿರೋಧಕವಾದ ಉಪಚಾರವನ್ನೂ , ಜೀವಾತು ಶರ್ಕರಪಿಷ್ಟಭರಿತ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ನೀಡಬೇಕು.

ಕ್ಲೋರಿಡೇನ್, ಹೆಕ್ಟಾಕ್ಲೋರ್, ಆಲ್‌ಡ್ರಿನ್, ಎಂಡ್ರಿನ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈ ಎಂಡ್ರಿನ್

ಇಂಡೇನ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕ್ಲೋರಿಡೇನ್, ಹೆಪ್ಟಾಕ್ಲೋರ್, ಆಲ್‌ಡ್ರಿನ್, ಡೈಲ್‌ಡ್ರಿನ್, ಎಂಡ್ರಿನ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈ ಎಂಡ್ರಿನ್ ಮೊದಲಾದ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಬೆಳೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪುಡಿ ದ್ರಾವಕ ಮತ್ತು ತೈಲಮಿಶ್ರಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಔಷಧ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಚಿಮುಕಿಸಿದ ನಂತರ ಸುಮಾರು 1 ವರ್ಷದಷ್ಟು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ತನಕ ಆಲ್‌ಡ್ರಿನ್ ತನ್ನ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಇದನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಮಾನವರಿಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಷವಾಗಿ

ಪರಿಣಮಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : 15–50 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ.

ಈ ವಿಷದ್ರವ್ಯಗಳು ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಷವಾಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಲ ಚರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಹೀರಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾರಕ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕೇವಲ 40 ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದ ದಾಖಲೆಯಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಂದೆರಡು ಸಾವು ಇಂಡೇನ್ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಇಂಡೇನ್ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಅದಿರುವಾಯು. ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ರೇಕಾವಸ್ಥೆ, ಮೈ ಕೈ ನಡುಕ, ದೇಹ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮತೋಲನೆ ತಪ್ಪುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರಗಳು ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ಅರ್ಧತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವೂ ಸಹ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಸ್ಪರ್ಶವಿಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಿಷದ ಪರಿಸರದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಮೈ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಷವನ್ನು ವಮನ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ. (ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಅಥವಾ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು) ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಗ್ಲೂಕೋನೇಟ್ ಮತ್ತು ಶಾಮಕ ಔಷಧಿಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ದ್ರವ ನೀಡಿಕೆಯೂ ಅಗತ್ಯ. ರೋಗಿಗೆ ಉತ್ತೇಜಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗಲಿ, ಉಪಚಾರ–ಅನ್ನಪಾನೀಯಗಳಾಗಲಿ ವರ್ಜ್ಯ. ಶರ್ಕರ, ಪಿಷ್ಟ, ಜೀವಾತು ಭರಿತವಾದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಪರಥಿಯಾನ್, ಮಲಥಿಯಾನ್ ಮತ್ತು ಮೆಟಾಸ್ಸೈಡ್‌ಗಳು

ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟು ಹಾವಳಿ ಮಾಡುವ ಮೃದುದೇಹದ ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಈಸ್ಟರ್ ವರ್ಗದ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಪರಥಿಯಾನ್, ಮಲಥಿಯಾನ್ ಮತ್ತು ಮೆಟಾಸ್ಸೈಡ್‌ಗಳು ಮುಖ್ಯ ತಯಾರಿಕೆಗಳು. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) : ಪರಥಿಯಾನ್ 100 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ, ಮಲಥಿಯಾನ್ 1 ಗ್ರಾಂ.

ಈ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಸೇವನೆ, ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಆಘ್ರಾಣ ವಿಷವಾಗಿದ್ದು, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ದೇಹಗತವಾದರೂ ಕೂಡಾ ತೀವ್ರ ಅಪಾಯವುಂಟಾಗಬಹುದು. ಆಗಾಗ ಎಂದರೆ ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತುಸು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಈಸ್ಟರ್ ವರ್ಗದ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯ ಪಾದ ಮತ್ತು ಮೊಣಕೈ ಗಂಟುಗಳ ಎರಡೂ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳು ಅಶಕ್ತವಾಗುವವು. ಕ್ರಮೇಣ ಅವನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನೂ ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನೂ ಆ ಅಶಕ್ತತೆಯು ಆವರಿಸಿ, ಪಕ್ಷಾಘಾತವಾದಂತೆ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಇಂತಹ ರೋಗಿಯನ್ನು ವಿಷ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತಕ್ಷಣ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಸೂಕ್ತ ವೈದ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ ಸತ್ವಯುತ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಈಸ್ಟರ್ ವರ್ಗದ ಕೀಟ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿದೋಷ, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುವವು. ಮೊದಲಿಗೆ ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ತಲೆನೋವು,

ಆಯಾಸ, ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಬರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗಿಯು ಆತಂಕ ಹಾಗೂ ಭಯದಿಂದ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ನಾಲಗೆ ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಹಾರುತ್ತವೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿದೋಷವೂ ಸಹ ಉಂಟಾಗ ಬಹುದು. ವಿಷಪ್ರಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಕಣ್ಣೀರು, ಹೊಟ್ಟೆ ಚಳುಕು, ಮೈ ಬೆವರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನಾಡಿಯು ಬಲು ನಿಧಾನವಾಗುವುದು. ಮೈ ನಡುಕವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಲ್ಬಣಾವಸ್ಥೆಗೇರಿದಾಗ ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಸೂಜಿಮೊನೆಯಷ್ಟು ಕಿರಿದಾಗಿರುವುದು. ಬೆಳಕಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಭೇದಿಯೂ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಮುಖವು ನೀಲಿ ಛಾಯೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು; ಅದಿರುವಾಯು ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪುವುದು ಮತ್ತು ಹೃದಯವಿಕಾರ ಮರಣ.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ :

ಈ ವಿಷಗಳಿಗೆ ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ (ಎಟ್ರೋಪಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಅಥವಾ ಗೋಲಿ)

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಸ್ಪರ್ಶವಿಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ವಿಷದ ಪರಿಸರದಿಂದ ದೂರಸಾಗಿಸಿ, ಮೈ ಕೈಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿದ್ದ ವಿಷವನ್ನು ಸಾಬೂನು ಹಚ್ಚಿ ನೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ದವಾಖಾನೆಗೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತ. ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ ಆಮ್ಲಜನಕ ನೀಡಿಕೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಬಹುದು. ರೋಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಲ್ಲದೆ, 30 ಗ್ರಾಂ ಸೋಡಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟನ್ನು ಒಂದು ಕಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ(2 ಮಿಲಿ ಲೀಟರ್) ಕಲಸಿ ಕುಡಿಸಿ ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ರೋಗಿಯ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತಡೆಯಾಗದಂತೆ ಶ್ವಾಸನಾಳವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಪುಪ್ಪುಸ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಮಾರ್ಫಿಯಾ, ಅಮೈನೋಫೈಲಿನ್ ಮತ್ತು ಬಾರ್ಬಿಟೋನ್ ಔಷಧಿಗಳು ವರ್ಜ್ಯ.

ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳು-ಬೇಕುಗಳು

1. ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನೂ ಬಳಸುವಾಗಲೂ ತಯಾರಿಕೆ, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ತ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು.
2. ಒಕ್ಕಲುತನದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೀಸೆ, ಡಬ್ಬ ಅಥವಾ ಪೊಟ್ಟಣದೊಡನೆ ಇರುವ ಕಂಪನಿಯ ಮುದ್ರಿತ ಗುರುತು ಚೀಟಿ, ಕರಪತ್ರ, ಸೂಚನಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜೋಪಾನವಾಗಿ ತೆಗೆದಿರಿಸಬೇಕು. ಸಂದೇಹ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಓದಿ ನೋಡಬೇಕು.
3. ಔಷಧಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮೋರೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಾಕವಚ ಧರಿಸಬೇಕು. ಸಿಂಪರಣೆಯ ಉಪಕರಣದ (ನಲಿಕೆಯ) ರಂಧ್ರವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಗುಂಡುಸೂಜಿಯನ್ನು (ಟಾಚಣಿ) ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
4. ಔಷಧ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮೈ ಕೈಗಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಬೂನು ಹಚ್ಚಿ, ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಸಿಂಪರಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಪಕರಣವನ್ನೂ ಪಾತ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಇರಿಸಬೇಕು.
5. ಬರಿದಾದ ಔಷಧ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಸೀಸೆ ಅಥವಾ ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಾಶಮಾಡಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ತೆಗೆದಿರಿಸಬೇಕು.
6. ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ (ಬೀಗದಲ್ಲಿ) ಇರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.
7. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಂಭವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷದ ಗುರುತು ಚೀಟಿ, ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು.

ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳು-ಬೇಡಗಳು

1. ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳನ್ನೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರಿಸುವುದು ಬೇಡ. ದ್ರಾವಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ರೀತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಉಣ್ಣುವುದು, ತಿನ್ನುವುದು ಏನನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯುವುದು, ಪಾನ್ (ಎಲೆ–ಅಡಿಕೆ) ಜಗಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಗೆಬತ್ತಿಸೇದುವುದು ಬೇಡ.
2. ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಮಿಶ್ರಣಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಕಲಸುವುದು ಅಥವಾ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದು ನಿಷಿದ್ಧ. ಬಾಯಿಯಿಂದ ಉಸಿರೆಳೆದು ನಡೆಸುವ ಯಾವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.
3. ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದ್ರವ್ಯದ ಸೀಸೆಯನ್ನು ಮುಖದ ಬಳಿ ಹಿಡಿದು ಮುಚ್ಚಳ ತೆರೆಯಬಾರದು. ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಗಾಳಿಯ ಓಟಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಹಿಡಿದು ವಿಷದ ಹನಿಗಳು ನಿಮ್ಮೆಡೆಗೆ ತೂರಿ ಬರುವಂತೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಾರದು.
4. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಯುವಕರ ವಿನಃ ಮಕ್ಕಳು–ಮುದುಕರು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಈ ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಕೆ, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸುವುದು ಬೇಡ.
5. ಅರಿಯದ ಜನರೂ, ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ಕೋಳಿ, ಮೀನು ಮೊದಲಾದ ಜೀವಜಂತುಗಳು ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾ ಔಷಧಿ ಬೆರೆತ ಆಹಾರ, ಮೇವು ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಅಸಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಮೈಮರೆವು ಬೇಡ.
6. ವಿಷಪ್ರಯೋಗವಾದರೆ ಗಾಬರಿಯಾಗುವುದು ಬೇಡ. ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೈಗೊಂಡು ತುರ್ತು ವೈದ್ಯಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ವಿಳಂಬಿಸುವುದು ಬೇಡ.

ಇಲಿ ಪಾಷಾಣ ಮತ್ತು ಥಲ್ಲಿಯಂ

ಮೂಷಕವಿಷವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಥಲ್ಲಿಯಂ ಮೃದುವಾದ ಭಾರವುಳ್ಳ ಬಿಳಿಯ ತಗಡಿನ ಪುಡಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ ವಿಷಲೋಹ. ಬಣ್ಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಗಾಜು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಥಲ್ಲಿಯಂ ಅಸಿಟೇಟ್‌ನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತದ್ದು ರೋಗದ ಉಂಟಾಗುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಸವರುತ್ತಾರೆ. ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ದೇಹದ ಚೆಲುವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೋಮವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಶೃಂಗಾರಪ್ರಿಯರಾದ ಬೆಡಗುಗಾತಿಯರು ಇದರ ಮುಲಾಮನ್ನು ಹಚ್ಚುವುದುಂಟು.

ಥಲ್ಲಿಯಂ ಒಗ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬಹುದೀರ್ಘಕಾಲ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದಾಗಲೂ ಕೂಡಾ ಉಪದ್ರವ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದು. ಥಲ್ಲಿಯಂ ಸೇವನೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) ಒಂದು ಗ್ರಾಮು.

ಥಲ್ಲಿಯಂ ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೂದಲು ಉದುರುವುದು.

ಸ್ಪರ್ಶವಿಷದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ:

ಥಲ್ಲಿಯಂ ಸ್ಪರ್ಶವಿಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯು ದೇಹಾಯಾಸ, ನಿದ್ರಾನಾಶ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಅರುಚಿ, ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುವುದಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮೈಕೈಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗುವುವು ಮತ್ತು ಚರ್ಮದ ವರ್ಣವೂ ಸಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದು. ಅವನು ಮಂದವಾದ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಕಾಲುನೋವು ಮೊದಲಾದ

ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುವನು. ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು, ಒಸಡಿನಲ್ಲಿ ನೀಲಿರೇಖೆ ಕಾಣಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಚರ್ಮವು ಒಣಗುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಋತುಸ್ರಾವದ ಏರುಪೇರು, ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಬೀಜೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಣಿಸುವುದು, ರೋಗಿಯ ಕೂದಲು ಮತ್ತು ರೋಮಗಳು ಉದುರುವುದು ಇವು ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುವ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಿಷಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ವಿಷಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಸೂಜಿಮದ್ದು ಥಲ್ಲಿಯಂ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪ್ರತ್ಯೌಷಧ. ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ವಿಶಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಥಲ್ಲಿಯಂ ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಉಪದ್ರವಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿ ಒಣಗುವುದು, ಮೂಗು ಸೋರುವುದು, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಗಂಟಲು ನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ವಾಕರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಮೈ ಕೈ ನೋವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜ್ವರ, ಭೇದಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಿಣ್ಣತೆಗಳಿಂದ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಕೂದಲು ಉದುರುವುದು, ಉಗುರು ಹರಕಾಗುವುದು ಸಹ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ದೇಹದ ಸಮತೋಲನತೆಯು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಬಡಬಡಿಕೆ, ಅದಿರುವಾಯು, ಕಂಪನ ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಮೂತ್ರ ವಿಕಾರ, ಮೂತ್ರದ ಇಳುವರಿ, ಪುಪ್ಪುಸ ಊತ, ಕುಸಿತ, ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪುವುದು ಮತ್ತು ಮರಣ.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ :

ಥಲ್ಲಿಯಂ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಸೂಜಿಮದ್ದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಥಲ್ಲಿಯಂ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಯನ್ನು ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿರೇಚನ ಮಾಡಿಸುವುದು

ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೋಡಿಯಂ ಥಿಯೋಸಲ್ಫೇಟ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. 3 ರಿಂದ 5 ಗ್ರಾಂ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್‌ನ್ನು ಒಂದು ಪಿಂಟ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಕುಡಿಸುವುದು ಸಹ ಉಪಯುಕ್ತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಮೈ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಕಂಬಳಿ ಹೊದಿಸುವುದು, ಬಿಸಿನೀರು ತುಂಬಿದ ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಮೂತ್ರವಿಕಾರ, ರಕ್ತಹೀನತೆ, ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ :

ಇಲಿ ವಿಷವಾಗಿ ಥಲ್ಲಿಯಂನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಸಕ್ಕರೆ, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲದೊಂದಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಿಷಮಿಶ್ರಿತ ವಸ್ತುವೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು, ಕೆಲವು ಸಲ ದೊಡ್ಡವರೂ ಸಹ ಸೇವಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಾಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಹಂಚಿಕೆ ಹೂಡಿದಾಗ ಈ ಬಗೆಯ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಬೇಕು.

ವಾರ್ಫಾರಿನ್

ರಕ್ತಕಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಲು ಬಳಸುವ ಮೂಷಿಕವಿಷ ವಾರ್ಫಾರಿನನ್ನು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸೇವಿಸಿದರೂ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆದರೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸೇವಿಸಿದಾಗ ಅಪಾಯ ಖಚಿತ. ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲವೂ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವುದು ಈ ವಿಷದ್ರವ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾದುದರಿಂದ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದುದನ್ನು ಸಮಯಾನುಸಾರ ಗುರುತಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೈಗೊಂಡು ರೋಗಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾಗದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 100 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ. (ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸೇವನೆ)

ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ವಾರ್ಫಾರಿನ್ ವಿಷಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿಯಿಂದ – ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂಗು ಮತ್ತು ಮಲಮೂತ್ರದ್ವಾರಗಳಿಂದ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವುದು. ರೋಗಿಯ ಚರ್ಮವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತುಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಅಂತಹ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಮೈ, ಕೈ, ಬೆನ್ನು ಮೊದಲಾದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಾ ರಕ್ತಸ್ರಾವವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯು ಬಿಳಿಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ :

ವಾರ್ಫಾರಿನ್ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧವೆಂದರೆ ವಿಟಮಿನ್ ಕೆ ಸೂಜಿಮದ್ದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ವಾರ್ಫಾರಿನ್ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ರೋಗಿಗೆ ರಕ್ತಬಂಧಕವಾದ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಆಡುಸೋಗೆ ಎಲೆಯ (ಆಡುಪಾಲ–ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ತೊಪ್ಪಲು) ಕಷಾಯವನ್ನು ಕುಡಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿರೇಚನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ವಿಷಮುಕ್ತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ರೋಗಿಗೆ ರಕ್ತದಾನ ಸಹ ನೀಡಬೇಕು.

ಬೇರಿಯಂ

ಬೇರಿಯಂ ಕುಡಿಸಿ ಕರುಳು ಹುಣ್ಣಿನ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೇರಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ನಿರಪಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ವಿಷದ್ರವ್ಯ. ಆದರೆ ಬೇರಿಯಂನ ಇತರ ಕೆಲವು ತಯಾರಿಕೆಗಳು ಮಾರಕ ವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ನಾಶಕ್ಕೂ ಬೇರಿಯಂ ವಿಷವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇವು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಸೇವನಾ ವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) 1 ಗ್ರಾಂ.

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಬೇರಿಯಂ ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ ರೋಗಿಯು ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಳೆತ, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ, ಮನೋವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಎದೆ ಬಡಿತದ ಏರುಪೇರು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅದಿರುವಾಯು, ಹೃದಯಾಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿ ಸಾವು ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ :

ಸೋಡಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ಬೇರಿಯಂ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ. (ಇದನ್ನು ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕು). 30 ಗ್ರಾಂ ಸೋಡಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟನ್ನು ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಪ್ರತಿ ತಾಸಿಗೊಮ್ಮೆ ಕುಡಿಸಬಹುದು. ಎಟ್ರೋಪಿನ್, ಮಾರ್ಫಿನ್ ಸೂಜಿಮದ್ದುಗಳೂ ಉಪಯುಕ್ತ

ಮೈಲುತುತ್ತು

ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಕೊಳೆರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಚಿಮುಕಿಸುವ ಬೋರ್ಡೋ ಮಿಶ್ರಣದ ಮುಖ್ಯ ಸತ್ವವೇ ಮೈಲುತುತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೀಲತುತಿಯಾ, ತುತ್ಥ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಮೈಲುತುತ್ತನ್ನು ಅನೇಕ ಚರ್ಮರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 120 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಸ್ತಂಭಕವಾಗಿಯೂ, 5–10 ಗ್ರೇನ್ಸ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ವಾಂತಿಕಾರಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮೈಲುತುತ್ತು ಉತ್ತಮ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ ದ್ರವ್ಯ. ಅವರೆಕಾಳಿನಂತಹ ಅನೇಕ ಹಸಿರು ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಡಬ್ಬಿ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ಹಸಿರು ಕೆಡದಂತೆ ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಒಂದುಪೌಂಡು ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗ್ರೇನಿನಷ್ಟು ಮೈಲುತುತ್ತು ಬೆರೆಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೈಲುತುತ್ತನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ಸಂಕಟಗಳು ಉಂಟಾಗುವವು. ಮೈಲುತುತ್ತು ಸೇವನೆ, ಆಘ್ರಾಣ ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷ.

ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ (ಸೇವನೆ) :

15–30 ಗ್ರಾಂ (ಅಂದರೆ 4 ಔನ್ಸ್ ಮೈಲುತುತುತ್ತು ಸೇವಿಸಿದರೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ರೋಗಿಯು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ) ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮೈಲುತತ್ತನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿ 3 ದಿವಸ. ತೀವ್ರ ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ2–3 ತಾಸಿನೊಳಗೆ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಮೈಲುತುತ್ತು ಪುಡಿ ಧೂಳು ಅಥವಾ ದ್ರಾವಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುವುದು, ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಕಣ್ಣು ನೋವು ಕಾಣಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ವ್ರಣ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ವೈದ್ಯರ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಇಸುಬಿನಂತಹ ಚರ್ಮರೋಗಗಳೂ ವ್ರಣಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಮೈಲುತುತ್ತು ವಿಷಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಸವರಬೇಕು. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಮೈಲುತುತ್ತಿನ ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಸಿಂಪರಣೆ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತವಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮೈಲುತುತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ನರಳುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಪುಡಿ ಧೂಳನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿಯೂ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಲೋಹದ ರುಚಿ ವಾಸನೆ, ಒಸಡಿನಲ್ಲಿ ನೀಲಿಗೆರೆ ಕಾಣಿಸುವವು. ಕ್ರಮೇಣ ಅವನು ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಾಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಲಿತ ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ಹುಣ್ಣು ಮೂತ್ರಪಿಂಡದ

ನಾನಾ ವಿಕಾರಗಳು, ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಂಡುರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು.

ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಿಷ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ರೋಗಿಯ ಮೈಯು ಬೆವರಿನಿಂದ ನಾರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಬೂನು ಹಚ್ಚಿ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಅಂಗಮರ್ದನ, ಸತ್ವಭರಿತವಾದ ಲಘು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ದ್ರವ ಸೇವನೆ ಅಗತ್ಯ. ಇತರ ಉಪದ್ರವಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬೇಕು.

ವಿಷಪ್ರಾಶನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಮೈಲುತುತ್ತು ವಿಷಪ್ರಾಶನವಾದ 10–20 ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ರೋಗಿಯು ತೀವ್ರವಾದ ಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಲೋಹದ ರುಚಿ–ವಾಸನೆ ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿ, ಜೊಲ್ಲುಸುರಿಯುವುದು, ತಲೆನೋವು, ನೀರಡಿಕೆ, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವು. ಅವನು ಕಾರಿಕೊಂಡ ದ್ರವ್ಯವು ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು. ರೋಗಿಯು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಮೂತ್ರವಿಕಾರ ಗಳಿಂದಲೂ ಅರಿಶಿನ ಮುಂಡಿಗೆ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದಲೂ ನರಳುವನು. ಕೈಕಾಲು ಸೆಳೆತ, ನಿದ್ರೆ, ಅದಿರುವಾಯು, ದೀರ್ಘಸುಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ :

ಮೈಲುತುತ್ತು ವಿಷ ಸೇವಿಸಿದ ರೋಗಿಗೆ ಕೋಳಿತತ್ತಿಯ ಲೋಳೆ, ಹಾಲು ಅಥವಾ ಅನ್ನ ಬಸಿದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವುದೂ, ಹರಳೆಣ್ಣೆಯ ವಿರೇಚನ, ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಸೂಜಿಮದ್ದು, ಮಾರ್ಫಿಯಾ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಇ.ಡಿ.ಟಿ.ಎ. ಸೂಜಿಮದ್ದುಗಳು ಉಪಯುಕ್ತ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. (ಮೈಲುತುತ್ತು ವಿಷಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿದ ರೋಗಿಗೆ ವಾಂತಿಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅನಗತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೈಲುತುತ್ತು ಸ್ವತಃ ವಾಂತಿಕಾರಕ ದ್ರವ್ಯವಾಗಿದೆ.

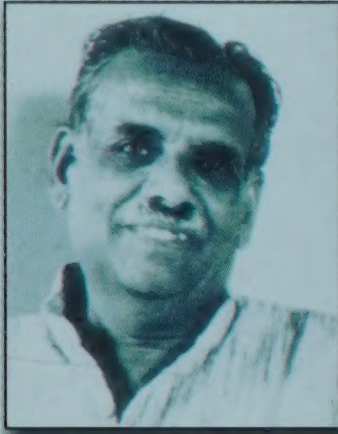
ಲೋಹದ ವಿಷ ವಸ್ತುಗಳು / ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಷಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಲೋಹದ ಹೆಸರು	ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಉಪಚಾರ
1	ಪಾದರಸ (ಸ್ಪರ್ಷ ವಿಷ ಸೇವನಾ ವಿಷ)	ನಾಲಗೆ, ಬಾಯಿ ಗಂಟಲು ಉರಿ ಹುಣ್ಣು, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಲೋಹ ವಾಸನೆ, ಮೂತ್ರವಿಕಾರ ರೋಗ	ಬಿಎಎಲ್ ಸೂಜಿ ಮತ್ತುಸಿದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು
2.	ಸಂಕಪಾಷಾಣ	ಗಂಟಲು, ಬಾಯಿ, ತುಟಿ ನೋವು. ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ತೊಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಬಾಯಿ ವಾಸನೆ, ನೀರು, ಭೇದಿ ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವುದು	ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
3.	ಸೀಸ (ಲೆಡ್) ಇದು ದೀರ್ಘ ಕಾಲೀನ ವಿಷವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ	ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿತ, ಬಾಯಿ, ದೇಹ ವಾಸನೆ, ನೀರು ಭೇದಿ, ತಲೆನೋವು, ತಲೆತಿರುಕು , ಮೂತ್ರ ತೊಂದರೆ ಇತ್ಯಾದಿ.	ಮೆಗ್ನೀಶಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಸೋಡಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತ್ಯೌಷಧ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು ಅಗತ್ಯ
4.	ಗಂಧಕಾಮ್ಲ ಇದು ಸ್ಪರ್ಷ ವಿಷವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ	ನಾಲಗೆ, ಗಂಟಲು ಅನ್ನನಾಳ, ಕರುಳುಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ವ್ರಣ. ಮೂತ್ರ ಲೋಪ ಬಾಯಿಮುಖ ಹೋದಂತೆ ಆಗುತ್ತವೆ.	ತಕ್ಷಣ ವೈದ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಇತರ ಕೆಲವುಲೋಹವಿಷಗಳು - ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಕ್ರ. ಸಂ. ಲೋಹದ ಹೆಸರು	ವಿಷ ಲಕ್ಷಣ	ಚಿಕಿತ್ಸೆ
1. ಕೊಬಾಲ್ಟ್ ನಿಕ್ಕಲ್	ಚುಟುಕು ಉಸಿರಾಟ ಎದೆ ಬಿಗಿತ, ಚರ್ಮರೋಗ	ವಿಷ ಸಂಪರ್ಕ ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಇತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
2. ತಾಮ್ರ	ವಾಂತಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಲೋಹ ರುಚಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ, ನೀರಡಿಕೆ ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಭೇದಿ, ಮೂತ್ರ ವಿಕಾರ	ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಸೂಜಿಮದ್ದು ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಇತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
3. ಕಬ್ಬಿಣ	ತಲೆ ತಿರುಗುವಿಕೆ, ತಲೆನೋವು ವಾಂತಿ, ಮೂರ್ಛೆ	ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
4. ಬೆಳ್ಳಿ	ಮೂತ್ರವಿಕಾರ, ಮೈ ಮೋರೆ ಕಪ್ಪಾಗುವುದು, ವಾಂತಿ ಮೂರ್ಛೆ	ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ
5. ಸತುವು	ವಾಂತಿ, ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಅದಿರುವಾಯು	ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ
6. ಬಂಗಾರ	ತುಟಿ, ನಾಲಗೆ, ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ಒಳ ದವಡೆ ನೇರಳೆ ವರ್ಣ ಜೊಲ್ಲು, ವಾಂತಿ ಭೇದಿ, ಜ್ವರ, ಹೈತ್ತಿಕ ಗಂದೆ ಮೂತ್ರ ವಿಕಾರ	ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಸೂಜಿಮದ್ದು ಎ.ಸಿ.ಟಿ. ಹೆಚ್‌ಬಿ–12 ಸೂಜಿಮದ್ದು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಗ್ಲೂಕನೇಟ್ ಸೂಜಿಮದ್ದು ನೀಡಿಕೆ
7. ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ	ಬಾಯಿ ಉರಿ, ಗಂಟಲು ನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ವಾಕರಿಕೆ, ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಅದಿರುವಾಯು, ಮೈ ತಣ್ಣಗಾಗುವುದು	ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
8. ಮೆಗ್ನೇಶಿಯಂ	ಹೊಟ್ಟೆ ಕರುಳುನೋವು ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ, ಕಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಅರಳುವುದು, ಕೈಕಾಲುಸ್ವಾಧೀನ ತಪ್ಪುವುದು, ಮೂತ್ರ ಲೋಪ, ಕುಸಿತ, ಸಾವು	ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಡಾ|| ಎಂ.ಬಿ. ಮರಕಿಣಿ

ವಿಷ ಎಂದರೆ ವಿಷಾದ. ವಿಷದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ, ನೋವು, ವಿಕಲತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವೂ ಸಂಭವಿಸ ಬಹುದು. ವಿಷ ಸರ್ಪಗಳು, ಸಸ್ಯ ವಿಷ, ಅನ್ನ-ಪಾನ-ಪೇಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷ ಸತ್ವ, ಕೃಷಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಷಗಳು ಹಾಗೂ ದಿನನಿತ್ಯ ಮನೆ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಷಾಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ, ವಿಷ ನಿರೋಧಕ ಕ್ರಮ, ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಸಚಿತ್ರ ಪುಸ್ತಕ 'ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆ'.

ಗ್ರಾಮೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲಿಕೆ